

Επιχειρηματικός Οδηγός για την Κύπρο
Έτος 2022

Πρεσβεία της Ελλάδας στην Κύπρο
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ   Ι. Κ. Κατσάρας
                         Σ. Ο.Ε.Υ. Α΄
ΣΥΝΤΑΞΗ   Κωνσταντίνος Κουρούμαλος
                         Γραμματέας Ο.Ε.Υ. Α΄

Λευκωσία, Οκτώβριος 2022

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	5
A.1 Γενικά χαρακτηριστικά Κύπρου	5
A.2 Δημογραφικά στοιχεία	5
A.2.1 Πληθυσμός κατά Υψηκότητα	5
A.2.2 Μέσο Μέγεθος Νοικοκυριού	5
A.3 Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς	6
A.3.1 Τρέχουσα κατάσταση κυπριακής οικονομίας	6
A.3.2 Προβλέψεις για 2023, 2024	7
Βασικοί οικονομικοί δείκτες έτους 2021	7
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	7
B.1.A. Γενικά χαρακτηριστικά - Ανάλυση	7
B.1.B. Σημαντικά γενικά χαρακτηριστικά της Κύπρου - Συμπεράσματα	7
B.2 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	8
B.2.1 Νομικές μορφές εταιρειών	8
B.2.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας	8
B.2.3 Κατηγορίες αδειοδοτήσεων	8
B.2.4. Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις, πρότυπα, τεχνικές προδιαγραφές)	9
B.2.4.1 Βιομηχανική ιδιοκτησία	9
B.2.4.2 Απαιτήσεις επισήμανσης/σήμανσης	10
B.2.4.3 Πιστοποίηση	10
B.2.4.4 Διαπίστευση	10
B.2.4.5. Τεχνική Πληροφόρηση	10
B.2.4.6 Ορθή Εργαστηριακή Πρακτική	11
B. 2.4.7 Τυποποίηση	11
B.2.5 Τιμολόγηση	12
B.2.6 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές)	12
B.2.7 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών	13
• ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ: Το Τμήμα Τελωνείων απαιτεί τα ακόλουθα έγγραφα για τον εκτελωνισμό προϊόντων που προέρχονται από χώρες εκτός ΕΕ:	13
B.2.8 Εξασφάλιση πιστώσεων-χρηματοδοτήσεων	13
B.2.9 Καθεστώς ιδιοκτησίας	14
B.2.10 Το εργασιακό καθεστώς	14

B.3 Στρατηγική εισόδου στην αγορά της Κύπρου	14
B.3.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς	15
B.3.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας	15
B.3.2.1 Σύσταση θυγατρικής Εταιρείας	15
A. Απαραίτητα για την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο	16
B. Σύσταση εταιρείας στην Κύπρο και σχετικές αρχικές διατυπώσεις – Πρακτικά βήματα	17
Γ. Χρόνος που απαιτείται για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο και άλλες αρχικές διατυπώσεις	18
Δ. Κόστη - Άλλα ζητήματα που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, πριν την σύσταση εταιρείας στην Κύπρο	18
Ε. Πριν τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο, άλλα σημαντικά ζητήματα που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη	19
ΣΤ. Διατήρηση – συντήρηση εταιρείας στην Κύπρο, υποχρεώσεις και σχετικά χρονικά πλαίσια:	20
Z. Σημαντικά φορολογικά χαρακτηριστικά κυπριακής εταιρείας	21
Η. Άλλα σημαντικά φορολογικά χαρακτηριστικά κυπριακής εταιρείας και σημαντικά φορολογικά χαρακτηριστικά κυπριακής εταιρείας – επεξηγηματική ανάλυση.	21
Θ. Σημαντικά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Κύπρου	23
3.2.2. Ίδρυση Υποκαταστήματος	23
Υποκατάστημα στην Κύπρο – Φορολογία	23
Υποκατάστημα στην Κύπρο – Υποχρεωτική χρηματοοικονομική αναφορά	24
Λήψη αριθμού ΦΠΑ του υποκαταστήματος Κύπρου – Εγγραφή για εξασφάλιση αριθμού ΦΠΑ στην Κύπρο	24
Λήψη αριθμού EORI – Σύστημα εγγραφής και αναγνώρισης Οικονομικών Φορέων (EORI) – Διαδικασία στην Κύπρο για εγγραφή και απόκτηση αριθμού EORI στο όνομα του κυπριακού υποκαταστήματος	24
Διαδικασία λήψης αριθμού EORI του υποκαταστήματος στην Κύπρο – Σύστημα εγγραφής και αναγνώρισης Οικονομικών Φορέων (EORI) – Διαδικασία στην Κύπρο για εγγραφή και απόκτηση αριθμού EORI	24
B.3.2.3 Ίδρυση Αντιπροσωπείας	25
B.3.2.4. Ίδρυση Κοινοπραξίας	25
B.3.3 Δίκτυα Διανομής	25
B.3.4 Προώθηση – Διαφήμιση	26
B.3.5 Πρακτικές οδηγίες	27
B.3.6 Βιομηχανική Ιδιοκτησία	29
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ	29
Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων	30
Γ.4 Ειδικότεροι φόροι	32
Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο	32
Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ)	32
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	33
Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων	33

Δ.2 Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων	34
Δ.3 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές	35
Ε. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	35
Ε.1 Οι σημαντικότεροι κλάδοι ενδιαφέροντος	35
ΣΤ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	35
ΣΤ.1 Κλάδος Αγοράς ακινήτων	35
ΣΤ.2 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΥΨΗΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	35
ΣΤ.3 ΕΝΕΡΓΕΙΑ	36
ΑΠΕ	36
Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	36
1. Ελληνικές Αρχές	36
2. Υπουργεία – Υπηρεσίες	37
3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια – Επιχειρηματικοί Σύνδεσμοι	37
4. Τράπεζες	37
5. Διοργανωτές Εκθέσεων	38
6. Διπλωματικές Αποστολές	38

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A.1 Γενικά χαρακτηριστικά Κύπρου

Η Κύπρος βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Μεσογείου. Αποτελεί το τρίτο μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου μετά την Σικελία και τη Σαρδηνία, με ακτογραμμή 648 χιλιομέτρων. Με συνολική επιφάνεια 9.251 τετραγωνικά χιλιόμετρα (από τα οποία τα 3.355 βρίσκονται από το 1974 υπό τουρκική κατοχή

Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Λευκωσία (η «Πράσινη Γραμμή» χωρίζει από το 1964 τη Λευκωσία σε δύο μέρη, καθιστώντας την τη μόνη διαιρεμένη πρωτεύουσα στην Ευρώπη σήμερα), με κυριότερο λιμάνι και τουριστικό-επιχειρηματικό κέντρο τη Λεμεσό, ακολουθούμενη από τη Λάρνακα και την Πάφο.

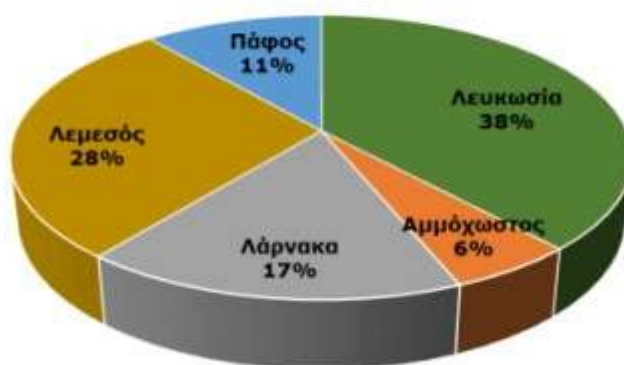
A.2 Δημογραφικά στοιχεία

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού του 2021, στις ελεγχόμενες από το Κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας περιοχές, κατά την 1η Οκτωβρίου 2021 ανήλθε στις 918.100, παρουσιάζοντας αύξηση 9,2% σε σύγκριση με τα αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού 2011 (840.400). Ποσοστό 48,6% του πληθυσμού ήταν άντρες και 51,4% ήταν γυναίκες.

Ο πληθυσμός της Κύπρου αποτελεί ποσοστό 0,2% του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ των 27. Η Κύπρος είναι η τρίτη μικρότερη πληθυσμιακά χώρα, μετά την Μάλτα και το Λουξεμβούργο.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού κατά επαρχία.

Ποσοστιαία Κατανομή Πληθυσμού κατά Επαρχία - 1/10/2021

A.2.1 Πληθυσμός κατά Υπηκοότητα

Ο συνολικός αριθμός ξένων υπηκόων ανέρχεται στις 193.300 και αντιστοιχεί στο 21,1% του συνολικού πληθυσμού. Η επαρχία Πάφου κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό ξένων υπηκόων ως προς τον συνολικό πληθυσμό της επαρχίας (38%). Στην επαρχία Λεμεσού το ποσοστό ξένων ανέρχεται στο 20,5% και στην επαρχία Λάρνακας στο 18,9%. Στις επαρχίες Αμμοχώστου και Λευκωσίας οι ξένοι υπήκοοι αποτελούν το 18,6% και 17,9% του πληθυσμού της επαρχίας, αντίστοιχα (Πίνακας 1).

Επαρχία	Σύνολο		Κύπριοι Πληθυσμός	Ξένοι	
	Πληθυσμός	Ποσοστό (%)		Πληθυσμός	Ποσοστό (%)
Λευκωσία	351.600	288.800	82,1	62.800	17,9
Αμμόχωστος	51.500	41.900	81,4	9.600	18,6
Λάρνακα	154.200	125.100	81,1	29.100	18,9
Λεμεσός	258.900	205.800	79,5	53.100	20,5
Πάφος	101.900	63.200	62,0	38.700	38,0
Σύνολο	918.100	724.800	78,9	193.300	21,1

A.2.2 Μέσο Μέγεθος Νοικοκυριού

Το μέσο μέγεθος νοικοκυριού παρουσιάζει σταδιακή μείωση, φθάνοντας στα 2,6 άτομα ανά νοικοκυριό κατά το 2021, σε σύγκριση με 4,0 άτομα που καταγράφηκαν στην Απογραφή 1976, 3,2 άτομα στην Απογραφή 1992 και 2,8 άτομα στην τελευταία Απογραφή Πληθυσμού (2011). Σε επίπεδο επαρχίας, το μεγαλύτερο μέσο μέγεθος νοικοκυριού καταγράφεται στην επαρχία Αμμοχώστου, ενώ το μικρότερο μέγεθος στην επαρχία Πάφου (Πίνακας 2).

Πίνακας 2				
Επαρχία	Μέσο Μέγεθος Νοικοκυριού			
	2021	2011	1992	1976
Λευκωσία	2,6	2,7	3,2	4,0
Αμμόχωστος	2,8	2,9	3,4	4,2
Λάρνακα	2,7	2,9	3,3	4,1
Λεμεσός	2,6	2,8	3,2	3,9
Πάφος	2,5	2,7	3,1	3,7
Σύνολο	2,6	2,8	3,2	4,0

A.3 Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς

A.3.1 Τρέχουσα κατάσταση κυπριακής οικονομίας

Κατά το διάστημα 2016-2019, η Κυπριακή οικονομία κατέγραψε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, μεταξύ των μεγαλύτερων της ΕΕ, με μείωση της ανεργίας, άνοδο της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων, σε συνθήκες μακροοικονομικής σταθερότητας.

Αντίθετα, το 2020, το κυπριακό ΑΕΠ συρρικνώθηκε –εν μέσω πανδημίας- κατά 5,1%, γεγονός που οφείλεται σε όλες τις υποκατηγορίες δαπανών, εξαιρουμένης της δημόσιας κατανάλωσης, η οποία κατέγραψε άνοδο.

	2017	2018	2019	2020	2021
Όνομαστικό ΑΕΠ σε εκ. Ευρώ	20.245,3	21.612,6	23.009,9	21.617,9	23.436,7
Μεταβολή ΑΕΠ %	5,9	5,7	5,3	-5	5,5
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε Ευρώ	23.554	24.840	26.090	24.235	26.031
Ανεργία %	11,1	8,4	7,1	7,6	7,5
Πληθωρισμός %	0,7	0,8	0,5	-1,1	2,3
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	1,9	-3,6	1,3	-5,8	-1,7
Πρωτογενές πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης (σε εκ. Ευρώ)	884,2	-276,1	804,7	-785,9	43,7
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	92,9	98,4	91,1	115,0	103,6
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών σε εκ. Ευρώ	-1.024,4	-857,7	-1.308,3	-2.177,2	-1.695,8
Συναλλαγματικά διαθέσιμα σε εκ. Ευρώ	-5,5	51,5	-1,6	33,4	356,3

Το 2021, το ΑΕΠ ανέκαμψε +5,5%, ο πληθωρισμός αυξήθηκε, κατά 2,3% ενώ η ανεργία μειώθηκε, κατά 0,1%, στο 7,5%.

Το 2022 ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης για αναμένεται να ανέλθει στο 5,5%, όπως και κατά το προηγούμενο έτος. Η μεγέθυνση του ΑΕΠ προβλέπεται να προέλθει κυρίως από την εγχώρια ζήτηση (επενδύσεις και ιδιωτική κατανάλωση), αλλά και την ταχύτερη από την αναμενόμενη ανάκαμψη της τουριστικής βιομηχανίας, παρά την αρνητική συνεισφορά από την πλευρά των καθαρών εξαγωγών. Η προβλεπόμενη ανθεκτικότητα στην εγχώρια ζήτηση προέρχεται από τις προδιαγεγραμμένες επενδύσεις, την επαναλειτουργία της οικονομίας μετά την πάροδο της οξείας φάσης της πανδημίας, ιδιαίτερα το πρώτο εξάμηνο του έτους, ειδικότερα στον τομέα των υπηρεσιών, και, εν μέρει, λόγω της ανάκαμψης της ιδιωτικής κατανάλωσης, συνεπεία της αξιοποίησης των αποταμιεύσεων. Η προς τα πάνω αναθεώρηση κατά 2,8 ποσοστιαίες μονάδες το 2022 σε σχέση με τις προβλέψεις Ιουνίου 2022 οφείλεται κυρίως στην καλύτερη από την αναμενόμενη πορεία των οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον τουρισμό και, σε μικρότερο βαθμό, στον τομέα της ενημέρωσης και επικοινωνίας, λόγω της συνεχιζόμενης καθόδου ξένων εταιρειών που συνδέονται με τον τομέα της τεχνολογίας.

Η ανεργία το 2022 αναμένεται να καταγράψει μείωση στο 6,7% του εργατικού δυναμικού.

Ο πληθωρισμός (Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, ΕνΔΚΤ) προβλέπεται να αυξηθεί σημαντικά το 2022, στο 8,4% από 2,3% το 2021, παραμένοντας σε επίπεδα πάνω ή κοντά του 9% τους εναπομείναντες μήνες του τρέχοντος έτους. Η προς τα πάνω αναθεώρηση κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με την πρόβλεψη του Ιουνίου 2022 οφείλεται κυρίως στις αυξημένες τιμές της ενέργειας, στις πιέσεις από την πλευρά της ζήτησης ορισμένων υπηρεσιών λόγω της επαναλειτουργίας της οικονομίας, μετά την πάροδο της οξείας φάσης της πανδημίας, στις διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού και στην μεγαλύτερη από την αναμενόμενη στενότητα στην αγορά εργασίας.

Αντίστοιχα, ο δομικός πληθωρισμός (ο πληθωρισμός εξαιρουμένης της ενέργειας και των τροφίμων) αναμένεται να ανέλθει στο 5,1% το 2022, σε σχέση με 1,3% το 2021.

A.3.2 Προβλέψεις για 2023, 2024

Τα έτη 2023 και 2024 η ανάπτυξη του ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει στο 2,5% και 3,1%, αντίστοιχα. Η προς τα κάτω αναθεώρηση σε σχέση με τις προηγούμενες προβλέψεις οφείλεται στις δυσμενείς προοπτικές στο εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον, δεδομένων καθώς και των αρνητικών επιπτώσεων της διαφαινόμενης παράτασης της ουκρανικής κρίσης αλλά και σε κάποιες μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις, κυρίως στον κύκλο εργασιών των τομέων των επαγγελματικών υπηρεσιών.

Επίσης, τα επόμενα έτη προβλέπεται πτωτική πορεία της ανεργίας στο 6,5%, το 2023, πλησιάζοντας τα επίπεδα της πλήρους απασχόληση προσεγγίζοντας το 5,9%, το 2024. Η προς τα πάνω αναθεώρηση σε σχέση με τις προηγούμενες προβλέψεις, κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες, ανά έτος, οφείλεται στην καθοδική αναθεώρηση των αναπτυξιακών προοπτικών για το ΑΕΠ, το 2023 και 2024 για τους προαναφερθέντες λόγους.

Όπως και στις προηγούμενες προβλέψεις, έτσι και για τα έτη 2023 και 2024, προβλέπεται σταδιακή εξομάλυνση των πληθωριστικών πιέσεων με τον πληθωρισμό να ανέρχεται στο 3,9% και 2,1%, αντίστοιχα. Η επιβράδυνση του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) τα έτη 2023 και 2024, στηρίζεται στην προβλεπόμενη σταδιακή διόρθωση στις τιμές πετρελαίου και τροφίμων και στην σταθερότητα των μακροπρόθεσμων προσδοκιών για τον πληθωρισμό. Ο δομικός πληθωρισμός, τα έτη 2023 και 2024, προβλέπεται να υποχωρήσει στο 2,9% και 2,3%, αντίστοιχα. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αναμενόμενη βραδεία ομαλοποίηση των διαταραχών στις αλυσίδες εφοδιασμού σε συνάρτηση με τον αντίκτυπο στη ζήτηση από την πρόσφατη αύξηση των επιτοκίων.

Βασικοί οικονομικοί δείκτες έτους 2021

Ονομαστικό ΑΕΠ	23.436,7 εκ. Ευρώ	Ανεργία	7,5%	Χρέος Γενικής Κυβέρνησης	24.271,0 εκ. Ευρώ
Μεταβολή ΑΕΠ	-5,5%	Πληθωρισμός	+2,3%	Εξαγωγές Αγαθών	3.286,70 εκ. Ευρώ
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	26.031 Ευρώ	Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης	-1,7% ΑΕΠ	Εισαγωγές Αγαθών	8.531,19 εκ. Ευρώ

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

B.1.A. Γενικά χαρακτηριστικά - Ανάλυση

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου σε συνδυασμό με τις υποδομές (τηλεπικοινωνίες, αεροδρόμια, λιμάνια) που έχει αναπτύξει, τις ευνοϊκές συνθήκες καθημερινής διαβίωσης (ήπιο κλίμα, χαμηλή εγκληματικότητα), το υψηλό επίπεδο παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών (νομικές, λογιστικές, φοροτεχνικές) και κυρίως, τα φορολογικά κίνητρα προς τους ξένους επενδυτές κατέστησαν τη χώρα, από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, ένα αξιόλογο εμπορικό και οικονομικό κέντρο στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Το ευνοϊκό καθεστώς φορολόγησης των εταιρικών κερδών για όλες τις επιχειρήσεις με έδρα την Κύπρο, καθώς και ο μεγάλος αριθμός (66) των συμφωνιών αποφυγής διπλής φορολογίας συνέβαλαν καθοριστικά στην προσέλκυση ξένων εταιρειών.

B.1.B. Σημαντικά γενικά χαρακτηριστικά της Κύπρου - Συμπεράσματα

1. Η Κύπρος δεν είναι χώρα φορολογικού παραδείσου. Η Κύπρος είναι μέλος της ΕΕ με διαφανές νομικό πλαίσιο και φορολογικό σύστημα πλήρως συμβατό με τις οδηγίες της ΕΕ.
2. Ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων μεταξύ της Κύπρου και των υπόλοιπων χωρών του κόσμου.
3. Η Κύπρος παρέχει ευέλικτους και εφαρμόσιμους εταιρικούς νόμους και νόμους περί καταπιστευμάτων, οι οποίοι βασίζονται στο νομικό σύστημα του Ηνωμένου Βασιλείου.
4. Η κυπριακή επιχειρηματική γλώσσα είναι η αγγλική. Για τους εξ Ελλάδος επιχειρηματίες η γλώσσα είναι επιβοηθητικός παράγων.
5. Παρέχονται άδειες παραμονής, βίζες και άδειες εργασίας για το προσωπικό, τα στελέχη και το διευθυντικό προσωπικό μιας κυπριακής εταιρείας.
6. Η Κύπρος παρέχει μορφωμένο ανθρώπινο δυναμικό για σκοπούς απασχόλησης.
7. Η Κύπρος παρέχει υψηλή ποιότητα Επαγγελματικών Υπηρεσιών. Οι περισσότεροι δικηγόροι και οι λογιστές της Κύπρου έχουν ως επί το πλείστον εκπαίδευση Ηνωμένου Βασιλείου. Στην πλειονότητα τους οι δικηγόροι και οι λογιστές της Κύπρου είναι μέλη οργανισμών που διέπονται από κώδικες δεοντολογίας του Ηνωμένου Βασιλείου ή διεθνών οργανισμών, π.χ. UK ACCA, UK ACA κ.λπ

8. Η διαβίωση στην Κύπρο είναι υψηλού επιπέδου.
9. Το κλίμα της Κύπρου είναι μεσογειακό με ζεστό καλοκαίρι και ήπιο σχετικά βροχερό χειμώνα. Η Κύπρος παρέχει από 300 έως 340 ημέρες ηλιοφάνειας το χρόνο.
10. Οι πολυτελείς μαρίνες της Κύπρου προσφέρουν έναν μοναδικό τρόπο ζωής στην Κύπρο. Οι αποκλειστικές παραθαλάσσιες αναπτύξεις με αποκλειστικά εστιατόρια και καταστήματα προσφέρουν έναν μοναδικό τρόπο ζωής για όσους θέλουν να ζήσουν πάνω στη θάλασσα.

B.2 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

B.2.1 Νομικές μορφές εταιρειών

Οι σημαντικότερες νομικές μορφές των κυπριακών εταιρειών είναι η ιδιωτική μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (περιορισμένο δικαίωμα μεταβίβασης μετοχών, αριθμός μετόχων έως 50) και η δημόσια μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (χωρίς τους περιορισμούς της ιδιωτικής μετοχικής εταιρείας και με τη δυνατότητα εισαγωγής της προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου).

Γενικά, υπάρχουν διάφοροι τύποι εταιρειών από τους οποίους μπορεί κανείς να επιλέξει, ανάλογα με τις δραστηριότητες και την μορφή της επιχείρησης που θα θέλει να ακολουθήσει. Κάθε τύπος εταιρείας έχει ειδικά χαρακτηριστικά και η επιλογή του εξυπηρετεί συγκεκριμένη οικονομική σκοπιμότητα.

Οι διάφοροι τύποι εταιρικών επιχειρήσεων περιλαμβάνουν:

- Ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές
- Δημόσια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές
- Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση χωρίς μετοχικό κεφάλαιο
- Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση και με μετοχικό κεφάλαιο
- Εταιρεία επενδύσεων μεταβλητού κεφαλαίου

B.2.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας

Η συνηθέστερη μορφή εταιρειών στην Κύπρο είναι η ιδιωτική μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές, που έχει όλα τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής ανώνυμης εταιρείας και όχι της ελληνικής ΕΠΕ. Συστήνεται με υπογραφή, από τους ιδρυτές της ή εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους τους, του ιδρυτικού εγγράφου (περιέχει υποχρεωτικά την επωνυμία, τους σκοπούς, την ευθύνη των μελών και το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου) και του καταστατικού της. Τα έγγραφα αυτά κατατίθενται στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας προκειμένου η εταιρεία να εγγραφεί στο Μητρώο Εταιρειών.

Το συνολικό κόστος σύστασης μιας ιδιωτικής μετοχικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης κυμαίνεται περί τα 2.500 Ευρώ (συν ΦΠΑ), συμπεριλαμβανομένων των εξόδων νομικών – συμβουλευτικών υπηρεσιών. Το κόστος της εγγραφής της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με μετοχικό κεφάλαιο στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του κυπριακού Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ανέρχεται σε 145 Ευρώ για την απλή διαδικασία και σε 245 Ευρώ για την “διαδικασία επίστευσης”, αντίστοιχα. Η εγγραφή μιας νέας εταιρείας στην Κύπρο μπορεί να ολοκληρωθεί εντός 7–10 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης. Για την τήρηση της εταιρείας στο αρχείο του Έφορου Εταιρειών επιβάλλεται τέλος €350 κάθε έτος.

Αναλυτικές οδηγίες για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο παρέχονται στον σύνδεσμο www.companies.gov.cy (Κλάδος Εταιρειών Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας)

B.2.3 Κατηγορίες αδειοδοτήσεων

Αναφορικά με τη χορήγηση αδειοδοτήσεων μπορεί κανείς να επισκεφθεί το διαδικτυακό τόπο: <https://www.businessincyprus.gov.cy/el/operating-permits/>, όπου μπορεί να εντοπίσει πληροφορίες για:

- **Βασική Εγκατάσταση Επιχείρησης:** Αφορά σε πληροφορίες σχετικά με τις οριζόντιες διαδικασίες και υποχρεώσεις που ισχύουν, αναφορικά με τη βασική εγκατάσταση μιας επιχείρησης, όπως οι βασικές άδειες που απαιτούνται για την ανάπτυξη της, την αδειοδότηση για επαγγελματικά υποστατικά και την εγγραφή στο μητρώο της φορολογίας.
- **Γεωργία και Κτηνιατρικές Υπηρεσίες:** Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης για την παροχή υπηρεσιών και την άσκηση επαγγελματιών στους τομείς της γεωργίας και των κτηνιατρικών υπηρεσιών.
- **Διασυνοριακή Παροχή Υπηρεσιών:** Αφορά σε πληροφορίες, αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών, σε προσωρινή βάση καθώς και για τις ακολουθητέες διαδικασίες για μια σειρά επαγγελματιών (Δικηγόρους, Εργολήπτες, Ηλεκτρολογικές Υπηρεσίες, Κλιματισμός και Θέρμανση – Επιθεώρηση Συστημάτων, Κτηματομεσιτικές Υπηρεσίες, Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, Μηχανικού/Υπηρεσίες σε τομείς της Μηχανικής Επιστήμης, Ξεναγούς)
- **Εκπαίδευση:** Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης για την επαγγελματική απασχόληση καθώς και την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων, σχολείων και άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Δάσκαλοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δημόσιος Τομέας). Ειδικό Εκπαιδευτικό Δημόσιος Εκπαίδευσης. Εκπαιδευτικά Κέντρα / Φροντιστήρια – Ιδιωτικά Θερινά Σχολεία, Ιδιωτικό Σχολείο Μέσης Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτικά Κέντρα / Φροντιστήρια – Ιδιωτικά Θερινά Σχολεία, Ιδιωτικά Σχολεία

Προδημοτικής Εκπαίδευσης, Θερινά Σχολεία, Νηπιαγωγεία, Νηπιαγωγοί Δημόσιου Τομέα, Γυμναστήριο/Ιδιωτική Σχολή Γυμναστικής, Γυμναστές Φυσικής Αγωγής).

-Επαγγελματικές Υπηρεσίες: Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης για την παροχή υπηρεσιών και την άσκηση επαγγελματιών όσον αφορά τη λογιστική/ τήρηση βιβλίων, τη νομική, τη κτηματομεσιτική, τη διαφήμιση, το εμπόριο, τις ιδιωτικές υπηρεσίες εξεύρεσης απασχόλησης, την προστασία στην εργασία και τις διάφορες εξειδικευμένες πτητικές επιχειρήσεις.

-Κατασκευές και Μηχανική Επιστήμη: Αφορά πληροφορίες αδειοδότησης σχετικά με την παροχή υπηρεσιών και την άσκηση επαγγελματιών σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με τη μηχανική, όπως: κατασκευές, κτίρια, οχήματα, μηχανήματα και αεροσκάφη. Σχετική πληροφόρηση καλύπτει για τον τομέα των Κατασκευών ζητήματα Εκτέλεσης Εργασίας σε Εγκαταστάσεις Υγιεινής, Εργολήπτες - Εργοληπτικών Εταιρειών – Εγκατάστασης Συστημάτων Κλιματισμού και Θέρμανσης (Φυσικό Πρόσωπο), Εγκατάστασης Συστημάτων Κλιματισμού και Θέρμανσης από Νομικά Πρόσωπα, για τον τομέα της Μηχανικής, πληροφορίες για Ελεγκτές Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου, εγγραφής Ειδικευμένων Εμπειρογνομόνων για Ενεργειακή Πιστοποίηση Κτιρίων – Θέματα Άσκησης Επαγγελματικών Ειδικοτήτων (Φυσικών Πρόσωπων) στον τομέα των Ηλεκτρολογικών Υπηρεσιών - Λειτουργία Επιχείρησης παροχής Ηλεκτρολογικών Υπηρεσιών, Επιθεώρηση Συστημάτων Κλιματισμού και Θέρμανσης - Μελετητικό Γραφείο, Παροχή Μηχανικών Υπηρεσιών, επαγγελματική δραστηριοποίηση Μηχανικών (Αρχιτεκτονες, Πολιτικοί Μηχανικοί, Τοπογράφοι Μηχανικοί κ.α.), – Μονάδα Συντήρησης Αεροσκάφων- Διατηρητής – Ανόρυξης Γεωτρήσεων, Συντηρητές Ταμειακών Μηχανών, Συσσκευές Περιορισμού Ταχύτητας Οχημάτων –Συνεργείο Ταχογράφων – Τεχνίτες Συντήρησης και Επισκευής Οχημάτων

- **Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας:** Αφορά σε πληροφορίες για επαγγελματική αδειοδότηση δημοσιογράφων Εκδόσεων – Περιοδικών, Εφημερίδων, Ξένων Ανταποκριτών

- **Μεταφορές και Εφοδιασμός:** Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης σχετικά με την παροχή υπηρεσιών και την άσκηση επαγγελματιών που σχετίζονται με τις μεταφορές, όπως το επάγγελμα του εκπαιδευτή οδηγών, και τις υπηρεσίες εφοδιασμού και την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών.

- **Μετρολογία:** Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης, σχετικά με επιχειρήσεις που ασχολούνται με την επιδιόρθωση και βαθμονόμηση μέτρων και σταθμών και τη λειτουργία των γεφυροπλάστιγγων.

- **Πυροτεχνήματα και εκρηκτικές ύλες:** Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης σχετικά με την απόκτηση ειδικής άδειας ικανότητας για το χειρισμό, τη φροντίδα και τη χρήση εκρηκτικών υλών.

- **Ραδιοεπικοινωνιακές Υπηρεσίες:** Αφορά σε πληροφορίες σχετικά με τη χρήση ραδιοεξοπλισμού και υπηρεσιών ραδιοεπικοινωνιών, όπως άδειες που ισχύουν για τη χρήση ραδιοσυχνοτήτων, καθώς και την εγγραφή φορέων που είναι υπεύθυνοι για τη διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης του ραδιοεξοπλισμού στην Κυπριακή Δημοκρατία.

- **Τουρισμό και Αναψυχή:** Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης για την παροχή υπηρεσιών και την άσκηση επαγγελματιών στους τομείς της εστίασης και αναψυχής, του πολιτισμού και της διασκέδασης, του τουρισμού και των ταξιδιών.

- **Υγεία Ευημερία και Ομορφιά:** Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης σχετικά με την παροχή υπηρεσιών και την άσκηση επαγγελματιών σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με την υγεία, όπως: ομορφιά, παιδική μέριμνα, ευημερία του ατόμου, ιατρική, φαρμακευτική και διατροφή.

- **Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο:** Αφορά σε πληροφορίες αδειοδότησης σχετικά με το λιανικό και χονδρικό εμπόριο προϊόντων όπως αλκοολούχα/οινοπνευματώδη ποτά, προϊόντα καπνού και ενεργειακά προϊόντα, ζωικά προϊόντα (συμπεριλαμβανομένων των ειδών θηραμάτων) και προϊόντα ζωοτροφών, κτηνιατρικά φάρμακα, άνθη και φυτά, φυτοφάρμακα, τρόφιμα και ποτά, φάρμακα, μη εδώδιμα προϊόντα, πετρελαιοειδή τα οποία διατίθενται μέσω πρατηρίων βενζίνης, πυροβόλων και μη πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών, καθώς και πληροφορίες σχετικά με την εναποθήκευση προϊόντων, όπως η λειτουργία τελωνειακής αποθήκης για προϊόντα με ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

B.2.4. Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις, πρότυπα, τεχνικές προδιαγραφές)

B.2.4.1 Βιομηχανική ιδιοκτησία

Η Κύπρος συνδυάζει την προστασία που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση με το διεθνές καθεστώς προστασίας και κατοχύρωσης των πνευματικών δικαιωμάτων, μέσω των πολυάριθμων διεθνών συμφωνιών που έχει υπογράψει στον συγκεκριμένο τομέα. Επίσης, είναι μέλος σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς για την προστασία και την ανάπτυξη των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας, η Συμφωνία και το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης για τη διεθνή εγγραφή των Εμπορικών Σημάτων, η Σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας, η Συνθήκη Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, η Συνθήκη της Βέρνης για την Προστασία από Λογοτεχνικά και Εικαστικά Έργα.

Στην Κύπρο, τα εμπορικά σήματα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα βιομηχανικά σχέδια και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας υπάγονται στον Κλάδο Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη.

Το φορολογικό καθεστώς της διανοητικής ιδιοκτησίας, γνωστό ως «IP Box», εφαρμόζεται από την 1^η Ιουλίου 2016 και προβλέπει, εκτός των άλλων, εξαιρέση από το φόρο ποσοστού 80% επί των κερδών που απορρέουν από την εμπορική

εκμετάλλευση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λογισμικού. Επίσης, είναι πλήρως εναρμονισμένο με το Σχέδιο Δράσης κατά της «Διάβρωσης της Φορολογικής Βάσης & της Μεταφοράς Κερδών» (Base Erosion and Profit Shifting) του ΟΟΣΑ.

B.2.4.2 Απαιτήσεις επισήμανσης/σήμανσης

Για τις απαιτήσεις σήμανσης/επισήμανσης στην ΕΕ μπορεί κανείς να επισκεφθεί την ιστοσελίδα της ΕΕ: <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/eu-labeling-marking-requirements>

B.2.4.3 Πιστοποίηση

Ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας, ΚΟΠΠ, ιδρύθηκε το 2002 με τον περί Τυποποίησης, Διαπίστευσης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμο (Ν156(Ι)/2002) και λειτουργεί κάτω από την αιγίδα του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Ο ΚΟΠΠ είναι η μετεξέλιξη του Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (ΚΟΠΕΠ), που ιδρύθηκε το 1976 με τον Βασικό Νόμο 68/1975 και λειτουργούσε με τους περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμους του 1975 έως 1996 και τους κανονισμούς που εκδόθηκαν δυνάμει αυτών.

Οι βασικές δραστηριότητες του ΚΟΠΕΠ ήταν η εισαγωγή και ο συντονισμός της Τυποποίησης στον Κυπριακό χώρο και η εκπροσώπηση της Κύπρου στους Διεθνείς Οργανισμούς Τυποποίησης, καθώς και η πιστοποίηση προϊόντων και συστημάτων διαχείρισης της Ποιότητας.

Με βάση τις πρόνοιες του Νόμου 156(Ι)/2002 η δραστηριότητα της Τυποποίησης έχει ανατεθεί στην Κυπριακή Εταιρεία Πιστοποίησης Λτδ (ΚΕΠ), εταιρεία ιδιωτικού δικαίου με μόνο μέτοχο το κράτος. Από την 5η Σεπτεμβρίου, 2002 που ενεργοποιήθηκε ο Νόμος αυτός και μέχρι την 1η Ιανουαρίου, 2005 η ΚΕΠ ανέθεσε τη δραστηριότητα της Τυποποίησης στον ΚΟΠΠ ωστόσο η ίδια δημιουργήσει τις απαιτούμενες δομές. Από τις 5 Σεπτεμβρίου 2002, που καθορίστηκε με την ΚΔΠ 416/2002, από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ως ημερομηνία εφαρμογής του νέου νόμου, οι εργασίες πιστοποίησης προϊόντων και συστημάτων διαχείρισης της Ποιότητας έχουν αναληφθεί από τη νεοσυσταθείσα Κυπριακή Εταιρεία Πιστοποίησης Λτδ (ΚΕΠ) στην οποία μοναδικός μέτοχος είναι η Κυπριακή Δημοκρατία.

Ο ΚΟΠΠ είναι ο επίσημος εκπρόσωπος της Κυπριακής Δημοκρατίας στα πιο κάτω Ευρωπαϊκά και Διεθνή βήματα:

- Ευρωπαϊκή Συνεργασία για τη Διαπίστευση (EA)
- Διεθνής Συνεργασία για τη Διαπίστευση Εργαστηρίων (ILAC)
- Μόνιμη Επιτροπή για την Τεχνική Πληροφόρηση
- Επιτροπή Αρμόδιων Αρχών για την Αξιολόγηση της Πιστότητας (IMP)
- Επιτροπή για Τεχνικούς Φραγμούς στο Εμπόριο του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου
- GLP

B.2.4.4 Διαπίστευση

Με τον περί [Διαπίστευσης, Τυποποίησης και Τεχνικής Πληροφόρησης \(Τροποποιητικός\) Νόμο \[57\(Ι\)/2011\]](#) έχει τροποποιηθεί ο βασικός Νόμος [Ν.156(Ι)/2002] ο οποίος ορίζει τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ) ως τον αρμόδιο φορέα για τη λειτουργία του Συστήματος Διαπίστευσης στην Κύπρο. Με ενδιάμεση τροποποίηση [\[Ν.10\(Ι\)/2010\]](#) ο Οργανισμός ορίστηκε ως ο εθνικός Οργανισμός Διαπίστευσης με την έννοια του Κανονισμού [\(ΕΚ\) αριθ.765/2008](#)

Το Νοέμβριο 2004, ο ΚΟΠΠ έγινε ομόφωνα δεκτός ως πλήρες μέλος της ΕΑ [\(Ευρωπαϊκή συνεργασία για τη Διαπίστευση\)](#) κατά τη Γενική Συνέλευση του ευρωπαϊκού αυτού φορέα. Με τον τροποποιητικό νόμο περί Διαπίστευσης, Τυποποίησης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμο του 2011 έγιναν ορισμένες σημαντικές τροποποιήσεις για πλήρη συμμόρφωση με τον Κανονισμό [\(ΕΚ\) αρ.765/2008](#)

Τον Οκτώβριο 2011 ο Οργανισμός προσχώρησε στην Πολυμερή Συμφωνία MLA με την ΕΑ για τη διαπίστευση Εργαστηρίων κατά ISO 17025, ISO 15189 και Φορέων Ελέγχου κατά ISO 17020. Μετά την εξέλιξη αυτή, ο ΚΟΠΠ αναβάθμισε τη συμμετοχή του στον ILAC (Διεθνής Συνεργασία για τη Διαπίστευση Εργαστηρίων και Φορέων Ελέγχου).

Διαπίστευση είναι η διαδικασία αναγνώρισης από εξουσιοδοτημένο σώμα ότι ένας φορέας έχει την επάρκεια να διεξαγάγει καθορισμένες δραστηριότητες. Με τον τρόπο αυτό τεκμηριώνεται η αξιοπιστία της προσφερόμενης στην κάθε περίπτωση υπηρεσίας. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αξιοποίηση της διαπίστευσης στην περίπτωση του εργαστηριακού ελέγχου. Σε αρκετές περιπτώσεις η νομοθεσία εισάγει την ανάγκη επαρκούς και αξιόπιστης εργαστηριακής υποδομής. Αυτό ενδιαφέρει τόσο εκείνους που πρέπει να συμμορφώνονται (παραγωγοί, κατασκευαστές, εμπορευόμενοι) όσο και τις αρμόδιες αρχές που επιτηρούν την εφαρμογή της νομοθεσίας.

Με τη Διαπίστευση αξιολογείται η τεχνική επάρκεια προσωπικού και υποδομής για τη διεξαγωγή καθοριζόμενων στην κάθε περίπτωση δραστηριοτήτων. Το πεδίο εφαρμογής περιγράφεται σε σχετικό πιστοποιητικό και μπορεί να αποτελεί μικρό μόνο μέρος των συνολικών δραστηριοτήτων ενός φορέα.

B.2.4.5. Τεχνική Πληροφόρηση

- **Νομικό Πλαίσιο:** Οι Ευρωπαϊκές οδηγίες [98/34](#) και [98/48](#) καθιερώνουν τη διαδικασία τεχνικής πληροφόρησης στον τομέα των προτύπων και τεχνικών κανόνων μεταξύ των κρατών μελών με στόχο τον εντοπισμό και την πρόληψη τεχνικών εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία προϊόντων βιομηχανικής κατασκευής και γεωργικών προϊόντων

περιλαμβανομένων και των αλιευτικών προϊόντων, και υπηρεσίες σχετικές με την κοινωνία της πληροφορίας.

Με τον [περί της Διαδικασίας Πληροφόρησης Ορισμένων Τεχνικών Κανόνων Νόμο του 2003 \(Ν.72\(Ι\)/2003\)](#) και με τον [περί Τυποποίησης, Διαπίστευσης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμο του 2002 \(Ν.156\(Ι\)/2002\)](#) καθορίζονται οι εξουσίες, αρμοδιότητες και υποχρεώσεις του ΚΟΠΠ σε σχέση με την Τεχνική Πληροφόρηση.

- **Τρόπος Λειτουργίας:** Σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να κοινοποιούν κάθε σχέδιο τεχνικού κανόνα πριν αυτό τεθεί σε ισχύ εκτός εάν πρόκειται απλώς για αυτούσια μεταφορά ενός διεθνούς ή ευρωπαϊκού προτύπου ΚΟΠΠ αποτελεί τον εθνικό κόμβο για την Κύπρο. Σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή κάθε σχέδιο τεχνικού κανόνα που αφορά προϊόντα ή υπηρεσίες πρέπει να κοινοποιείται μέσω του ΚΟΠΠ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η οποία με τη σειρά της τα κοινοποιεί στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξάλλου ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας δέχεται τα σχέδια των τεχνικών κανόνων που αποστέλλονται από τα άλλα κράτη μέλη και τα διαβιβάζει στα αρμόδια Υπουργεία για παρατηρήσεις. Εάν υπάρχουν σχόλια από τα αρμόδια Υπουργεία, ο ΚΟΠΠ τα διαβιβάζει στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ΚΟΠΠ ενημερώνει για: τους Κυπριακούς τεχνικούς κανόνες και τους τεχνικούς κανόνες των άλλων κρατών μελών

B.2.4.6 Ορθή Εργαστηριακή Πρακτική

Το Σύστημα Ορθής Εργαστηριακής Πρακτικής έχει δημιουργηθεί με τον Κυπριακό Κανονισμό για τον Έλεγχο Συμμόρφωσης προς τις Αρχές Ορθής Εργαστηριακής Πρακτικής [Κ.Δ.Π.363/2003](#), με τον οποίο έχει επιτευχθεί πλήρης εναρμόνιση με την Οδηγία [2004/9/ΕΚ](#).

- Στον Κανονισμό περιέχονται τα πιο κάτω Παραρτήματα:
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Οδηγός για τη διενέργεια Επιθεωρήσεων Πειραματικών Μονάδων και Ελέγχων των Μελετών.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Οδηγίες σχετικά με τις Διαδικασίες Ελέγχου της Τήρησης της Ορθής Εργαστηριακής Πρακτικής (ΟΕΠ).
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Κατάθεση Αίτησης Διαπίστευσης.

Η Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή αυτού του Κανονισμού είναι ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας (CYS-CYSAB) / ο Κυπριακός Οργανισμός Διαπίστευσης (Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας).

Το Σύστημα της Αρχής Ορθής Εργαστηριακής Πρακτικής στην Κύπρο έχει αναπτυχθεί από τον Οργανισμό Διαπίστευσης της Κύπρου. Έχουν οργανωθεί ήδη εκπαιδευτικά προγράμματα όπως και εκπαιδευτικές επισκέψεις με τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών ΟΕΠ και εκπαιδευτικές επισκέψεις με τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών ΟΕΠ της Δανίας (DANAK) και της Ελλάδας (Γενικό Χημείο του Κράτους). Καμία αίτηση δεν έχει υποβληθεί μέχρι σήμερα από τοπικούς φορείς ή εργαστήρια για την Επιθεώρηση και Έλεγχο των Αρχών ΟΕΠ.

Λόγω του μικρού μεγέθους της οικονομίας της Κύπρου είναι δύσκολο να διασφαλισθεί και να διατηρηθεί ένα αυτοδύναμο Σύστημα Επιθεώρησης και Ελέγχου ΟΕΠ, για όλες τις εν δυνάμει δραστηριότητες που αφορούν μελέτες και ελέγχους σύμφωνα με τους Κανονισμούς /Οδηγίες. Ο ΚΟΠΠ είναι σε επαφή με τις αρμόδιες αρχές Επιθεώρησης και Ελέγχου της Ελλάδας για συνεργασία και έχει ήδη υπογραφεί προκαταρκτική συμφωνία. Ο ΚΟΠΠ είναι έτοιμος εάν χρειαστεί, να προωθήσει τη συνεργασία με άλλες εθνικές Αρχές ΟΕΠ άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οι Κύπριοι αξιωματούχοι που είναι υπεύθυνοι για το σύστημα έχουν συμμετάσχει ως παρατηρητές σε δραστηριότητες των Ελληνικών αρμόδιων αρχών ΟΕΠ.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας είναι μέλος της Ομάδας Εργασίας EU-GLP για την Ορθή Εργαστηριακή Πρακτική και παρακολουθεί όλες τις δραστηριότητες μέσω της ιστοθέσης GLP CIRCA. Στοιχεία προσώπων για επικοινωνία είναι τα ακόλουθα:

Δρ. Ροδοθέα Κονιώτου,
Λειτουργός Βιομηχανικών Εφαρμογών,
Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας,
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού,
Α. Αραούζου 13-15,
1421 Λευκωσία,
ΚΥΠΡΟΣ
Τηλ.: + 357 22 409 446
Φαξ: + 357 22 754 103
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: rkonioutou@cys.mcit.gov.cy

B. 2.4.7 Τυποποίηση

Τυποποίηση είναι η διεργασία μέσω της οποίας ετοιμάζονται και δημοσιεύονται πρότυπα με συγκεκριμένες διαδικασίες, στις οποίες συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τα πρότυπα είναι έγγραφα για κοινή και επαναλαμβανόμενη χρήση που περιέχουν κανόνες, κατευθυντήριες οδηγίες ή χαρακτηριστικά που εξασφαλίζουν ότι τα προϊόντα, υλικά, διαδικασίες ή υπηρεσίες ανταποκρίνονται στο σκοπό για τον οποίο προορίζονται. Τα πρότυπα αποτελούν την κοινή γλώσσα επικοινωνίας για τον έλεγχο της αξιοπιστίας κατά τις συναλλαγές προς αγορά προϊόντων, υλικών και υπηρεσιών, διευκολύνοντας έτσι το εμπόριο τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό ή διεθνές επίπεδο.

Η εισαγωγή των αρχών της τυποποίησης στην Κύπρο, σε εθνική βάση, έγινε στα μέσα της δεκαετίας του 70 με την ίδρυση του Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας σύμφωνα με τον αντίστοιχο νόμο (Ν. 68/75). Η δραστηριότητα της Τυποποίησης, και πιο συγκεκριμένα η διαδικασία ετοιμασίας και προώθησης της εφαρμογής των προτύπων, αποτελούσε μέχρι και το 2004 μια από τις βασικές αρμοδιότητες του Οργανισμού.

Το 2002 με τον περί Τυποποίησης, Διαπίστευσης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμο (Ν156(Ι)/2002) οι εργασίες τυποποίησης ανατέθηκαν στην Κυπριακή Εταιρεία Πιστοποίησης (ΚΕΠ), η οποία με τη σειρά της ανέθεσε και πάλι τις εργασίες Τυποποίησης και Τεχνικής Πληροφόρησης όσον αφορά τα Πρότυπα στον ΚΟΠΠ για περίοδο δύο ετών.

Κατά το τέλος του 2003 ο ΚΟΠΠ αξιολογήθηκε με επιτυχία και εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN). Στη συνέχεια η δραστηριότητα αυτή μεταφέρθηκε στην αρμοδιότητα του Κυπριακού Οργανισμού Τυποποίησης, στην ιστοσελίδα του οποίου παρέχονται πληροφορίες για τις δραστηριότητες της Κύπρου στο σημαντικό αυτό τομέα. Προγραμματίζεται προσεχώς η αναθεώρηση της νομοθεσίας προκειμένου να δημιουργηθεί χωριστό θεσμικό πλαίσιο για την Τυποποίηση ώστε να απεικονίζεται σαφέστερα η σημερινή πραγματικότητα.

Την 1η Ιανουαρίου 2005, η δραστηριότητα της Τυποποίησης έχει αναληφθεί από τον Κυπριακό Οργανισμό Τυποποίησης. Ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας παραμένει ο αρμόδιος κρατικός φορέας σε σχέση με τα θέματα ευρύτερης πολιτικής για την Τυποποίηση και συμμετέχει στην ειδική επιτροπή υψηλού επιπέδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Senior Officials Group on Standardisation and Conformity Assessment Policy, SOGS). Η Επιτροπή αυτή διαμορφώνει την πολιτική σε σχέση με τις υποδομές ποιότητας και τις συναφείς νομοθεσίες.

B.2.5 Τιμολόγηση

Αναφορικά με τους εθνικούς κανόνες τιμολόγησης των προϊόντων στην Κύπρο (και στα λοιπά κ-μ της ΕΕ) μπορεί κανείς να ανατρέξει στη σχετική Βάση Δεδομένων της ΕΕ, στον διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/taxation_customs/tic/public/invRules/invRulesPublicationPage.html ειδικότερες παραμέτρους αναζήτησης ενώ για τους ευρωπαϊκούς κανόνες τιμολόγησης του ΦΠΑ σχετικές πληροφορίες βρίσκονται στον διαδικτυακό τόπο: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/charging-deducting-vat/index_el.htm

Οι έλληνες εξαγωγείς θα πρέπει να θυμούνται ότι η κυπριακή αγορά είναι μικρή και οι περισσότερες παραγγελίες γίνονται για περιορισμένες ποσότητες. Ο συνήθης τρόπος συναλλαγής είναι με πιστωτική επιστολή, με προθεσμία 90 ημερών.

B.2.6 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές)

Το Τμήμα Τελωνείων είναι ένα από τα Τμήματα του Υπουργείου Οικονομικών. Όπως συμβαίνει και με τα Τελωνεία όλου του κόσμου, οι κύριες ευθύνες και λειτουργίες του είναι:

- η επιβολή και η είσπραξη εισαγωγικών δασμών, φόρων κατανάλωσης και του ΦΠΑ στα εισαγόμενα αγαθά•
- ο έλεγχος της διακίνησης εναρμονισμένων προϊόντων από άλλα κράτη μέλη προς την Κύπρο και αντίστροφα και η επιβολή και είσπραξη φόρων κατανάλωσης και ΦΠΑ σε τέτοια εμπορεύματα•
- ο έλεγχος της ροής αγαθών από περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας που δε βρίσκονται κάτω από τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας προς τις περιοχές της που βρίσκονται κάτω από τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο της Ε.Ε.·
- η ενεργητική συμμετοχή σε σώματα και επιτροπές της Ε.Ε.·
- η περιφρούρηση της ασφάλειας της αλυσίδας προμηθειών των εμπορευμάτων·
- η επιβολή απαγορεύσεων και περιορισμών στην εισαγωγή, εξαγωγή και διαμετακόμιση ορισμένων αγαθών, όπως ναρκωτικών, πρόδρομων χημικών ουσιών, πυροβόλων και άλλων όπλων, ειδών διπλής χρήσης και η εφαρμογή κυρώσεων (εμπάργκο)·
- η εφαρμογή απαγορεύσεων και περιορισμών στην εισαγωγή, εξαγωγή και διαμετακόμιση ειδών χλωρίδας και πανίδας που απειλούνται με αφανισμό, ειδών πολιτιστικής κληρονομιάς, πνευματικών δικαιωμάτων, πειρατικών προϊόντων και υλικού αισχρού περιεχομένου•
- η προστασία της υγείας και ασφάλειας των καταναλωτών από εμπορεύματα που δε συνάδουν με τα πρότυπα·
- η παρακολούθηση της διακίνησης βαρυτελών εμπορευμάτων και κυρίως τσιγάρων·
- ο έλεγχος των εξαγωγικών επιστροφών, σύμφωνα με την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ)·
- ο έλεγχος των απαλλαγών από δασμούς και φόρους·
- η εξουσιοδότηση και έλεγχος απλουστευμένων τελωνειακών καθεστώτων και διαδικασιών, σύμφωνα με την Ενωσιακή τελωνειακή νομοθεσία·
- η παροχή διευκολύνσεων στο νόμιμο εμπόριο και η ενίσχυση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με την εφαρμογή απλοποιημένων διαδικασιών και την παροχή μερικής ή πλήρους απαλλαγής από την καταβολή των εισαγωγικών δασμών·
- η ενεργητική συμμετοχή στο ρόλο του νησιού στην περιοχή, ως σημείου διαμετακόμισης εμπορευμάτων·
- η αντιπροσώπευση άλλων Υπουργείων και Τμημάτων ή ανεξάρτητων Υπηρεσιών, όπως π.χ. στην περίπτωση αδειών εισαγωγής και εξαγωγής και ορισμένων πτυχών του ελέγχου συναλλάγματος
- η συλλογή και ανάλυση στατιστικών δεδομένων των δημοσίων εσόδων και του εμπορίου·
- η συνεργασία με άλλες Τελωνειακές Διοικήσεις και άλλα εθνικά και διεθνή σώματα και οργανισμούς·

- η συνεργασία με τις Κυρίαρχες Βρετανικές Βάσεις στην Κύπρο για εμπορεύματα που εκφορτώνονται σ' αυτές τις περιοχές.

Το Αρχιτελνείο βρίσκεται στη Λευκωσία. Έχει την ευθύνη για τη χάραξη της πολιτικής του Τμήματος και τη διεύθυνση των τεχνικής φύσεως εργασιών του. Υπάρχουν τρία Επαρχιακά Τελωνεία, στη Λευκωσία, στη Λεμεσό και στη Λάρνακα. Το Τελωνείο της Πάφου λειτουργεί ως υπομονάδα του Τελωνείου Λεμεσού. Οι οργανικές θέσεις του Τμήματος είναι περίπου 406.

Πληροφορίες για την Κυπριακή, Ευρωπαϊκή και άλλη Τελωνειακή Νομοθεσία μπορεί κανείς να εντοπίσει στον διαδικτυακό τόπο:

https://www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/ced08_gr/ced08_gr?OpenDocument

Στον ακόλουθο υπερσύνδεσμο βρίσκονται τα στοιχεία επικοινωνίας των Τελωνειακών Υπηρεσιών Κύπρου:

https://www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/dmlcontact_gr/dmlcontact_gr?OpenDocument

B.2.7 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών

- **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ:** Το Τμήμα Τελωνείων απαιτεί τα ακόλουθα έγγραφα για τον εκτελωνισμό προϊόντων που προέρχονται από χώρες εκτός ΕΕ:
  - εντολή παράδοσης για τα εμπορεύματα, τα
  - τιμολόγιο και
  - λίστα συσκευασίας.

Απαιτούνται διάφορα άλλα έγγραφα ανάλογα με τη φύση κάθε εισαγωγής. Για τα εισαγόμενα τρόφιμα π.χ. απαιτείται υγειονομικό πιστοποιητικό και κατάλογος συστατικών. Πρόσθετες πληροφορίες για τις επιχειρήσεις και το εμπόριο είναι διαθέσιμες στον υπερσύνδεσμο Των Κυπριακών Τελωνείων:

https://www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/ced04_en/ced04_en?opendocument

Υπάρχουν επίσης προϊόντα που απαιτούν **ειδικές άδειες εισαγωγής**, μεταξύ των οποίων το ηλεκτρονικό πιστοποιητικό εξαγωγής που απαιτείται κατά την **εισαγωγή ηλεκτρονικών ειδών στην Κύπρο**.

- **ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ:** Για τους περιορισμούς κατά την εισαγωγή προϊόντων στην Κύπρο μπορεί κανείς να εντοπίσει σχετική πληροφόρηση στον ακόλουθο υπερσύνδεσμο των Κυπριακών Τελωνείων: <https://www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/All/09C4BD4A4EEBA54EC22572830054CC65?OpenDocument>. Για τις απαγορεύσεις κατά την εισαγωγή προϊόντων στην Κύπρο μπορεί κανείς να εντοπίσει σχετική πληροφόρηση στον ακόλουθο υπερσύνδεσμο των Κυπριακών Τελωνείων: <https://www.mof.gov.cy/mof/Customs/customs.nsf/All/602304867C33E2CEC22572830054B6F4?OpenDocument>

B.2.8 Εξασφάλιση πιστώσεων-χρηματοδοτήσεων

Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι ένα ζήτημα που αντιμετωπίζουν όλες οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της εξέλιξής τους. Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα COSME για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνει την πρόσβαση στη χρηματοδότηση σε όλα τα στάδια της ανάπτυξης μιας επιχείρησης, από τη δημιουργία της έως την επέκτασή της.

Οι καινοτόμες κυπριακές εταιρείες μπορούν επίσης να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδότηση και στήριξη από την ΕΕ για ρηξικέλευθα έργα με δυνατότητες δημιουργίας αγορών στο πλαίσιο του μέσου Accelerator του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (που προηγουμένως ονομαζόταν μηχανισμός για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις).

Το μέσο Accelerator του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ) επιτρέπει στους πλέον λαμπρούς και τολμηρούς επιχειρηματίες της Ευρώπης να κάνουν το βήμα και να ζητήσουν χρηματοδότηση για ρηξικέλευθες ιδέες που έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν νέες αγορές ή να φέρουν επανάσταση στις υφιστάμενες. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) διαθέτει ειδικό σκέλος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, το οποίο προσφέρει συνολικά 5,5 δισ. ευρώ υπό μορφή χρηματοδοτικών πόρων ή εγγυητικής ικανότητας.

Χρηματοδοτικά εργαλεία και συμβουλευτικές υπηρεσίες για φορείς καινοτομίας παρέχονται επίσης από το μέσο InnoFin, μια κοινή πρωτοβουλία που δρομολογήθηκε από τον Όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία.

Δυνατότητες χρηματοδότησης του μέσου Accelerator του ΕΣΚ υφίστανται, μέσω των:

- COSME, ευρωπαϊκό πρόγραμμα για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
- Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)
- Χρηματοδότηση από το μέσο InnoFin για φορείς καινοτομίας,

Επίσης, η χρηματοδότηση της έρευνας είναι άκρως σημαντική για την καινοτομία που θα συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων βιωσιμότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίοι περιγράφονται στην Πράσινη Συμφωνία και στην ψηφιακή μετάβαση της ΕΕ.

Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» είναι το κύριο χρηματοδοτικό μέσο που θέτει τις επενδύσεις στην έρευνα στο επίκεντρο

της προσπάθειας της ΕΕ για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και απασχόληση.

Το επόμενο πρόγραμμα επενδύσεων της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», θα έχει προϋπολογισμό για την περίοδο **2021-2027, ύψους 95,5 δισ. €.**

Εκτός από τη χρηματοδότηση της έρευνας που γίνεται για επιχειρηματικούς σκοπούς, η ΕΕ στηρίζει τους ερευνητές σε όλα τα στάδια της σταδιοδρομίας τους και της ακαδημαϊκής τους κατάρτισης.

Ενδιαφερόμενοι μπορούν να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα: https://cyprus.representation.ec.europa.eu/business-and-funding/funding-and-grants_el

Παράλληλα, ο τραπεζικός τομέας αποτελείται από τις εγχώριες τράπεζες, τις διεθνείς τράπεζες με υποκαταστήματα ή θυγατρικές εταιρείες και τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα. Εκτός από τις παραδοσιακές υπηρεσίες καταθέσεων και πιστωτικών διευκολύνσεων, οι τράπεζες προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων, όπως είναι υπηρεσίες ενοικιαγοράς, επενδυτικές υπηρεσίες (διαχείριση κεφαλαίων, παροχή επενδυτικών συμβουλών και χρηματιστηριακές υπηρεσίες), υπηρεσίες φάκτοριγκ, ηλεκτρονική και τηλεφωνική τραπεζική, υπηρεσίες ιδιωτικής τραπεζικής και άλλους τύπους ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Οι εγχώριες και διεθνείς τράπεζες ελέγχονται και εποπτεύονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ). Κατόπιν της συμφωνίας που επιτεύχθηκε για το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής μεταξύ της Κύπρου και της Τρόικα (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα), από τον Σεπτέμβριο του 2013, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) ανέλαβε τον εποπτικό ρόλο και για τις διεργασίες των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΣΠΙ).

Ως αποτέλεσμα της απόφασης του Eurogroup την 25η Μαρτίου 2013, το μέγεθος του τραπεζικού τομέα υπέστη σοβαρό πλήγμα και σημαντική συρρίκνωση. Η μεγαλύτερη τράπεζα τέθηκε άμεσα υπό τη διαδικασία αναδιάρθρωσης και ανακεφαλαιοποίησης, ενώ η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα «διασώθηκε εκ των έσω» (bail in) με ιδιωτικά κεφάλαια των πιστωτών και των ανασφάλιστων καταθετών. Αυτό περιλάμβανε τον διαχωρισμό της τράπεζας, σε «καλή» και «κακή» τράπεζα. Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης κεφαλαίου της τράπεζας, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ανακοίνωσε στις 30 Ιουλίου 2013 ότι η μεγαλύτερη τράπεζα ολοκλήρωσε πλέον τη διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης.

Τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα τέθηκαν υπό σχέδιο αναδιάρθρωσης με κρατική ενίσχυση €1,5 δισ., ως μέρος του οικονομικού προγράμματος της Τρόικας. Τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα υποβλήθηκαν ταυτόχρονα σε διαδικασία συγχωνεύσεων, με τελικό αποτέλεσμα τη λειτουργία 18 συνεργατικών ιδρυμάτων το Μάρτιο του 2014 (από τα 93 ΣΠΙ που λειτουργούσαν το 2013).

Όσον αφορά το τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα, μια σειρά από σημαντικές μεταρρυθμίσεις έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Το μεγαλύτερο δε πρόβλημα που παραμένει είναι το ψηλό επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία ανέρχονται σε περίπου 50% του δανειακού χαρτοφυλακίου του συνόλου των τραπεζών, ή περισσότερο από το 150% του ΑΕΠ της χώρας.

B.2.9 Καθεστώς ιδιοκτησίας

Το Κτηματολόγιο της Κύπρου ιδρύθηκε το έτος 1858, δηλαδή 20 χρόνια πριν από το τερματισμό της Τούρκικης κατοχής στη Κύπρο και θεωρείται το αρχαιότερο Τμήμα στη Κρατική Υπηρεσία. Για περισσότερες πληροφορίες μπορεί κανείς να επισκεφθεί την ιστοσελίδα του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωροταξίας: <https://portal.dls.moi.gov.cy/el-gr/homepage>

B.2.10 Το εργασιακό καθεστώς

Αναφορικά με τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας στην Κύπρο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν την ακόλουθη ιστοσελίδα: https://eures.ec.europa.eu/living-and-working/living-and-working-conditions/living-and-working-conditions-cyprus_el

Επίσης, μπορεί να επικοινωνήσουν με την αρμόδια Υπηρεσία στα ακόλουθα στοιχεία επικοινωνίας:

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων,

Γρίβα Διγενή 54, 1096 Λευκωσία

Κύπρος

Τηλέφωνο: +357 22 803100

Τηλεομοιότυπο: + 357 22 661977

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: info@dlr.mlsi.gov.cy

Διαδικτυακός Τόπος: www.mlsi.gov.cy/dlr

B.3 Στρατηγική εισόδου στην αγορά της Κύπρου

Έλεγχος αξιοπιστίας εταιρειών: Πληροφορίες για τον εν δυνάμει αντισυμβαλλόμενο μπορούν να αναζητηθούν στο σύνδεσμο <https://efiling.drcor.mcit.gov.cy/DrcorPublic/SearchForm.aspx?sc=0> του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του Κυπριακού Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Στην ιστοσελίδα, προσφέρονται: (α) υπηρεσίες διαδικτυακής έρευνας εταιρειών έναντι χαμηλού τιμήματος και β) η δυνατότητα αναζήτησης ημερομηνίας και αριθμού εγγραφής εταιρειών στο μητρώο της υπηρεσίας, δωρεάν. Πληροφόρηση για τη φερεγγυότητα εταιρειών και ατόμων προσφέρει, έναντι αμοιβής, η εταιρεία Infocredit Group Ltd.

Για την προστασία των φυσικών και νομικών προσώπων που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Κύπρο, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει δημιουργήσει το Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών (ΚΑΠ). Στο αρχείο διατηρείται βάση δεδομένων με στοιχεία για εκδότες ακάλυπτων επιταγών η οποία ενημερώνεται (νέες καταχωρήσεις, διαγραφές από ΚΑΠ κτλ). Πρόσβαση στο αρχείο του ΚΑΠ προσφέρει έναντι αμοιβής η εταιρεία 'First Cyprus Credit Bureau (FCCB), προϊόν κοινοπραξίας μεταξύ του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ) και της Infocredit Group Ltd. Το 2020 ο αριθμός των ακάλυπτων επιταγών ανήλθε σε 454, παρουσιάζοντας μείωση της τάξης του 52% συγκριτικά με το 2019 (914 επιταγές). Ωστόσο, η συνολική αξία τους μειώθηκε από 1,41 εκ. Ευρώ το 2019 σε 0,74 εκ. Ευρώ το 2020 (-47,5%, προκαταρκτικός κατάλογος ΚΑΠ).

B.3.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς

Ο καλύτερος τρόπος προσέγγισης και ανάπτυξης συνεργασιών με κυπριακές εταιρείες είναι η προσωπική επαφή με τον Κύπριο επιχειρηματία, ώστε να σχηματισθεί η πρώτη εντύπωση. Ο μέσος Κύπριος επιχειρηματίας αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με τον μελλοντικό συνεργάτη του. Σημαντικότερο ρόλο στη θετική εξέλιξη μιας συνεργασίας με κυπριακές επιχειρήσεις διαδραματίζει η συνέπεια τόσο στο χρονοδιάγραμμα των παραδόσεων όσο και η σταθερή ποιότητα των προϊόντων. Όσον αφορά στην τιμή των προϊόντων, πολλές επιχειρήσεις έχουν εκφράσει την επιθυμία τους να συμπεριλαμβάνονται σε αυτή και τα μεταφορικά. Κύπριοι επιχειρηματίες μεταβαίνουν, υπό κανονικές συνθήκες, συχνά στην Ελλάδα είτε για να επισκεφθούν κλαδικές εκθέσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησής τους είτε για να πραγματοποιήσουν απευθείας επαφές. Τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων όσο και μεμονωμένων καταναλωτών διαπιστώνεται τάση διατήρησης της προτίμησης σε προϊόντα και προμηθευτές εφ' όσον η σχέση ποιότητας/τιμής παραμένει ικανοποιητική.

Οι κυπριακές εταιρείες εισαγωγής και διανομής προϊόντων (π.χ. κλάδος τροφίμων-ποτών) προβαίνουν, υπό φυσιολογικές συνθήκες, στην εξόφληση των προμηθευτών τους εντός χρονικού διαστήματος που κυμαίνεται ως εξής: από την ημέρα παραλαβής των προϊόντων περί τις 30 ημέρες για τους προμηθευτές που είναι πολυεθνικές εταιρείες, περί τις 60 ημέρες για τους προμηθευτές, με τους οποίους υπάρχει σταθερή και μακροχρόνια συνεργασία και περί τις 90 ημέρες για όλους τους υπόλοιπους.

B.3.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας

Ακολουθώς, παρατίθενται οι διαδικασίες ίδρυσης θυγατρικής/ υποκαταστήματος/ αντιπροσωπίας και κοινοπραξίας.

B.3.2.1 Σύσταση θυγατρικής Εταιρίας

Εταιρείες και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου τα οποία έχουν συσταθεί και διατηρούν το εγγεγραμμένο γραφείο τους και την κεντρική τους διοίκηση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορούν να προωθήσουν τη σύσταση θυγατρικής SE, καλύπτοντας το κεφάλαιο των μετοχών της, νοουμένου ότι τουλάχιστον δύο (2) από αυτές:

- διέπονται από το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών, ή
- έχουν θυγατρική εταιρεία υπαγόμενη στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους ή υποκατάστημα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος για τουλάχιστον δύο (2) έτη.

Παράλληλα, μία υπάρχουσα SE μπορεί να συστήσει θυγατρική SE στην οποία να είναι ο μόνος μέτοχος. Για πληροφορίες, αναφορικά με τα ακολουθητέα βήματα, προς σύσταση ευρωπαϊκής θυγατρικής εταιρίας στην Κύπρο, μπορεί κανείς να επισκεφθεί τον υπερσύνδεσμο:

<https://www.companies.gov.cy/gri/%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%BF%CE%BD%CF%84%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B5%CF%82/%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B5%CE%AF%CE%B1/4-%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CF%82-%CE%B6%CF%89%CE%AE%CF%82/2-%CE%AD%CE%BD%CE%B1%CF%81%CE%BE%CE%B7-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B5%CE%AF%CE%B1%CF%82/4-%CE%BF%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82/%CF%83%CF%8D%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%B8%CF%85%CE%B3%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B5%CE%AF%CE%B1%CF%82>

Ειδικότερα:

Όταν υπάρχει σχεδιασμός για την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο και για επιχειρηματική δραστηριότητα στην Κύπρο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιχειρηματικές ανάγκες που ενδέχεται να επηρεάσουν την επιλογή του τύπου της οντότητας που θα ιδρυθεί. Γενικά, η Κύπρος επιτρέπει σε οντότητες να εγγραφούν ως:

- Κυπριακή εταιρεία με τη μορφή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης
- Υποκατάστημα ξένης εταιρείας στην Κύπρο
- Αντιπροσωπεία ξένης εταιρείας
- Εταιρεία που μπορεί να λάβει τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας
- Ατομική επιχείρηση

Η πιο δημοφιλής είναι η ίδρυση κυπριακής εταιρείας με τη μορφή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης καθώς προσφέρει τη μεγαλύτερη ελευθερία και ευελιξία.

A. Απαραίτητα για την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο

Για την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο απαιτούνται τα ακόλουθα:

1. Ίδρυση Κυπριακής εταιρείας – επωνυμία: Αν και κατά τη διαδικασία ίδρυσης κυπριακής εταιρείας απαιτείται μόνο μία επωνυμία για έγκριση, συνιστάται να παρέχονται τουλάχιστον 3 ονόματα κατά σειρά προτίμησης. Αυτό γίνεται για να αποφευχθούν τυχόν καθυστερήσεις σε περίπτωση απόρριψης της πρώτης. Οι λέξεις που χρησιμοποιούνται συνήθως όπως «Κυπριακή τράπεζα, Ευρωπαϊός, Διαχειριστής, Κύπρος, καταπίστευμα, Κυπριακή εταιρεία, Κυπριακό ταμείο, Διεθνής κ.λπ. απαιτούν αιτιολόγηση.

2. Ίδρυση Κυπριακής εταιρείας – Αξιωματούχοι: Για τη σύσταση Κυπριακής εταιρείας απαιτείται να διοριστεί τουλάχιστον ένας διευθυντής (ο οποίος μπορεί να είναι και μέτοχος),

- Για τη σύσταση Κυπριακής εταιρείας απαιτείται τουλάχιστον ένας μέτοχος (ο οποίος μπορεί να είναι και διευθυντής), επιτρέπεται η χρήση εκπροσώπου μετόχου (Nominee Director) και
- Για τη σύσταση Κυπριακής εταιρείας απαιτείται επίσης να οριστεί γραμματέας.

Για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να παρέχονται τα ακόλουθα στοιχεία για τους διευθυντές/μετόχους/γραμματέα:

- Πλήρες όνομα
- Πλήρης διεύθυνση
- Επάγγελμα
- Εθνικότητα
- Ποσοστό επί τοις % της συμμετοχής σε περίπτωση μετόχου

Απαραίτητα έγγραφα που πρέπει να προσκομιστούν για την σύσταση Κυπριακής εταιρείας: Για τη ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να παρέχονται τα ακόλουθα έγγραφα για τους διευθυντές/μετόχους/γραμματέα:

Για ιδιώτες – φυσικά πρόσωπα

- Επικυρωμένα διαβατήρια ή διαβατήρια πιστοποιημένα από αξιόπιστο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή επαγγελματία σύμβουλο στη χώρα καταγωγής ή τη συνήθη χώρα διαμονής
- Πρόσφατο λογαριασμό κοινής ωφελείας (όχι παλαιότερος των 3 μηνών), π.χ. λογαριασμός σταθερής τηλεφωνικής γραμμής, ηλεκτρικού ρεύματος, λογαριασμών νερού φυσικού αερίου κ.λπ. πιστοποιημένο από αξιόπιστο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή επαγγελματία σύμβουλο στη χώρα καταγωγής ή στην κανονική χώρα διαμονής
- Βιογραφικό (CV)
- Συστατική επιστολή από τράπεζα (συνιστάται). Κάντε κλικ [εδώ](#) για να κατεβάσετε υπόδειγμα συστατικής επιστολής από τράπεζα
- Αντίγραφο τελευταίας φορολογικής δήλωσης στη χώρα κατοικίας (συνιστάται)
- Ποσοστό συμμετοχής στην Κυπριακή εταιρεία

Όταν ζητηθεί, επολλές φορές τοπικοί φορείς παρέχουν τη συνδρομή τους στην εξεύρεση διευθυντών (οι οποίοι είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου), εκπροσώπων μετόχων και γραμματέα.

Για νομικά πρόσωπα

- Πλήρες σύνολο εγγράφων της οντότητας τα οποία θα πρέπει να είναι πλήρως επικυρωμένα είτε στην ελληνική είτε στην αγγλική γλώσσα
- Δομή του Ομίλου υπογεγραμμένη από έναν από τους Διευθυντές της εταιρείας
- Τραπεζική σύσταση και αποδεικτικό της διεύθυνσης της εταιρείας και των τελικών πραγματικών ιδιοκτητών της (Συνιστάται). Για κάθε τελικό πραγματικό δικαιούχο / μέτοχο θα πρέπει επίσης να παρέχονται πλήρη στοιχεία και πλήρης τεκμηρίωση όπως αναφέρεται παραπάνω
- Τελευταίες διαθέσιμες ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις
- Ποσοστό συμμετοχής στην Κυπριακή εταιρεία

3. Ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο – έδρα: Για την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο απαιτείται υπόδειξη έδρας / εγγεγραμμένης διεύθυνσης / εγγεγραμμένου γραφείου της εταιρείας στην Κύπρο. Κατόπιν αιτήματος, μπορούμε να βοηθήσουμε στην παροχή έδρας / εγγεγραμμένης διεύθυνσης/ εγγεγραμμένου γραφείου της κυπριακής εταιρείας.

4. Ίδρυση κυπριακής εταιρείας – πλήρης περιγραφή των δραστηριοτήτων: Θα πρέπει να παρέχεται πλήρης περιγραφή των δραστηριοτήτων της κυπριακής εταιρείας.

B. Σύσταση εταιρείας στην Κύπρο και σχετικές αρχικές διατυπώσεις – Πρακτικά βήματα

Τα παρακάτω πρακτικά βήματα θα πρέπει να ακολουθούνται για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο:

1. Για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο απαιτείται έγκριση της κυπριακής επωνυμίας, θα πρέπει να υποβληθεί αίτηση για έγκριση της επωνυμίας της Κυπριακής εταιρείας στο τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου. Ο χρόνος για την έγκριση της επωνυμίας μιας κυπριακής εταιρείας μπορεί να διαρκέσει έως και πέντε εργάσιμες ημέρες.

Ως γενική αρχή η επωνυμία της εταιρείας πρέπει να είναι τέτοιο ώστε να μην υπάρχει παρόμοιο όνομα, το όνομα να μην είναι πολύ γενικό και δεν περιέχει λέξεις όπως «Κυπριακή τράπεζα, Ευρωπαίος, Διαχειριστής, Κύπρος, καταπίστευμα, Κυπριακή εταιρεία, Κυπριακό ταμείο, Διεθνές κ.λπ. καθώς θα απαιτηθεί αιτιολόγηση. Εφόσον εγκριθεί το όνομα της κυπριακής εταιρείας, το τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου επιτρέπει στον αιτητή την κράτηση / φύλαξη του ονόματος για περίοδο έξι μηνών.

2. Για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο απαιτείται σύνταξη νόμιμων εγγράφων.

Για την σύσταση εταιρείας στην Κύπρο απαιτείται σύνταξη νόμιμων εγγράφων συμπεριλαμβανομένου του ιδρυτικού και του καταστατικού της κυπριακής εταιρείας στην ελληνική γλώσσα. Για την προετοιμασία των σχετικών εγγράφων και του ιδρυτικού και του καταστατικού της Κυπριακής εταιρείας θα πρέπει να παρέχονται τα ακόλουθα:

- Το μετοχικό κεφάλαιο της κυπριακής εταιρείας. Για τη σύσταση κυπριακής εταιρείας δεν υπάρχει ελάχιστη ή μέγιστη απαίτηση κεφαλαίου. Συνιστούμε το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο της κυπριακής εταιρείας να είναι €1.000.
- Οι μέτοχοι της κυπριακής εταιρείας και το μέρος των μετοχών που θα κατέχει κάθε μέτοχος. Κάθε εταιρεία εγγεγραμμένη στην Κύπρο πρέπει να έχει τουλάχιστον έναν μέτοχο που να κατέχει το 100% των μετοχών της κυπριακής εταιρείας. Εάν οι μέτοχοι είναι περισσότεροι από έναν, θα πρέπει να παρέχεται το ποσοστό συμμετοχής κάθε μετόχου.
- Διευθυντές. Κάθε εταιρεία που είναι εγγεγραμμένη στην Κύπρο πρέπει να έχει τουλάχιστον έναν διευθυντή. Καθώς όλες οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται στην Κύπρο, συνιστάται η πλειοψηφία των Διευθυντών να κατοικεί και να φορολογείται στην Κύπρο.

3. Για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο απαιτείται η σύνταξη νόμιμης δήλωση για την σύσταση της εταιρείας από δικηγόρο. Για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο απαιτείται νόμιμη δήλωση δικηγόρου. Ο δικηγόρος συντάσσει τη νόμιμη δήλωση η οποία υπογράφεται από τον ίδιο και ορκίζεται ενώπιον του δικαστηρίου. Στη συνέχεια, η νόμιμη δήλωση υποβάλλεται μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα στο τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου

4. Για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο απαιτείται η υποβολή των νόμιμων εγγράφων στο τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου. Για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο, υποβάλλονται στο τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου όλα σχετικά συμπληρωμένα έντυπα, το ιδρυτικό και το καταστατικό της Κυπριακής εταιρείας και η νόμιμη δήλωση δικηγόρου για την σύσταση της εταιρείας. Επικυρωμένη μετάφραση του ιδρυτικού και του καταστατικού της εταιρείας σε άλλη γλώσσα πλην της ελληνικής, είτε με ένορκη κατάθεση είτε από ορκωτό μεταφραστή της Κυπριακής Δημοκρατίας, είναι απαραίτητη σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη δημιουργίας αρχείου μεταφράσεων για τη λήψη επικυρωμένων αντιγράφων του ιδρυτικού και του καταστατικού της εταιρείας σε ξένη γλώσσα.

5. Δημοσίευση εγγραφής της Κυπριακής Εταιρείας στην Επίσημη Εφημερίδα της Κύπρου και έκδοση πιστοποιητικού σύστασης κυπριακής εταιρείας. Το τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου προχωρά στη δημοσίευση της εγγραφής της Κυπριακής Εταιρείας στην Επίσημη Εφημερίδα και ακολουθεί η έκδοση του πιστοποιητικού σύστασης της κυπριακής εταιρείας. Ο αριθμός μητρώου της κυπριακής εταιρείας αναγράφεται στο πιστοποιητικό σύστασης.

6. Τα Πιστοποιητικά Κυπριακής εταιρείας μπορούν να ληφθούν μετά την εγγραφή της κυπριακής εταιρείας

- Με την ίδρυση της κυπριακής εταιρείας τα ακόλουθα πιστοποιητικά/επικυρωμένα αντίγραφα της Κυπριακής εταιρείας είναι διαθέσιμα και μπορούν να ληφθούν κατόπιν αιτήματος:
- Πιστοποιητικό Μετόχων Κυπριακής εταιρείας
- Πιστοποιητικό Διευθυντών και Γραμματέα Κυπριακής εταιρείας
- Πιστοποιητικό Διεύθυνσης Εγγεγραμμένου Γραφείου Κυπριακής Εταιρείας
- Επικυρωμένο αντίγραφο του Ιδρυτικού και του Καταστατικού της Κυπριακής εταιρείας
- Επικυρωμένο αντίγραφο του Πιστοποιητικού Ίδρυσης Κυπριακής εταιρείας

7. Εγγραφή Τελικών Πραγματικών Δικαιούχων στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων της Κύπρου μετά την εγγραφή εταιρείας στην Κύπρο. Με την ολοκλήρωση της ίδρυσης εταιρείας στην Κύπρο, οι Τελικοί Πραγματικοί Δικαιούχοι θα πρέπει να εγγράφονται στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων το οποίο τηρείται από το τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου. Η εγγραφή μπορεί να επιτευχθεί πρώτα με την εγγραφή της κυπριακής εταιρείας στην Κυπριακή Κυβερνητική Πύλη (Αριάδνη). Εγγραφή και ταυτοποίηση εκτελούνται αυτοπροσώπως από τα στελέχη (διευθυντές) της εταιρείας, αναφέροντας το εταιρικό email της εταιρείας. Εάν η ταυτοποίηση των ιδιοκτητών της εταιρείας μπορεί να οδηγήσει σε οποιοσδήποτε αρνητικές συνέπειες, είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η ανωνυμία των δεδομένων.

Η αίτηση εγγραφής πρέπει να υποβληθεί εντός 30 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της κυπριακής εταιρείας.

8. Σφραγίδα της Κυπριακής Εταιρείας. Με την ολοκλήρωση της ίδρυσης της Εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να γίνουν ρυθμίσεις για Σφραγίδα της Κυπριακής Εταιρείας.

9. Εγγραφή κυπριακής εταιρείας στο Φορολογικό Τμήμα της Κύπρου και λήψη Κυπριακού Αριθμού Φορολογικού Μητρώου – ΑΦΜ. Με την ολοκλήρωση της ίδρυσης της εταιρείας στην Κύπρο, η Κυπριακή εταιρεία υποχρεούται, εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία σύστασής της, να υποβάλει αίτηση εγγραφής Φορολογούμενου στο Τμήμα Φορολογίας της Κύπρου και να αποκτήσει Κυπριακό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου – ΑΦΜ. Για να αποκτήσει μια κυπριακή εταιρεία Αριθμό Φορολογικού Μητρώου – ΑΦΜ, το έντυπο ΤΦ 2001 πρέπει να υποβληθεί ηλεκτρονικά και να υπογραφεί από έναν από τους διευθυντές. Το έντυπο ΤΦ 2001 θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το έντυπο ΤΦ 2001 θα πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα:

- Πιστοποιητικό Διευθυντών και Γραμματέα της Κυπριακής Εταιρείας
- Πιστοποιητικό σύστασης της κυπριακής εταιρείας
- Ταυτότητα / Διαβατήριο του Διευθυντή που υπογράφει την αίτηση

Στη συνέχεια, η κυπριακή εταιρεία εγγράφεται και αποκτά Αριθμό Φορολογικού Μητρώου – ΑΦΜ. Το φορολογικό τμήμα της Κύπρου ανταποκρίνεται με email παρέχοντας το πιστοποιητικό που αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου – ΑΦΜ μαζί με έναν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό για επακόλουθη ηλεκτρονική εγγραφή στο taxinet (πύλη του Τμήματος Φορολογίας).

10. Εγγραφή κυπριακής εταιρείας στην υπηρεσία ΦΠΑ και απόκτηση Αριθμού ΦΠΑ. Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή είναι εγγεγραμμένο στην Κύπρο, το οποίο έχει πραγματοποιήσει φορολογητέες παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών εντός των τελευταίων δώδεκα (12) συνεχόμενων μηνών ή θα προβεί σε φορολογητέες παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών άνω των 15.600 ευρώ της επόμενες τριάντα (30) ημέρες, απαιτείται εγγραφή για την απόκτηση Αριθμού ΦΠΑ και υποβολή φορολογικών δηλώσεων ΦΠΑ. Για την απόκτηση αριθμού ΦΠΑ πρέπει να υποβληθεί το έντυπο ΤΦ 1101 μαζί με σχετικό ερωτηματολόγιο. Η αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί, τόσο ηλεκτρονικά, όσο και στην αρχική της μορφή. Το Πιστοποιητικό ΦΠΑ Κυπριακής Εταιρείας εκδίδεται και ταχυδρομείται εντός ενός μηνός από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Μόλις ληφθεί το Πιστοποιητικό ΦΠΑ της Κυπριακής Εταιρείας και γίνει γνωστή η ημερομηνία Πιστοποιητικού Εγγραφής ΦΠΑ της Κυπριακής Εταιρείας, η Κυπριακή Εταιρεία υποβάλλει αίτηση εγγραφής στο taxinet (πύλη του Τμήματος Φορολογίας).

Εναλλακτικά, η ημερομηνία Πιστοποιητικού εγγραφής ΦΠΑ της Κυπριακής Εταιρείας μπορεί να ληφθεί νωρίτερα επικοινωνώντας με την υπηρεσία ΦΠΑ της Κύπρου. Μόλις γίνει γνωστή η ημερομηνία Πιστοποιητικού Εγγραφής ΦΠΑ της Κυπριακής Εταιρείας, η Κυπριακή εταιρεία υποβάλλει ηλεκτρονικά σχετική αίτηση για πρόσβαση στην πύλη του Τμήματος Φορολογίας Κύπρου (taxinet) για ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων ΦΠΑ.

11. Εγγραφή κυπριακής εταιρείας ως Εργοδότης. Εάν η κυπριακή εταιρεία πρόκειται να γίνει εργοδότης, κάθε εργοδότης υποχρεούται να εγγραφεί στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) υποβάλλοντας τη σχετική αίτηση.

Γ. Χρόνος που απαιτείται για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο και άλλες αρχικές διατυπώσεις

Θα χρειαστούν περίπου μία και δύο εβδομάδες για τη ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο. Θα χρειαστούν περίπου άλλες μία ή δύο εβδομάδες για τη διευθέτηση της σφραγίδας της κυπριακής εταιρείας, την εγγραφή των Τελικών Πραγματικών Δικαιούχων στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων και την εγγραφή της κυπριακής εταιρείας με το τμήμα φορολογίας της Κύπρου για απόκτηση των σχετικών Αριθμών Φορολογικού Μητρώου – ΑΦΜ. Πριν τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο, ενδέχεται να υπάρχουν κόστη που μπορεί να μην είναι γνωστά εξ αρχής.

Δ. Κόστη - Άλλα ζητήματα που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, πριν την σύσταση εταιρείας στην Κύπρο

Πριν τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο, ενδέχεται να υπάρχουν κόστη που μπορεί να μην είναι γνωστά εξ αρχής και ενδεχομένως να πρέπει να ληφθούν υπόψη εκ των προτέρων. Μερικά από αυτά είναι:

- Το κόστος για την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο μπορεί να μην περιλαμβάνει το κόστος ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού στην Κύπρο ή το κόστος εγγραφής της κυπριακής εταιρείας στο Τμήμα Φορολογίας της Κύπρου για απόκτηση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου – ΑΦΜ ή Αριθμού ΦΠΑ όπου εφαρμόζεται.
- Η συνολική αμοιβή για έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της κυπριακής εταιρείας μπορεί να μην περιλαμβάνει την ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων, την πλήρη φορολογική συμμόρφωση της Κυπριακής εταιρείας με το Τμήμα Φορολογίας της Κύπρου και την Ετήσια Εκθεση της κυπριακής εταιρείας που υποβάλλεται στο τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου.
- Πριν τη ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι έχει αποσαφηνιστεί η έννοια των λογιστικών υπηρεσιών και έχει επιβεβαιωθεί η έννοια της σωστής τήρησης βιβλίων σε κατάλληλο μηχανογραφικό λογιστικό σύστημα, η έννοια της αντιστοίχισης τραπεζικών συναλλαγών με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (π.χ. τιμολόγια, αποδείξεις, συμβόλαια κ.λπ.) έχει διευκρινιστεί και έχει επαληθευτεί η φύση των συναλλαγών για την ορθή τήρηση βιβλίων.

- Σε περίπτωση που κυπριακή εταιρεία ενεργεί ως εργοδότης, το κόστος σύστασης εταιρείας στην Κύπρο μπορεί να μην περιλαμβάνει το κόστος δημιουργίας συστήματος μισθοδοσίας. Η ρύθμιση για σύστημα μισθοδοσίας συνήθως περιλαμβάνει:
  - Εγγραφή εταιρείας/εργοδότη στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ)
  - Αίτηση για απαλλαγή της κυπριακής εταιρείας/εργοδότη από το Ταμείο Αδειών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Συνιστάται)
  - Εγγραφή κυπριακής εταιρείας/εργοδότη στο ηλεκτρονικό σύστημα πληρωμών κοινωνικής ασφάλισης
  - Εγγραφή της κυπριακής εταιρείας/εργοδότη στο ηλεκτρονικό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ για ηλεκτρονική δήλωση προσλήψεων, τερματισμού εργαζομένων κ.λπ.
  - Άνοιγμα της κυπριακής εταιρείας σε λογισμικό μισθοδοσίας και αρχική παραμετροποίηση του λογισμικού μισθοδοσίας π.χ. παραμετροποίηση σχετικά με τις εργάσιμες ημέρες των εργαζομένων, τις ώρες εργασίας ημερησίως, τις χορηγούμενες άδειες, τους μισθούς που συμφωνήθηκαν, τις παρακρατήσεις υπαλλήλων κ.λπ.
- Ο προσωρινός προσδιορισμός φορολογίας της Κυπριακής εταιρείας και η πληρωμή εταιρικής φορολογίας ενδέχεται να μην περιλαμβάνονται στο κόστος συντήρησης μιας Κυπριακής εταιρείας. Σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους της Κύπρου, εάν Κυπριακή Εταιρεία προβλέπεται να πραγματοποιήσει φορολογητέα κέρδη κατά τη διάρκεια του έτους, θα πρέπει να γίνεται εκτίμηση του ετήσιου εταιρικού φόρου και να καταβάλλεται προσωρινά, σε δύο δόσεις, την 1η Ιουλίου και την 31η Δεκεμβρίου αντίστοιχα.
- Πρόσθετες υποχρεώσεις σε περίπτωση που κυπριακή εταιρεία ενεργεί ως εργοδότης. Στην περίπτωση που κυπριακή εταιρεία ενεργεί ως εργοδότης ενδέχεται να μην περιλαμβάνονται στο κόστος συντήρησης οι υπηρεσίες μισθολογίου όπως:
  - Μηνιαία σύνταξη καταστάσεων μισθοδοσίας, καταστάσεων μισθών και εισφορών και σύνταξη μηνιαίων καταστάσεων αποδοχών
  - Μηνιαία σύνταξη δήλωσης παρακράτησης φόρου εργαζομένων, ηλεκτρονική υποβολή μέσω της πύλης του Τμήματος Φορολογίας Κύπρου και έκδοση αριθμού αναφοράς πληρωμής φόρου εισοδήματος για ηλεκτρονική τραπεζική πληρωμή
  - Μηνιαία καταβολή παρακρατήσεων και εισφορών εργαζομένων στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ)
  - Υποβολή ετήσιας δήλωσης εργοδότη προς το τμήμα φορολογίας της Κύπρου μετά το τέλος του έτους

Ε. Πριν τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο, άλλα σημαντικά ζητήματα που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

Πριν τη ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο, ενδέχεται να υπάρχουν άλλα σημαντικά ζητήματα που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Για παράδειγμα, είναι σημαντικό να εξεταστούν και να αξιολογηθούν οι στρατηγικοί στόχοι και οι λειτουργικές απαιτήσεις μιας κυπριακής εταιρείας καθώς ενδέχεται να επηρεάζονται από συγκεκριμένες νομοθεσίες και κανονισμούς. Οι απαιτήσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν:

1. Πριν την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να εξετάζονται οι μελλοντικοί πιθανοί φορολογικοί κίνδυνοι που ενδεχομένως να αντιμετωπίσει η κυπριακή εταιρεία. Οι δραστηριότητες της Κυπριακής Εταιρείας ως προς την πολυπλοκότητα και την απαιτούμενη τεχνογνωσία ενδέχεται να μην διευκρινιστούν από την αρχή. Το πρόσθετο κόστος που μπορεί να προκύψει στο μέλλον σχετικά με τις απαιτήσεις αυτές μπορεί να αφορά:

- Το Κυπριακό φορολογικό σύστημα, το καθεστώς φορολογικής κατοικίας της Κυπριακής εταιρείας, και εάν η διαχείριση και ο έλεγχος των δραστηριοτήτων της κυπριακής εταιρείας διεξάγονται στην Κύπρο.
- Οι συμβάσεις για αποφυγή διπλής φορολόγησης της Κύπρου με τον υπόλοιπο κόσμο και οι οδηγίες της ΕΕ για μητρικές/θυγατρικές και οι οδηγίες της ΕΕ για τόκους και δικαιώματα εκμετάλλευσης που ενδέχεται να ισχύουν για την κυπριακή εταιρεία
- Κυπριακή νομοθεσία και πρακτικές ΦΠΑ σχετικά με τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και την υποχρέωση εγγραφής και υποβολής δηλώσεων VIES.
- Το κοινό πρότυπο αναφοράς (CRS) και απαιτήσεις αναφοράς της Κυπριακής Εταιρείας προς το τμήμα φορολογίας της Κύπρου ειδικότερα στις περιπτώσεις που η κυπριακή εταιρεία ενδέχεται να παράγει παθητικό εισόδημα.
- Τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AML).
- Την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δηλούμενες διασυννοριακές ρυθμίσεις εντός ΕΕ όπου εφαρμόζεται (DAC 6)
- Την τρίτη Ευρωπαϊκή οδηγία κατά της φοροαποφυγής (Third Anti-tax Avoidance Directive – ATAD 3) για την πρόληψη της κατάχρησης οντοτήτων κελύφους (Shell companies) για φορολογικούς σκοπούς. Η επερχόμενη τρίτη Ευρωπαϊκή οδηγία κατά της φοροαποφυγής (Third Anti-tax Avoidance Directive – ATAD 3) απαιτεί από τις οντότητες να έχουν εμπορική ουσία και πραγματική υπόσταση.

2. Πριν την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να γίνεται πρόβλεψη και αξιολόγηση των φορολογικών επιπτώσεων των εσόδων/ εξόδων της κυπριακής εταιρείας, των μελλοντικών χρηματοοικονομικών συναλλαγών εντός του ομίλου, (ενδοομιλικές συναλλαγές) καθώς και των εσόδων από τόκους και μερίσματα.

3. Πριν την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να προβλέπονται οι μελλοντικές φορολογικές υποχρεώσεις της Κυπριακής εταιρείας, αναφορικά με ζητήματα ΦΠΑ.

4. Πριν την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ενδεχόμενες απαιτήσεις φυσικής παρουσίας, υπόστασης και εμπορικής ουσίας της κυπριακής εταιρείας.

5. Πριν την ίδρυση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τυχόν απαιτήσεις προσωπικού και υποχρεώσεων μισθοδοσίας

Επίσης, θα πρέπει να εξετάζονται οι προϋποθέσεις για το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού στην Κύπρο ή στην Ευρώπη και οι απαιτήσεις για την συντήρηση ενός τραπεζικού λογαριασμού στην Κύπρο ή στην Ευρώπη. Μερικά από τα ζητήματα που ενδεχομένως να λαμβάνονται υπόψη κατά το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού στην Κύπρο ή στην Ευρώπη είναι:

- Διευκρινίσεις για τις πηγές εισερχόμενων π.χ. εισοδήματα, κεφάλαια κλπ.
- Διευκρινίσεις εξερχόμενων π.χ. πληρωμές προμηθευτών, εξόδων, μερισμάτων κλπ.
- Η διασφάλιση της διατήρησης του τραπεζικού λογαριασμού λαμβάνοντας υπόψη το ρυθμιστικό περιβάλλον των τραπεζών
- Η διασφάλιση της διατήρησης του τραπεζικού λογαριασμού στις περιπτώσεις αλλαγών π.χ. στις αλλαγές προσβάσεων σε τραπεζικούς λογαριασμούς κλπ.
- Η διασφάλιση σωστής επιχειρηματικής σχέσης με τις τράπεζες. Κατά καιρούς οι Ευρωπαϊκές τράπεζες ζητούν επικαιροποίηση – τεκμηρίωση στοιχείων. Η τεκμηρίωση μπορεί να περιλαμβάνει την προσκόμιση ανανεωμένων διαβατηρίων / ταυτότητες μετόχων και διευθυντών, την προσκόμιση στοιχείων στην περίπτωση αλλαγής δραστηριοτήτων της εταιρείας, ενημέρωση για πιθανές αλλαγές της δομής του ομίλου κ.λπ.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο για δημιουργία ενός ολοκληρωμένου γραφείου στην Κύπρο καθώς και το ενδεχόμενο για παροχή βοήθειας στη σύνταξη συμβάσεων, όπως συμβάσεις μεταξύ των μετόχων όπου απαιτείται, συμβάσεις υπαλλήλων κ.λπ.

ΣΤ. Διατήρηση – συντήρηση εταιρείας στην Κύπρο, υποχρεώσεις και σχετικά χρονικά πλαίσια:

Πριν από τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα έξοδα συντήρησης, οι σχετικές υποχρεώσεις καθώς και σχετικά χρονικά πλαίσια.

Κυπριακή εταιρεία έχει τις ακόλουθες επαναλαμβανόμενες υποχρεώσεις και σχετικά χρονικά πλαίσια:

1. Σύνταξη οικονομικών καταστάσεων κυπριακής εταιρείας συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης ανεξάρτητου ελεγκτή – μετά το τέλος κάθε έτους
2. Ετήσια φορολογική δήλωση κυπριακής εταιρείας (ΤΦ 4) – μετά το τέλος κάθε έτους
3. Σύνταξη Ετήσιας Έκθεσης της κυπριακής εταιρείας και υποβολή προς το τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου μαζί με αντίγραφο των οικονομικών καταστάσεων – μετά το τέλος κάθε έτους
4. Πληρωμή ετήσιου τέλους της Κυπριακής Εταιρείας ύψους 350 Ευρώ το οποίο καταβάλλεται στο τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Κύπρου – έως τις 30 Ιουνίου κάθε έτους
5. Για κερδοφόρες κυπριακές εταιρείες, προσωρινό υπολογισμοί εταιρικής φορολογίας – έως τις 31 Ιουλίου και 31 Δεκεμβρίου κάθε τρέχοντος έτους αντίστοιχα
6. Σύνταξη και υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ – μετά το τέλος κάθε τριμήνου
7. Για κυπριακές εταιρείες που παρέχουν φορολογητέες παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών σε χώρες της ΕΕ, ετοιμασία και υποβολή δήλωσης VIES – μετά το τέλος κάθε μήνα
8. Για κυπριακές εταιρείες που ενεργούν ως εργοδότες:
  - Ετοιμασία δήλωσης παρακράτησης φόρου εργαζομένων, ηλεκτρονική υποβολή στην ηλεκτρονική πύλη του Τμήματος Φορολογίας Κύπρου και έκδοση αριθμού αναφοράς πληρωμής φόρου για ηλεκτρονική τραπεζική πληρωμή – μετά το τέλος κάθε μήνα.
  - Καταβολή παρακρατήσεων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης στις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης (ΥΚΑ) της Κύπρου – μετά το τέλος κάθε μήνα
  - Υποβολή φορολογικής δήλωσης εργοδότη και δήλωση δεδομένων εργαζομένων, εισόδημα εσωτερικού – εξωτερικού, αποκοπές, κρατήσεις, ασφάλιση ζωής, αποκοπές φόρου μισθού, αποκοπές ΓεΣΥ, παροχές σε είδος (υπολογιζόμενες σε πιθανά χρεωστικά υπόλοιπα μετόχων / διευθυντών Κυπριακής εταιρείας), ημερομηνίες έναρξης απασχόλησης, ημερομηνίες τερματισμού κ.λπ. – τέλος κάθε έτους
9. Για κυπριακές εταιρείες που ενεργούν ως μισθωτές ενοικιαζόμενων ακινήτων που ανήκουν σε ιδιώτες –
  - Μηνιαίες πληρωμές έκτακτης εισφοράς για την άμυνα και γενικού συστήματος υγείας οι οποίες

παρακρατούνται από τα μηνιαία ενοίκια και πληρώνονται από την εταιρεία εκ μέρους του ιδιώτη – μετά το τέλος κάθε μήνα

- Υποβολή δήλωσης ενοικίου (Τ.Φ. 614) για την καταβολή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα και γενικού συστήματος υγείας που παρακρατείται από μηνιαία μισθώματα – μετά το τέλος κάθε εξαμήνου του τρέχοντος έτους.

10. Για κυπριακές εταιρείες που λαμβάνουν τόκους μη εμπορικού χαρακτήρα –

- Εξάμηνες πληρωμές έκτακτης εισφοράς για την άμυνα επί των τόκων που εισπράχθηκαν – μετά το τέλος κάθε εξαμήνου
- Υποβολή δήλωσης έκτακτης εισφοράς για την άμυνα που παρακρατείται από τόκους που εισπράττονται (Τ.Φ.602) – μετά το τέλος κάθε εξαμήνου.

11. Για κυπριακές εταιρείες οι οποίες καταβάλλουν μερίσματα προς στους μετόχους τους –

- Υποβολή δήλωσης μερισμάτων
- Πληρωμή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα που παρακρατείται από μερίσματα (εφαρμόζεται για κατοίκους Κύπρου) (Τ.Φ.603) – ο επόμενος μήνας πληρωμής του μερίσματος.

Z. Σημαντικά φορολογικά χαρακτηριστικά κυπριακής εταιρείας

1. Τα κέρδη από λειτουργικές δραστηριότητες συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από τόκους από λειτουργικές δραστηριότητες υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος 12,5%. Τα μερίσματα που καταβάλλονται σε μετόχους μη κατοίκους της Κύπρου απαλλάσσονται από οποιουδήποτε περαιτέρω κυπριακούς φόρους υπό προϋποθέσεις
2. Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός στην παρακράτηση κερδών μιας κυπριακής εταιρείας.
3. Τα έσοδα από μερίσματα υπό προϋποθέσεις και η πώληση μετοχών, τίτλων και χρηματοοικονομικών μέσων (υπό προϋποθέσεις) δεν υπόκεινται σε φορολογία στην Κύπρο.
4. Κανένας φόρος υπεραξίας ή φόρος εισοδήματος από τη διάθεση μετοχών ιδιωτικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Εξαιρούνται οι κυπριακές εταιρείες που είναι ιδιοκτήτριες ακινήτων στην Κύπρο.
5. Πρόσβαση σε Ευρωπαϊκές Οδηγίες όπως η Ευρωπαϊκή Οδηγία για μητρικές/θυγατρικές εταιρείες και Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τόκους και έσοδα από διανοητική ιδιοκτησία. Η οδηγία της ΕΕ για μητρικές/θυγατρικές εταιρείες χρησιμοποιείται ευρέως εντός της ΕΕ (σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας, οποιαδήποτε πληρωμή π.χ. μερίσματος από ένα κράτος μέλος σε άλλο είναι απαλλαγμένο από παρακράτηση φόρου υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις σύμφωνα με την τοπική νομοθεσία του κράτους μέλους. Για κυπριακές εταιρείες δεν υπάρχουν περιορισμοί για ελάχιστη περίοδο συμμετοχής και συγκεκριμένου ποσοστού κατοχής.
6. Η Κύπρος έχει εκτεταμένο δίκτυο συμβάσεων για αποφυγή διπλής φορολόγησης.
7. Η Κύπρος διατηρεί ειδικό καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας με φορολογίες μικρότερες του 3%
8. Κυπριακές εταιρείες που χρηματοδοτούνται από ίδια κεφάλαια έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν Λογίζομενη Εκπτώση Τόκου (ΛΕΤ). Αυτό σημαίνει μείωση του συνολικού πραγματικού φορολογικού συντελεστή φορολογίας ανάλογα με το επίπεδο κεφαλαιοποίησης της Κυπριακής Εταιρείας.
9. Δεν υπάρχει φόρος κληρονομιάς στην Κύπρο

H. Άλλα σημαντικά φορολογικά χαρακτηριστικά κυπριακής εταιρείας και σημαντικά φορολογικά χαρακτηριστικά κυπριακής εταιρείας – επεξηγηματική ανάλυση.

1. Φορολόγηση Κυπριακής εταιρείας

Κυπριακή εταιρεία, εάν είναι επίσης εταιρεία φορολογικός κάτοικος Κύπρου, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος για το παγκόσμιο εισοδήμα της. Οι εταιρείες μη φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος μόνο για κέρδη που πραγματοποιούνται στην Κύπρο. Εταιρείες φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου είναι εκείνες οι εταιρείες των οποίων η διαχείριση και ο έλεγχος ασκείται από την Κύπρο ή/και έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο.

2. Εμπορικά κέρδη

Κυπριακή Εταιρεία εάν είναι εταιρεία φορολογικός κάτοικος Κύπρου πληρώνει φόρους στα καθαρά φορολογητέα κέρδη της. Αυτά καθορίζονται με τη συγκέντρωση του παγκόσμιου εισοδήματός της και την αφαίρεση των επιτρεπόμενων/εκπιπτόμενων εξόδων, επιβαρύνσεων και κεφαλαιουχικών εκπτώσεων. Οι εταιρείες μη φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου πληρώνουν φόρους μόνο για εισοδήματα που πραγματοποιούνται στην Κύπρο.

Επιτρεπόμενα/εκπιπτόμενα έξοδα

Κατά γενικό κανόνα, τα έξοδα που σχετίζονται με την παραγωγή – κτήση εισοδήματος θεωρούνται ως επιτρεπόμενα/εκπιπτόμενα έξοδα για σκοπούς προσδιορισμού των καθαρών φορολογητέων κερδών μιας Κυπριακής εταιρείας. Παραδείγματα επιτρεπόμενων/εκπιπτόμενων δαπανών:

- Λογιστικές και ελεγκτικές αμοιβές
- Έξοδα τόκων, συναλλαγματικές ζημιές,
- Καταβλητέο ενοίκιο
- Έξοδα ψυχαγωγίας / μεταφοράς
- Ταξίδια στο εξωτερικό
- Μισθοί και ημερομίσθια συμπεριλαμβανομένων των διευθυντών
- Σχετικές προμήθειες
- Απόσβεση εξοπλισμού (Ηλεκτρονικών Υπολογιστών κ.λπ.)

3. Φόρος υπεραξίας

Κέρδη από πώληση ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται στην Κύπρο (συμπεριλαμβανομένων των μετοχών εταιρείας της οποίας τα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν ακίνητη περιουσία) υπόκεινται σε Φόρο υπεραξίας – Φόρο κεφαλαιουχικών κερδών. Τόσο οι κάτοικοι όσο και οι μη κάτοικοι της Κύπρου υπόκεινται σε φόρο υπεραξίας εάν κατέχουν ακίνητη περιουσία στην Κύπρο. Ο συντελεστής φορολογίας επί του φορολογητέου εισοδήματος ανέρχεται στο 20%. Δεν επιβάλλεται φορολογία για ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στο εξωτερικό. Δεν επιβάλλεται φορολογία επί των υπεραξιών από κέρδη από διάθεση μετοχών κυπριακών εταιρειών στην περίπτωση που δεν κατέχουν ακίνητη περιουσία στην Κύπρο.

4. Φόρος επί των πωλήσεων / Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Κυπριακός ΦΠΑ επιβάλλεται γενικά σε φορολογητέες παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών με τον κανονικό συντελεστή 19%. Ορισμένες προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών χρεώνονται με μειωμένους συντελεστές 5% – 9%. Άλλες παραδόσεις έχουν μηδενικό συντελεστή φορολογίας, ιδίως υπηρεσίες διαχείρισης πλοίων. Ορισμένες παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών απαλλάσσονται από τον Κυπριακό ΦΠΑ: Συγκεκριμένα, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, ασφάλειες και εκπαίδευση. Το ετήσιο όριο εγγραφής ΦΠΑ στην Κύπρο είναι 15.600 ευρώ. Η Κύπρος έχει υιοθετήσει τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/8/ΕΚ της ΕΕ με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2010. Οι εξαγωγές αγαθών ή οι εξαγωγές υπηρεσιών προς πρόσωπα που ανήκουν ή δεν ανήκουν σε χώρες της ΕΕ υπόκεινται σε 0%.

5. Ζημιές

Οι ζημιές από εμπορικές δραστηριότητες κυπριακής εταιρείας μπορούν να μεταφερθούν για περίοδο έως πέντε ετών. Οι ζημιές από δραστηριότητες στο εξωτερικό μπορούν να συμψηφιστούν με το φορολογητέο εισόδημα για το έτος και μπορούν να μεταφερθούν, υπό την επιφύλαξη του ορίου των πέντε ετών.

6. Αναδιάρθρωση εταιρείας

Η νομοθεσία περί αναδιάρθρωσης εταιρειών είναι σύμφωνη με την οδηγία της ΕΕ για τις συγχωνεύσεις η οποία εκτείνεται και σε εταιρείες σε χώρες εκτός ΕΕ.

7. Υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών (ενδοομιλικά υπόλοιπα) τα οποία προέρχονται από συναλλαγές χρηματοδότησης

Στην Κύπρο τα υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών (ενδοομιλικά υπόλοιπα) τα οποία προέρχονται από συναλλαγές χρηματοδότησης γίνονται βάσει της αρχής των εμπορικών συναλλαγών. Για τα υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών (ενδοομιλικά υπόλοιπα) τα οποία προέρχονται από συναλλαγές χρηματοδότησης δεν απαιτείται αναμόρφωση για σκοπούς φορολόγησης, εφόσον οι συναλλαγές γίνονται σε «εμπορική βάση». Η Κύπρος εισήγαγε νομοθεσία για υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών (ενδοομιλικά υπόλοιπα) που προέρχονται από συναλλαγές χρηματοδότησης για τις Κυπριακές Εταιρείες οι οποία ακολουθεί τις Κατευθυντήριες Γραμμές του ΟΟΣΑ. Η εγκύκλιος παρέχει δύο επιλογές για τον προσδιορισμό της επάρκειας των επιτοκιακών περιθωρίων κέρδους για υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών (ενδοομιλικά υπόλοιπα) που προέρχονται από συναλλαγές χρηματοδότησης.

- Απλοποιημένη επιλογή. Σχετικά με την Απλοποιημένη επιλογή, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι απαιτήσεις της πραγματικής υπόστασης και της φυσικής παρουσίας της κυπριακής εταιρείας, η κυπριακή εταιρεία μπορεί να θεωρηθεί ότι συμμορφώνεται με την εγκύκλιο εάν λάβει υπόψη ελάχιστο ποσοστό απόδοσης – επιτοκιακό περιθώριο κέρδους 2% μετά από φόρους ή 2,29% προ φόρων.
- Η επιλογή της ετοιμασίας μελέτης ενδοομιλικής τιμολόγησης. Η επιλογή της ετοιμασίας μελέτης ενδοομιλικής τιμολόγησης παρέχεται ως δεύτερη επιλογή υπό την προϋπόθεση ότι η μελέτη ενδοομιλικής τιμολόγησης ετοιμάζεται από εμπειρογνώμονα με σχετική εμπειρία.

8. Κεφαλαιουχικές εκπτώσεις

Για φορολογικής σκοπούς και για σκοπούς προσδιορισμού του φορολογητέου κέρδους μιας κυπριακής εταιρείας, ως έξοδα επιτρέπονται οι ετήσιες κεφαλαιουχικές εκπτώσεις σε διάφορα περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων και των μηχανημάτων, εξαρτημάτων, εμπορικών οχημάτων, ξενοδοχείων, εμπορικών κτιρίων, βιομηχανικών κτιρίων, υπολογιστών και λογισμικών και εργαλείων. Οι ετήσιες κεφαλαιουχικές εκπτώσεις κυμαίνονται από 3% έως 33% ετησίως αναλόγως της κατηγορίας του περιουσιακού στοιχείου. Δεν επιτρέπονται ετήσιες κεφαλαιουχικές εκπτώσεις για αυτοκίνητα σαλούν.

9. Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις των κυπριακών εταιρειών δεν επιτρέπονται για

φορολογικούς σκοπούς, καθώς αντ' αυτού παραχωρούνται κεφαλαιακές εκπτώσεις. Για λογιστικούς σκοπούς, οι συντελεστές απόσβεσης που εφαρμόζονται είναι εκείνοι που διαγράφουν τα περιουσιακά στοιχεία κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

10. Συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολόγησης μεταξύ της Κύπρου και διαφόρων χωρών του κόσμου

Η Κύπρος παρέχει ένα εκτεταμένο δίκτυο συμβάσεων για αποφυγή διπλής φορολόγησης με διάφορες χώρες του κόσμου. Μπορείτε να βρείτε περίληψη των ισχυόντων συντελεστών παρακράτησης φόρου για εισοδήματα μεταξύ των χωρών που έχουν σύμβαση για αποφυγή διπλής φορολόγησης με την Κύπρο κάνοντας κλικ [εδώ](#).

11. Φορολογικές γνωματεύσεις από το τμήμα φορολογίας της Κύπρου

Το τμήμα φορολογίας της Κύπρου εκδίδει σημαντικό αριθμό γραπτών γνωματεύσεων για τους φορολογούμενους – κυπριακές εταιρείες παρέχοντάς τους βεβαιότητα σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση των υποθέσεών τους.

Θ. Σημαντικά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Κύπρου

1. Η σύσταση εταιρείας στην Κύπρο είναι εφικτή χωρίς την ανάγκη παρουσίας στην Κύπρο.
2. Κατά τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο δεν υπάρχουν απαιτήσεις κατάθεσης μετοχικού κεφαλαίου.
3. Για το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού στην Κύπρο δεν απαιτείται η φυσική παρουσία του πελάτη. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς εξοικονομεί πολύτιμο χρόνο, περιπτώ έξοδα, ταλαιπωρία και ταξίδια στην Κύπρο.
4. Δυνατότητα ανοίγματος εταιρικού και προσωπικού τραπεζικού λογαριασμού στην Κύπρο και ανάληψης χρημάτων από οποιαδήποτε χώρα του κόσμου. Τα έξοδα λειτουργίας της Κυπριακής εταιρείας μπορούν να πληρωθούν με τραπεζική κάρτα από οποιαδήποτε χώρα του κόσμου, για παράδειγμα, έξοδα μετακίνησης κ.λπ.
5. Για εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες ως εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, η ευθύνη δεν μετακυλιέται στους μετόχους.
6. Κυπριακή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης προσφέρει προστασία περιουσιακών στοιχείων.
7. Το καθεστώς του Κυπριακού διεθνούς καταπιστεύματος δίνει τη δυνατότητα στους ιδρυτές και τους δικαιούχους να απολαμβάνουν υψηλό βαθμό προστασίας. Θέματα που προκύπτουν σχετικά με την εγκυρότητα ή τη διαχείριση ενός κυπριακού διεθνούς καταπιστεύματος καθορίζονται από τους νόμους της Κύπρου, χωρίς να απαιτείται αναφορά σε οποιαδήποτε άλλη δικαιοδοσία. Οι διαθέσεις σε ένα καταπίστευμα δεν μπορούν να αμφισβητηθούν με την αιτιολογία ότι δεν συνάδουν με τους νόμους άλλης δικαιοδοσίας. Ο νόμος επιτρέπει στον ιδρυτή ενός καταπιστεύματος να διατηρεί τις εξουσίες του καταπιστεύματος, να διατηρεί ευεργετικά συμφέροντα, να ενεργεί ως προστάτης, να ανακαλεί ή να τροποποιεί τους όρους του καταπιστεύματος και γενικά να δίνει δεσμευτικές οδηγίες στον διαχειριστή. Μια άλλη σημαντική πτυχή είναι ότι το καταπίστευμα «δεν θα είναι άκυρο ή ακυρώσιμο σε περίπτωση πτώχευσης ή εκκαθάρισης του Ιδρυτή ή σε οποιαδήποτε ενέργεια ή διαδικασία κατά του ιδρυτή.
8. Η κυπριακή νομοθεσία για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις σε συνδυασμό με τη μεταφορά έδρας εταιρειών (ξένων εταιρειών που έχουν μεταφέρει την έδρα τους στην Κύπρο) αποδείχθηκαν ευνοϊκές για σκοπούς αναδιάρθρωσης.

3.2.2. Ίδρυση Υποκαταστήματος

Η δημιουργία ενός Κυπριακού υποκαταστήματος μπορεί να επιτευχθεί με την υποβολή αίτησης στον Έφορο Εταιρειών Κύπρου. Η αίτηση για την ίδρυση ενός Κυπριακού Υποκαταστήματος υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της αλλοδαπής εταιρείας (Ελληνικής Εταιρείας) μέσω πληρεξούσιου αντιπροσώπου.

Απαιτούνται τα ακόλουθα έγγραφα για την υποβολή αίτησης για εγγραφή υποκαταστήματος στην Κύπρο:

- Πιστοποιητικό σύστασης της αλλοδαπής εταιρείας (Ελληνικής Εταιρείας)
- Ιδρυτικό και Καταστατικό της αλλοδαπής εταιρείας (Ελληνικής Εταιρείας)
- Λεπτομέρειες διευθυντών και γραμματέων, δηλ. Πιστοποιητικών κ.λπ. της αλλοδαπής εταιρείας (Ελληνικής Εταιρείας)
- Λεπτομέρειες ατόμου / φυσικού προσώπου πληρεξούσιου αντιπροσώπου που διαμένει στην Κύπρο για να εκπροσωπεί το Κυπριακό Υποκατάστημα

Σημείωση: Όλα τα έγγραφα πρέπει να είναι πιστοποιημένα και νομιμοποιημένα με την σφραγίδα της Χάγης

Υποκατάστημα στην Κύπρο – Φορολογία

- Το υποκατάστημα στην Κύπρο φορολογείται στην Κύπρο μόνο εάν η διαχείριση και ο έλεγχος ασκούνται στην Κύπρο, δηλαδή με τον ίδιο τρόπο όπως οι κυπριακές εταιρείες φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου,
- Το Κυπριακό Υποκατάστημα τουλάχιστον απολαμβάνει τα ίδια φορολογικά οφέλη με αυτά μιας Κυπριακής Εταιρείας.
- Η Κύπρος δεν επιβάλλει επιπρόσθετους φόρους στα κέρδη του Υποκαταστήματος της Κύπρου τα οποία λογίζονται στην αλλοδαπή εταιρεία.
- Εάν το Κυπριακό Υποκατάστημα αναμένεται να πραγματοποιήσει ζημίες στην αρχή της λειτουργίας του, η αλλοδαπή εταιρεία μπορεί να αντισταθμίσει τέτοιες ζημίες με τα φορολογητέα κέρδη της, ωστόσο, υπόκειται στη φορολογική μεταχείριση που ισχύει στη δικαιοδοσία της αλλοδαπής εταιρείας.

Υποκατάστημα στην Κύπρο – Υποχρεωτική χρηματοοικονομική αναφορά

- Απαιτούνται από το υποκατάστημα στην Κύπρο ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις οι οποίες απαιτούνται από τον περί Εταιρειών Νόμο 113 της Κύπρου (εάν είναι σε ξένη γλώσσα απαιτείται πιστοποιημένη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα)
- Φορολογική δήλωση πρέπει να κατατεθεί στο Φορολογικό τμήμα της Κύπρου
- Το Κυπριακό Υποκατάστημα πρέπει να έχει το ίδιο όνομα και τις ίδιες δραστηριότητες με εκείνο της αλλοδαπής εταιρείας (Ελληνικής Εταιρείας)
- Η νομική ευθύνη των συναλλαγών του Κυπριακού Υποκαταστήματος ανήκει στην αλλοδαπή εταιρεία (Ελληνική Εταιρεία)
- Συστήνεται επίσης και η διατήρησης σφραγίδας της αλλοδαπής εταιρείας (Ελληνικής Εταιρείας) στο υποκαταστήματα στην Κύπρο

Λήψη αριθμού ΦΠΑ του υποκαταστήματος Κύπρου – Εγγραφή για εξασφάλιση αριθμού ΦΠΑ στην Κύπρο

Για απόκτηση αριθμού ΦΠΑ στην Κύπρο απαιτούνται τα σχετικά πιστοποιητικά της οντότητας και η υποβολή αίτησης για απόκτηση αριθμού ΦΠΑ τα οποία υποβάλλονται στο τμήμα Φορολογίας της Κύπρου

Μαζί με την αίτηση για απόκτηση αριθμού ΦΠΑ το τμήμα φορολογίας της Κύπρου απαιτεί τα ακόλουθα αποδεικτικά :

- Πιστοποιητικά, ιδρυτικό και καταστατικό της αλλοδαπής εταιρείας (Ελληνικής Εταιρείας) και του κυπριακού υποκαταστήματος
- Αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου διευθυντών ή σε περίπτωση του κυπριακού υποκαταστήματος, ο αντιπρόσωπος του κυπριακού υποκαταστήματος
- Αποδεικτικά στοιχεία για φορολογητέες συναλλαγές (π.χ. προτιμολόγιο, επιχειρηματική σύμβαση κ.λπ.) ή οποιαδήποτε άλλη μορφή αποδεικτικών στοιχείων που αποδεικνύουν ότι το υποκατάστημα στην Κύπρο άρχισε να λειτουργεί και να εμπορεύεται.

Ο κυπριακός αριθμός ΦΠΑ του κυπριακού υποκαταστήματος εκδίδεται σε 2 έως 3 ημέρες μετά την αίτηση.

Λήψη αριθμού EORI – Σύστημα εγγραφής και αναγνώρισης Οικονομικών Φορέων (EORI) – Διαδικασία στην Κύπρο για εγγραφή και απόκτηση αριθμού EORI στο όνομα του κυπριακού υποκαταστήματος

Απαιτείται αριθμός EORI κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορικών αγαθών σε χώρες εκτός της ΕΕ, ανεξάρτητα από τον τρόπο μεταφοράς που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά εμπορευμάτων από το ένα μέρος στο άλλο. Πρόκειται για μια μέθοδο παρακολούθησης προϊόντων που διακινούνται από και προς την ΕΕ, ώστε οι αποστολές και η καταγωγή τους να μπορούν να αναγνωρίζονται εύκολα από τα τελωνεία.

Ο αριθμός EORI λειτουργεί ως μέσο παροχής ασφάλειας και στατιστικών στο διεθνές εμπόριο και χρησιμοποιείται από τις τελωνειακές αρχές κατά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους και με κυβερνητικές υπηρεσίες.

Διαδικασία λήψης αριθμού EORI του υποκαταστήματος στην Κύπρο – Σύστημα εγγραφής και αναγνώρισης Οικονομικών Φορέων (EORI) – Διαδικασία στην Κύπρο για εγγραφή και απόκτηση αριθμού EORI

- Προκειμένου να εγγραφεί ένας οικονομικός φορέας (υποκατάστημα στην Κύπρο) από τρίτη χώρα στη βάση δεδομένων EORI, πρέπει να συσταθεί ο οικονομικός φορέας στην ΕΕ. Στην περίπτωση αυτή, ο οικονομικός φορέας (υποκατάστημα στην Κύπρο) είναι εγγεγραμμένος από τις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος. Για εγγραφή στο Τελωνειακό Μητρώο Κύπρου και στη Βάση Δεδομένων EORI απαιτείται η εγκατάστασή σας στην Κύπρο με εγγραφή στην περίπτωση υποκαταστήματος στην Κύπρο, στον Έφορο Εταιρειών Κύπρου. Υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις και οι οικονομικοί φορείς που δεν είναι εγκατεστημένοι στην τελωνειακή επικράτεια της ΕΕ μπορούν να εγγραφούν από τις τελωνειακές αρχές που είναι υπεύθυνες για τον τόπο όπου υποβάλλουν για πρώτη φορά δήλωση ή υποβάλλουν αίτηση για απόφαση. Σε αυτήν την περίπτωση ένας οικονομικός φορέας από τρίτη χώρα που υποβάλλει δήλωση στην Κύπρο, ο αριθμός EORI θα δοθεί από τα Κυπριακά Τελωνεία συμπληρώνοντας τα σχετικά έντυπα αίτησης. Πρόσωπο εγκατεστημένο στην Κυπριακή Δημοκρατία εξουσιοδοτείται να ενεργεί ως έμμεσος εκπρόσωπος για την παραλαβή οποιωνδήποτε υποχρεώσεων που ενδέχεται να προκύψουν σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία.
- Ο οικονομικός φορέας (υποκατάστημα στην Κύπρο) πρέπει να συμπληρώσει τα σχετικά έντυπα αίτησης για τη λήψη του αριθμού EORI στην Κύπρο. Τα σχετικά έντυπα πρέπει να συνοδεύονται από:
  - Αντίγραφα σχετικών νομικών εγγράφων τόσο για το υποκατάστημα στην Κύπρο όσο και για την αλλοδαπή οντότητα (π.χ. Ελληνική Εταιρεία).
  - Αντίγραφο πιστοποιητικού εγγραφής ΦΠΑ
- Ο οικονομικός φορέας (πληρεξούσιος αντιπρόσωπος του υποκαταστήματος στην Κύπρο) πρέπει να παρουσιαστεί στο τελωνείο στην Κύπρο μαζί με το διαβατήριό ή την ταυτότητά του και μαζί με τη σφραγίδα της αλλοδαπής εταιρείας.
- Στην αίτηση εγγραφής EORI, συνιστούμε να εξετάσετε και το θέμα για δήλωση τοπικού εκτελωνιστή. Ως προς αυτό, απαιτούνται το όνομα του εκτελωνιστή, ο αριθμός μητρώου ΦΠΑ του εκτελωνιστή και ο αριθμός άδειας τελωνείου του.
- Οι δραστηριότητες της οντότητας (Εταιρεία, υποκατάστημα κ.λπ.) στην Ε.Ε. πρέπει να είναι ξεκάθαρα δηλωμένες.

- Πρέπει επίσης να αναφερθούν λεπτομέρειες για την πρώτη δραστηριότητα στην Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί μετά την εγγραφή.
- Στη συνέχεια εκδίδεται το πιστοποιητικό εγγραφής EORI.
Οι αιτούντες (το υποκατάστημα στην Κύπρο) μπορούν να επιβεβαιώσουν την ακρίβεια των αριθμών EORI τους μέσω της βάσης δεδομένων της ΕΕ, στην ακόλουθη διεύθυνση:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/eos/eori_home.jsp?Lang=en&Screen=0
Ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής του EORI στην Κύπρο εκτιμάται σε μία έως πέντε εργάσιμες ημέρες, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα υποβληθέντα έγγραφα έχουν συμπληρωθεί με ακρίβεια.

B.3.2.3 Ίδρυση Αντιπροσωπείας

Άσκηση Καθηκόντων Εμπορικού Αντιπροσώπου - Γενικές Πληροφορίες

Για την άσκηση του επαγγέλματος του εμπορικού αντιπροσώπου στην Κυπριακή Δημοκρατία απαιτείται εγγραφή στο Συμβούλιο των Εμπορικών Αντιπροσώπων, και να εξασφαλίσει την ετήσια άδεια για την άσκηση του επαγγέλματος.

Ο όρος “εμπορικός αντιπρόσωπος” αναφέρεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία, υπό την ιδιότητα του ανεξάρτητου μεσολαβητή, έχουν εξουσιοδοτηθεί πάνω σε διαρκή βάση είτε να διαπραγματεύονται, για λογαριασμό άλλου προσώπου, είτε για την πώληση ή αγορά προϊόντων ή να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συναλλαγές εκ μέρους του αντιπροσωπευόμενου προσώπου. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορεί κανείς να επισκεφθεί τον διαδικτυακό τόπο:

<https://www.businessincyprus.gov.cy/el/business-sectors/commercial-agent/>

B.3.2.4. Ίδρυση Κοινοπραξίας

Η ίδρυση μιας κοινής επιχείρησης είναι ολοένα και πιο συνηθισμένη στην Κύπρο. Χρησιμοποιούνται συνήθως τέσσερις τυπικοί τύποι για κοινοπραξίες:

- εταιρική κοινοπραξία, που ρυθμίζεται από τον περί Εταιρειών Νόμο,
- μια συμβατική κοινοπραξία,
- μια κοινοπραξία εταιρικής σχέσης που ρυθμίζεται βάσει του νόμου περί εταιρικών σχέσεων και
- ευρωπαϊκές ομάδες οικονομικών συμφερόντων.

Στην περίπτωση των περισσότερων μεγάλων κρατικών διαγωνισμών ή έργων, οι τοπικές εταιρείες θα επιδιώξουν να συνεργαστούν με ξένες εταιρείες για την προετοιμασία και την υποβολή προτάσεων προσφορών. Οι τοπικές επιχειρήσεις αναζητούν συνεργασίες για να αξιοποιήσουν οικονομίες κλίμακας και τεχνική τεχνογνωσία. Οι ξένοι εταίροι επωφελούνται από την τοπική τεχνογνωσία και την καθιερωμένη καλή πίστη.

B.3.3 Δίκτυα Διανομής

Ο κλάδος του λιανικού εμπορίου είναι ένα από τα σημαντικότερα clusters της κυπριακής οικονομίας, αντιπροσωπεύοντας το 27,4% του ΑΕΠ της Κύπρου. Ενώ η αγορά λιανικής στην Κύπρο αναπτυσσόταν αργά αλλά σταθερά, με τα χρόνια, αυτή η σταδιακή ανάπτυξη σταμάτησε απότομα όταν η οικονομία της Κύπρου βρέθηκε σε ύφεση το 2009. Στην πραγματικότητα, η συρρίκνωση της κυπριακής αγοράς λιανικής ήταν εν μέρει το αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης αλλά και των σημαντικών οικονομικών δεσμών που έχει η Κύπρος με την Ελλάδα. Ο κυπριακός τομέας λιανικής παρουσίασε, επίσης πτώση, λόγω της κυπριακής Συμφωνίας διάσωσης που οδήγησε στο «κούρεμα» των τραπεζικών αποταμιεύσεων τον Μάρτιο του 2013. Επηρεάστηκαν όλοι οι τομείς του λιανικού εμπορίου: το λιανικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ένδυσης παρουσίασε μείωση 6,4 %; μείωση 15% στο λιανικό εμπόριο ηλεκτρικών ειδών. το λιανικό ηλεκτρονικών υπολογιστών και βιβλίων μειώθηκε κατά 6,3%.

Τα περισσότερα εισαγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες διακινούνται μέσω αντιπροσώπων και διανομένων. Ενώ οι περισσότερες συμφωνίες αντιπροσώπων μπορεί να μην είναι αποκλειστικές, οι περισσότερες συμφωνίες διανομής είναι. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένας διανομέας μπορεί να λάβει συμφωνία για την εκπροσώπηση μιας εταιρείας, τόσο στην Κύπρο, όσο και στην Ελλάδα και μερικές φορές και σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Υπάρχουν πολλές μεγάλες τοπικές και ευρωπαϊκές αλυσίδες σούπερ μάρκετ και μερικά πολυκαταστήματα. Οι περισσότερες εταιρείες στην Κύπρο είναι σχετικά μικρές, οικογενειακές και λειτουργικές επιχειρήσεις, αν και υπάρχουν ορισμένες αξιοσημείωτες εξαιρέσεις. Μεγάλες εταιρείες που αντιπροσωπεύουν πολλές μάρκες έχουν τα δικά τους κέντρα διανομής που βρίσκονται εκτός βιομηχανικών περιοχών των μεγάλων πόλεων.

Όλα τα προϊόντα στην Κύπρο αποστέλλονται μέσω των λιμένων Λεμεσού και Λάρνακας, τα οποία λειτουργεί η Αρχή Λιμένων Κύπρου. Σύμφωνα με έναν από τους κύριους κυπριακούς λιανοπωλητές, υπάρχουν σχεδόν 3.000 σημεία διανομής (από παντοπωλεία έως υπεραγορές) στην Κύπρο. Δύο είδη καναλιών διανομής ανθούν στην Κύπρο:

-αλυσίδες καταστημάτων όπως η Metro ή η Marks & Spencers .

-franchises, που γνώρισαν μεγάλη επιτυχία τα τελευταία χρόνια. Μεγάλες αμερικανικές αλυσίδες fast-food, διεθνείς εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων, μεγάλες μάρκες ρούχων έχουν καθιερώσει την παρουσία τους στην Κύπρο μέσω του franchising. Το

ίδιο ισχύει για τους μαζικούς λιανοπωλητές,

Οι κύριοι παίκτες στον τομέα του λιανικού εμπορίου στην Κύπρο είναι οι AlphaMega , E&S , Metro , Κκολιάς , Lidl και Olympic. Αρκετές ήταν οι αλυσίδες του εξωτερικού, οι οποίες παρόλο που αποχώρησαν από την κυπριακή αγορά, τελικά επανήλθαν δριμύτερες. Ανάμεσά τους αλυσίδες εστίασης και λιανεμπορίου, που επέστρεψαν στην Κύπρο υπό άλλη διαχείριση και ιδιοκτησία. Κάποιες από αυτές δραστηριοποιούνται στην Κύπρο εδώ και μερικά χρόνια, ενώ άλλες αναμένεται να επαναλειτουργήσουν σύντομα.

Ειδικότερα:

1. Goody's: Στην Κύπρο επιστρέφουν τα Goody's έπειτα από περίπου έξι χρόνια. Το πρώτο κατάστημα της ελληνικής αλυσίδας, η οποία ανήκει στον όμιλο Vivartia, θα ανοίξει στη Λεμεσό. Εξάλλου, στα πλάνα της εταιρείας βρίσκεται το άνοιγμα έως και δέκα καταστημάτων τα επόμενα χρόνια.

Οι Κύπριοι ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι φέρνουν και πάλι τα Goody's Burger House στην εγχώρια αγορά, διαπιστώνουν μεγάλες ευκαιρίες στον αναπτυσσόμενο επισιτιστικό τομέα, σε dine in, take away και delivery. Το πρώτο κατάστημα Goody's στην κυπριακή αγορά είχε ανοίξει το 1997 και λειτουργούσε μέχρι το 2015, οπότε και η αλυσίδα αποχώρησε από το νησί, λειτουργούσαν πέντε εστιατόρια.

2. Carrefour: Μετά το άνοιγμα 5 (σχεδιασμός για 25) καταστημάτων της στην Ελλάδα, η Carrefour Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με πληροφορίες, στα πλάνα της γνωστής αλυσίδας βάζει στα πλάνα της και την κυπριακή αγορά. Σημειώτέον ότι το σήμα και τα προϊόντα της γνωστής αλυσίδας επανήλθαν στην ελληνική αγορά, μετά τη συνεργασία της Carrefour International Partnership και της Retail & more S.A., θυγατρικής του Ομίλου Teleunicom. Υπενθυμίζεται ότι τα καταστήματα Carrefour αποχαιρέτησαν το κοινό της Ελλάδας και της Κύπρου στις αρχές του 2017, όταν μετά από δικαστική απόφαση και έγκριση της ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, τα εκατοντάδες καταστήματα Carrefour του Ομίλου Μαρινόπουλου σε Κύπρο και Ελλάδα απορροφήθηκαν από τον Όμιλο Σκλαβενίτη. Σήμερα, η Σκλαβενίτης στην Κύπρο λειτουργεί συνολικά 18 καταστήματα.

3. Burger King: Στην κυπριακή αγορά επανήλθαν το 2014, έπειτα από περίπου δύο χρόνια απουσίας, τα Burger King. Πλέον, την ανάπτυξη και λειτουργία των Burger King στην εγχώρια αγορά εξασφαλίζοντας δικαιώματα δικαιόχρησης (franchise), έχει αναλάβει η Wow Burgers Ltd. Η εταιρεία σχετίζεται με τους κύριους μετόχους της PHC Franchised Restaurants Public Ltd, η οποία αντιπροσωπεύει μεγάλες αλυσίδες στην εστίαση, όπως Pizza Hut, Verde, Paul, KFC, Taco Bell, Wagamama και Caffè Nero. Η Wow Burgers Ltd λειτούργησε το πρώτο κατάστημα Burger King στο εμπορικό κέντρο Kings Avenue Mall στην Πάφο, στις αρχές του 2014. Σήμερα απαριθμεί δέκα καταστήματα σε όλες τις πόλεις. Υπενθυμίζεται ότι προηγούμενος ιδιοκτήτης των καταστημάτων της αμερικανικής αλυσίδας στην Κύπρο, μέχρι το 2012, ήταν η Laser Investments.

4. Hard Rock Café: Από το καλοκαίρι του 2016 δραστηριοποιείται στην Αγία Νάπα μέσω της Karmia Enterprises το Hard Rock Café. Η αλυσίδα, η οποία δημιουργήθηκε στο Λονδίνο από δύο Αμερικανούς, επεκτάθηκε στην κυπριακή αγορά με ένα κατάστημα, το οποίο βρίσκεται σε ένα τριώροφο κτήριο, στην κεντρική πλατεία της Αγίας Νάπας. Το κατάστημα διαθέτει εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους συνολικής έκτασης 860 τ.μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 380 επισκέπτες.

Υπενθυμίζεται ότι είχε προηγηθεί ένα σύντομο πέρασμα, περίπου οκτώ μηνών, της αλυσίδας από την Κύπρο. Συγκεκριμένα, το 2012, η Hard Rock Restaurants (Cyprus) Ltd είχε λειτουργήσει κατάστημα στο κέντρο της Λευκωσίας.

B.3.4 Προώθηση – Διαφήμιση

Εκτός από τα παραδοσιακά διαφημιστικά μέσα όπως η τηλεόραση και το ραδιόφωνο, τα τελευταία χρόνια, έχουν γίνει δημοφιλείς τεχνικές άμεσου μάρκετινγκ που περιλαμβάνουν τηλεφωνικές κλήσεις σε υποψήφιους πελάτες και απευθείας ταχυδρομεία σε νοικοκυριά. Η καλωδιακή και δορυφορική τηλεόραση διευρύνουν την εμβέλειά τους και προσφέρουν ένα άλλο διαφημιστικό μέσο. Η διαφήμιση μέσω του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, καθώς ο αριθμός των χρηστών του Διαδικτύου στην Κύπρο έχει αυξηθεί. Αρκετοί πάροχοι Διαδικτύου ειδικεύονται στο σχεδιασμό ιστοσελίδων.

Τα πιο παραδοσιακά διαφημιστικά κανάλια, όπως οι διαφημιστικές πινακίδες ή τα έντυπα μέσα, χρησιμοποιούνται επίσης ευρέως. Οι γενικές και ειδικές εμπορικές εκθέσεις πραγματοποιούνται όλο το χρόνο. Οι περισσότερες εφημερίδες συνδέονται με συγκεκριμένα πολιτικά κόμματα. Οι μεγαλύτερες ελληνόφωνες εφημερίδες είναι: Φιλελεύθερος, Πολίτης, Καθημερινή, Αλήθεια, και Σημερινή. Οι σημαντικότερες αγγλόφωνες εφημερίδες είναι η In-Cyprus, η Cyprus Mail και η Cyprus Financial Mirror. Υπάρχουν περιοδικά συγκεκριμένου κλάδου όπως το InBusiness και το Gold που απευθύνονται σε επιχειρηματίες.

Υπάρχουν πολλοί ραδιοφωνικοί σταθμοί και επτά ευρυζωνικά τηλεοπτικά κανάλια: δύο κρατικά, τρία ιδιωτικά και τρία συνδρομητικά τηλεοπτικά κανάλια. Υπάρχουν επίσης έξι τοπικοί τηλεοπτικοί σταθμοί στο νησί.

Η ψηφιακή τηλεόραση είναι παρούσα και στην Κύπρο. Τρεις εταιρείες προσφέρουν καλωδιακή ψηφιακή τηλεόραση:

1) η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ) μέσω του προϋπάρχοντος καλωδιακού δικτύου της – MiVision

2) NV Cable Communications Systems, στρατηγικός συνεργάτης της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), μέσω της ΑΗΚ υπάρχουν οπτικές ίνες, και

3) Cablenet. Μια άλλη επιλογή για τους θεατές είναι ο δορυφόρος NOVA που εξυπηρετεί, Ελλάδα όσο και Κύπρο.

Ακόμα υπάρχουν πολλά διαφημιστικά γραφεία, δημόσιες σχέσεις, και διαφημιστικά γραφεία στο νησί. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι συνεργάτες με μεγάλα πρακτορεία του εξωτερικού.

B.3.5 Πρακτικές οδηγίες

Παρά το μακρύ και ζεστό καλοκαίρι, ο συμβατικός επαγγελματικός κώδικας ενδυμασίας συνήθως απαιτεί κοστούμι και γραβάτα για τους άνδρες και συντηρητική ενδυμασία για τις γυναίκες. Συνήθως φοριούνται πιο casual ρούχα, όταν διασκεδάζουν επιχειρηματίες, ανάλογα με τον χώρο. Θεωρείται ευγένεια για τους επιχειρηματίες να φιλοξενούν επαγγελματικά γεύματα ή δείπνα ενώ συζητούν πιθανή συνεργασία. Οι επαγγελματικές κάρτες ανταλλάσσονται παραδοσιακά σε επαγγελματικές συναντήσεις και τα δώρα είναι αποδεκτά στον ιδιωτικό τομέα και σε μικρότερο βαθμό στον δημόσιο τομέα.

Ταξιδιωτικές συμβουλές

Η Κύπρος απολαμβάνει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά εγκληματικότητας στην Ευρώπη, καλές συνθήκες υγιεινής και μια σύγχρονη σειρά αγαθών και υπηρεσιών.

Απαιτήσεις Βίζας

Δεν υπάρχει απαίτηση visa μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου.

Οι πολίτες των ΗΠΑ δεν χρειάζονται βίζα για να εισέλθουν στην Κύπρο. Τα άτομα που φτάνουν με πρόθεση να εργαστούν πρέπει να λάβουν ειδικές άδειες εργασίας. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Ληξιαρχείου και Μετανάστευσης.

Νόμισμα

Η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετέχει στη Ζώνη του ευρώ

Τηλεπικοινωνίες/Ηλεκτρονικά

Στην Κυπριακή Δημοκρατία το σύστημα τηλεπικοινωνιών του νησιού είναι προηγμένο και αποτελεσματικό. Μπορείτε να προσεγγίσετε περισσότερες από 190 χώρες μέσω πλήρως αυτόματης απευθείας κλήσης. Οι υπηρεσίες εγκατάστασης ολοκληρώνονται συνήθως μέσα σε λίγες ημέρες. Οι υπηρεσίες τηλεμοιουτυπίας και internet είναι ευρέως διαθέσιμες. Η μέση ταχύτητα σύνδεσης στο Διαδίκτυο είναι 8 Mega Bytes ανά δευτερόλεπτο (MBPS), αν και ταχύτητες έως και 100 MBPS είναι άμεσα διαθέσιμες με υψηλότερη χρέωση. Το Wi-Fi είναι ευρέως διαθέσιμο σε ξενοδοχεία, εστιατόρια και καφετέριες. Η τεχνολογία κινητής τηλεφωνίας GSM είναι το πρότυπο και παρέχεται σε ευρωπαϊκές συχνότητες.

Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (CyTA – ημικρατικός οργανισμός), η MTN, η PrimeTel και η Cablenet παρέχουν υπηρεσίες σταθερής γραμμής, διαδικτύου και κινητής τηλεφωνίας. Η Cablenet παρέχει την υπηρεσία κινητής τηλεφωνίας μέσω του δικτύου κινητής τηλεφωνίας της CyTA, ως Διαχειριστής Εικονικού Δικτύου Κινητής Τηλεφωνίας (MVNO). Η MTN προσφέρει επίσης υπηρεσίες Blackberry. Από το 2015, η MTN, η PrimeTel και η CyTA προσφέρουν υπηρεσίες τεχνολογίας κινητής τηλεφωνίας τέταρτης γενιάς (4G). Επιπλέον, το 2018, το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (MTCW) παρέιχε προσωρινές άδειες στις τρεις εταιρείες για τη λειτουργία πιλοτικών προγραμμάτων 5G μέσω του προγράμματος επιχορήγησης ευρυζωνικών επιδοτήσεων, το οποίο είναι σύμφωνο με το Ψηφιακό Πρόγραμμα της ΕΕ 2020 και το Εθνικό της ROC. Ευρυζωνικό σχέδιο. Υπάρχει και δίκτυο 5G. Το ROC είναι επίσης μέρος του έργου της ΕΕ «5Genesis» {5th Generation End-to-end Network, Experimentation, System Integration, and Showcasing}, το οποίο είναι μια πιλοτική πλατφόρμα που αποτελεί μέρος του Στρατηγικού Σχεδίου της ΕΕ για την Έρευνα και την Καινοτομία «Ορίζοντας 2020». Μαζί με την Αθήνα, τη Μάλαγα, το Surrey και το Βερολίνο, το ROC μέσω της πόλης της Λεμεσού είναι μία από τις πέντε πλατφόρμες της εγκατάστασης 5Genesis. Τα κινητά τηλέφωνα που εκδίδονται στο ROC δεν λειτουργούν στην περιοχή που διαχειρίζονται οι Τουρκοκύπριοι και αντίστροφα. Το Γραφείο Επιτρόπου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Κανονισμών Ταχυδρομείων (ΓΕΡΗΕΤ) ρυθμίζει όλες τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες (σημειώστε ότι ο ιστότοπος είναι διαθέσιμος μόνο στην ελληνική γλώσσα).

Το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και ηλεκτρικού βύσματος στην Κύπρο είναι το ίδιο με το Ηνωμένο Βασίλειο, με τάση 240 και τα βύσματα που χρησιμοποιούνται είναι 3 ακίδων.

Μεταφορά

Οι μετακινήσεις στην πόλη γίνονται συχνά με ταξί, δημόσια λεωφορεία ή ενοικιαζόμενο αυτοκίνητο. Τα αυτοκίνητα είναι δεξιότιμονο και τα ενοικιαζόμενα αυτοκίνητα διατίθενται σε επιλογές χειροκίνητης και αυτόματης οδήγησης. Οι δημόσιες συγκοινωνίες εντός των πόλεων και μεταξύ των πόλεων εξακολουθούν να μην είναι, τόσο συχνές ή βολικές, όσο σε πολλές άλλες χώρες της ΕΕ, αν και η κυβέρνηση έχει βελτιώσει ελαφρώς αυτήν την υπηρεσία προσθέτοντας περισσότερα λεωφορεία, κάνοντας έτσι τα δρομολόγια πιο συχνά. Τα ταξί είναι μετρημένα. Το κόστος για ένα ταξί από το αεροδρόμιο της Λάρνακας στη Λευκωσία είναι, κατά μέσο όρο, 50 EUR. Οι τιμές ποικίλλουν ανάλογα με την εποχή και την επιλογή αυτοκινήτου του επισκέπτη για ενοικιάσεις αυτοκινήτων. Η εναέρια κυκλοφορία εξυπηρετείται μέσω δύο διεθνών αεροδρομίων που βρίσκονται στη Λάρνακα και την Πάφο. Πολλές διεθνείς αεροπορικές εταιρείες προσφέρουν καθημερινές πτήσεις προς σημαντικούς προορισμούς στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή. Τα λιμάνια της Λεμεσού και της Λάρνακας εξυπηρετούν τη χώρα».

Γλώσσα

Επίσημες γλώσσες στην Κύπρο είναι η ελληνική και η τουρκική Η αγγλική ομιλείται ευρέως.

Υγεία

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αναγνωρίζει την υγειονομική περιθάλψη της Κύπρου ως υψηλού επιπέδου και ισοδύναμη με άλλες ανεπτυγμένες χώρες. Το Υπουργείο Υγείας είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας για όλους τους δικαιούχους μέσω των γενικών νοσοκομείων που βρίσκονται σε κάθε πόλη και πολλών κέντρων υγείας. Οι περισσότερες εγκαταστάσεις παρέχουν επαρκή ιατρική περίθαλψη και είναι εξοπλισμένες με σύγχρονο εξοπλισμό και αγγλόφωνους (εάν χρειαστεί) επαγγελματίες υγείας και γιατρούς που έχουν εκπαιδευτεί στην Ευρώπη ή τις Ηνωμένες Πολιτείες. Σχεδόν όλες οι επωνυμίες φαρμάκων διατίθενται στην Κύπρο και μπορούν να αγοραστούν στα φαρμακεία με την επίδειξη της συνταγής του γιατρού. Οι ξένοι υπήκοοι που εισέρχονται στην Κύπρο δεν χρειάζονται κανένα εμβόλιο, καθώς η Κύπρος δεν έχει επικίνδυνα λοιμώδη νοσήματα.

Τοπική ώρα, εργάσιμες ώρες και αργίες

Η τοπική ώρα της Κύπρου είναι σύμφωνα με τη ζώνη ώρας της Ανατολικής Ευρώπης.

Αργίες που παρατηρούνται από επιχειρηματίες στην Κύπρο για το 2023:

- 1 Ιανουάριος Κυριακή Πρωτοχρονιά
- 6 Ιανουάριος Παρασκευή Θεοφάνεια
- 27 Φεβρουάριος Δευτέρα Καθαρά Δευτέρα
- 25 Μάρτιος Σάββατο Ελληνική Εθνική Γιορτή
- 1 Απρίλιος Σάββατο Εθνική Επέτειος
- 14 Απρίλιος Παρασκευή Μεγάλη Παρασκευή
- 16 Απρίλιος Κυριακή Κυριακή του Πάσχα
- 17 Απρίλιος Δευτέρα Δευτέρα του Πάσχα
- 1 Μάιος Δευτέρα Εργατική Πρωτομαγιά
- 5 Ιούνιος Δευτέρα Πεντηκοστή
- 15 Αύγουστος Τρίτη Κοίμηση της Θεοτόκου
- 1 Οκτώβριος Κυριακή Ημέρα Ανεξαρτησίας της Κύπρου
- 28 Οκτώβριος Σάββατο Ημέρα του Όχι
- 24 Δεκέμβριος Κυριακή Παραμονή Χριστουγέννων
- 25 Δεκέμβριος Δευτέρα Χριστούγεννα
- 26 Δεκέμβριος Τρίτη Δεύτερη μέρα Χριστουγέννων

Κυβερνητικά Γραφεία Τυπικό ωράριο λειτουργίας:

Δευτέρα – Παρασκευή: 7:30 – 15:00

Τραπεζικός τομέας:

Δευτέρα – Παρασκευή: 7:30 – 15:00

(Σημείωση: Οι υπηρεσίες ταμείων είναι διαθέσιμες στο κοινό από τις 8:30 έως τις 13:30 καθημερινά.

Τα αυτόματα ταμεία είναι διαθέσιμα σε μεγαλύτερες πόλεις, αλλά δεν υπάρχουν τόσα πολλά που θα περίμενε κανείς να βρει στις πόλεις των ΗΠΑ.

Οι τυπικές ώρες εργασίας του ιδιωτικού τομέα ποικίλλουν. Οι πιο συνηθισμένες ώρες εργασίας που ακολουθούν οι εταιρείες είναι από τις 8:00 έως τις 17:00 με ένα ωριαίο διάλειμμα.

Ωράριο Υπηρεσιών και καταστημάτων

Δημόσιος τομέας	Δευτέρα – Παρασκευή: 07:30 - 15:00 ή 08:30 - 16:00
Καταστήματα	Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή: 09:00 - 19:30 (κατά περίπτωση με διακοπή το μεσημέρι) Τετάρτη και Σάββατο: 09:00 - 15:00 Κυριακή λειτουργούν οι υπεραγορές και τα καταστήματα στις τουριστικές περιοχές
Εμπορικά κέντρα	Καθημερινά: 10.00πμ-8.00 μμ Κυριακές: 11.00 πμ-7.00 μμ

Προσωρινή Εισαγωγή Υλικών ή Προσωπικών Αντικειμένων

Δεν υπάρχουν περιορισμοί για την προσωρινή είσοδο υλικών ή προσωπικών αντικειμένων εντός των ορίων του νόμου (π.χ. όχι όπλα, ναρκωτικά κ.λπ.).

Ιστότοπος ταξιδιωτικών συμβουλών:

<https://travel.state.gov/content/travel/en/international-travel/International-Travel-Country->

B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα

Σύμφωνα με παλαιότερη Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών της κυπριακής στατιστικής υπηρεσίας, νεώτερη δεν έχει διεξαχθεί ακόμη, λόγω πανδημίας, οι βασικές καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών στην Κύπρο αφορούν τα εξής: στέγαση (25,5%), είδη διατροφής (15,3%), μεταφορές (12%), ξενοδοχεία – εστιατόρια (8,9%), είδη ένδυσης/υπόδησης (5,7%), επίπλωση/εξοπλισμός κατοικιών (5,1%), υγεία (5,1%), εκπαίδευση/πολιτισμός (4,5%), αναψυχή (4,1%). Τα νοικοκυριά στις αστικές περιοχές δαπανούν κατά ποσοστό 7,0% περισσότερο από τα νοικοκυριά στις αγροτικές περιοχές.

Σημαντική παράμετρο στην επιλογή αγαθών, κυρίως ευρείας κατανάλωσης, αποτελεί η σχέση ποιότητας/τιμής. Οι ηλεκτρονικές αγορές αναπτύσσονται αργά αλλά σταθερά τα τελευταία χρόνια. Οι περισσότερες ηλεκτρονικές αγορές πραγματοποιούνται σε είδη ένδυσης και ταξιδιωτικές υπηρεσίες, ενώ η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση παρατηρείται σε φάρμακα και ήδη διατροφής. Η πλειονότητα των ηλεκτρονικών παραγγελιών πραγματοποιείται σε sites του εξωτερικού, που προσφέρουν καλύτερες τιμές, μεγαλύτερη ταχύτητα παράδοσης και ποικιλία.

Η επίδραση της πανδημίας και των μέτρων περιορισμού της εξάπλωσης επιτάχυνε τις εξελίξεις στα κυπριακά καταναλωτικά πρότυπα. Κατά το πρώτο εξάμηνο 2020 εκτιμάται ότι σημειώθηκε άνοδος στις ηλεκτρονικές πληρωμές που άγγιξε το 300%, έναντι του ίδιου διαστήματος του 2019. Σύμφωνα με στοιχεία του κόμβου διαδικτυακών πληρωμών JCC τα είδη DIY και οι οικιακές συσκευές κατέγραψαν αύξηση της τάξης του 400%, ο ασφαλιστικός τομέας αύξηση 40%, οι υπηρεσίες παράδοσης προϊόντων, τροφίμων και έτοιμου φαγητού 200%, οι σχολές δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης 70%. Επίσης, σημαντική αύξηση παρατηρήθηκε και σε τομείς όπου η δραστηριότητα σε διαδικτυακές πωλήσεις ήταν παραδοσιακά χαμηλή ή και ανύπαρκτη (καλλυντικά, παραδοσιακά εστιατόρια, βιβλιοπωλεία, παιχνίδια, είδη ένδυσης και υπόδησης, αθλητικά είδη).

Το πρώτο εξάμηνο του 2020 ο δείκτης του κύκλου εργασιών στο (φυσικό) λιανικό εμπόριο μειώθηκε κατά 4,3% σε αξία και κατά 2,7% σε όγκο, συγκριτικά με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2019. Οι κατηγορίες αγαθών που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη πτώση ήταν τα είδη ένδυσης/υπόδησης, οι ηλεκτρονικές συσκευές και ο οικιακός εξοπλισμός. Αντίθετα, άνοδο κατέγραψε η κατηγορία των τροφίμων/ποτών. Ως προς το κατά πόσον θα διατηρηθούν οι καταναλωτικές συνήθειες που διαμορφώνονται κατά την περίοδο της πανδημίας, οι γνώμες διίστανται και υποστηρίζεται τόσο η αναμενόμενη επιστροφή στις φυσικές αγορές όσο και η μη αναστρέψιμη ανάπτυξη των διαδικτυακών αγορών.

B.3.6 Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Η Κύπρος συνδυάζει την προστασία που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση με το διεθνές καθεστώς προστασίας και κατοχύρωσης των πνευματικών δικαιωμάτων, μέσω των πολυάριθμων διεθνών συμφωνιών που έχει υπογράψει στον συγκεκριμένο τομέα. Επίσης, είναι μέλος σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς για την προστασία και την ανάπτυξη των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας, η Συμφωνία και το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης για τη διεθνή εγγραφή των Εμπορικών Σημάτων, η Σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας, η Συνθήκη Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, η Συνθήκη της Βέρνης για την Προστασία από Λογοτεχνικά και Εικαστικά Έργα.

Στην Κύπρο, τα εμπορικά σήματα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα βιομηχανικά σχέδια και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας υπάγονται στον Κλάδο Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη.

Το φορολογικό καθεστώς της διανοητικής ιδιοκτησίας, γνωστό ως «IP Box», εφαρμόζεται από την 1^η Ιουλίου 2016 και προβλέπει, εκτός των άλλων, εξαίρεση από το φόρο ποσοστού 80% επί των κερδών που απορρέουν από την εμπορική εκμετάλλευση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λογισμικού. Επίσης, είναι πλήρως εναρμονισμένο με το Σχέδιο Δράσης κατά της «Διάβρωσης της Φορολογικής Βάσης & της Μεταφοράς Κερδών» (Base Erosion and Profit Shifting) του ΟΟΣΑ.

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει συνάψει εξήντα επτά (67) Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. Η Κύπρος έχει διμερή σύμβαση με την Ελλάδα τόσο σε θέματα αποφυγής διπλής φορολογίας όσο και σε θέματα κοινωνικής ασφάλειας.

Η διακρατική σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας τέθηκε σε ισχύ πριν από 50 χρόνια. Ως εκ τούτου πολλές από τις πρόνοιες της συμφωνίας χρήζουν αναθεώρησης και ανανέωσης. Παρόλα αυτά, η διμερής σύμβαση μεταξύ των δύο χωρών παρέχει σημαντικά οφέλη σε άτομα και εταιρείες οι οποίοι είναι φορολογικοί κάτοικοι στο ένα συμβαλλόμενο κράτος και είτε διεξάγουν επιχειρηματικές δραστηριότητες στο άλλο συμβαλλόμενο κράτος ή αποκτούν εισόδημα το οποίο πηγάζει από αυτό, όπως:

- η προστασία από τον κίνδυνο διπλής φορολογίας,
- η σαφήνεια στο φορολογικό χειρισμό εισοδημάτων που προκύπτουν από διασυνοριακό εμπόριο και διασυνοριακές επενδύσεις, και
- η μειωμένη φορολογία παρακράτησης σε μερίσματα, τόκους και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων

Οι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου φορολογούνται πάνω σε όλο το εισόδημα τους που κτάται ή προκύπτει από πηγές στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Οι μη φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου φορολογούνται στο εισόδημα που κτάται ή προκύπτει από πηγές στην Κύπρο μόνο.

Φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου είναι άτομα τα οποία διαμένουν στην Κύπρο για περίοδο που υπερβαίνει στο σύνολο της τις 183 ημέρες στο φορολογικό έτος. Η μια ημέρα εντός και εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας καθορίζεται ως εξής:

(α) Μέρα αναχώρησης από τη Δημοκρατία λογίζεται ως ημέρα εκτός της Δημοκρατίας

(β) Μέρα άφιξης στη Δημοκρατία λογίζεται ως ημέρα εντός της Δημοκρατίας

(γ) Άφιξη και αναχώρηση από τη Δημοκρατία την ίδια ημέρα λογίζεται ως μια ημέρα εντός της Δημοκρατίας.

δ) Αναχώρηση και επιστροφή στη Δημοκρατία την ίδια ημέρα λογίζεται ως μια ημέρα εκτός της Δημοκρατίας.

Στα φυσικά πρόσωπα φορολογητέο λογίζεται το μικτό ετήσιο εισόδημα άνω των 19.500 Ευρώ και οι φορολογικοί συντελεστές κλιμακώνονται από 20% (έως 28.000 Ευρώ) έως 35% (άνω των 60.000 Ευρώ).

Η έκτακτη αμυντική εισφορά επιβάλλεται στους τόκους των καταθέσεων (30%) και μερίσματα (17%) φορολογικών κατοίκων Κύπρου.

Φορολογικοί συντελεστές		
Φορολογητέο Εισόδημα €	Φορολογικός Συντελεστής %	Συσσωρευμένος Φόρος €
0 – 19.500	-	-
19.501– 28.000	20	1.700
28.001- 36.300	25	3.775
36.301- 60.000	30	10.885
Πάνω από 60.001	35	

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Εισόδημα από τόκους	100%
Εισόδημα από μερίσματα	100%
Κέρδη από πώληση τίτλων	100%
Κατ'αποκοπή καθοριζόμενο ποσό το οποίο λαμβάνεται εφάπαξ υπό τύπο φιλοδωρήματος λόγω αφυπηρέτησης, μετατροπής συντάξεως ή θανάτου ή αποζημίωση θανάτου ή σωματικής βλάβης	100%
Ποσό που αντιπροσωπεύει την αποπληρωμή κεφαλαίου ατόμων που συσσωρεύεται από πληρωμές ασφαλιστρών ή συνεισφορών σε εγκεκριμένα ταμεία (π.χ. Ταμεία Προνοίας)	100%
Ενοίκιο από διατηρητέα οικοδομή	100%
Σύνταξη εξωτερικού (φορολογικός συντελεστής 5 % για πέρα των €3.418)	€3.420 μέγιστο
Αμοιβές από παροχή μισθωτών υπηρεσιών σε μόνιμη εγκατάσταση εκτός της Δημοκρατίας συνολικής περιόδου τουλάχιστον 90 ημερών	100%
Αμοιβή από εργοδότηση που ασκείται στη Κύπρο στη περίπτωση που πριν την εργοδότηση του, ήταν κάτοικος εκτός της Κύπρου (ισχύει για 3 χρόνια που αρχίζει από την 1ην Ιανουαρίου του έτους που ακολουθεί το έτος εργοδότησης, για εργοδότηση που ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 2012 ή μετά η απαλλαγή αυτή εφαρμόζεται για 5 έτη) και ισχύει μόνο για πρώτη εργοδότηση	Το μικρότερο του 20% και το μέγιστο €8.543 ανά έτος
Κέρδη από μόνιμη εγκατάσταση εξωτερικού, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις	100%
Άτομα που δεν είναι κάτοικοι και μη-φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και τώρα έχουν εισόδημα πέρα των €100.000 από εργοδότηση στη Κύπρο από 1η Ιανουαρίου 2012	50% του εισοδήματος από εργοδότηση στην Κύπρο για τα πρώτα 5 χρόνια.

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Συνεισφορές στο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων, συντάξεων, εισφορές σε γενικά σχέδια υγείας, ετήσια ασφάλιστρα ζωής (μέχρι 7% της ασφάλισης), ταμεία προνοίας (με περιορισμούς, και εισφορές σε ξένα ταμεία (με περιορισμούς)	Υπάρχει περιορισμός στο 1/6 του φορολογητέου εισοδημ.
---	---

Δωρεές και εισφορές (με αποδείξεις) σε εγκεκριμένα φιλανθρωπικά ιδρύματα	100%
Συνδρομές σε συντεχνίες και επαγγελματικούς συνδέσμους	100%
Ζημιές τρέχοντος έτους και προηγούμενων ετών στην περίπτωση ετοιμασίας ελεγμένων λογαριασμών (δεν επιτρέπεται να συμψηφίζεται ζημία με το φορολογητέο εισόδημα οποιασδήποτε χρονιάς μετά την πάροδο πέντε ετών)	100%
Ενοίκια εισπρακτέα από ακίνητη περιουσία	20% των ενοικίων, έκπτωση για ετήσια φθορά και τόκοι δανείου
Δαπάνες για συντήρηση διατηρητέας οικοδομής (με προϋποθέσεις)	Μέχρι €1.200, €1.100 ή €700 ανά τ.μ. (ανάλογα με το εμβαδόν της οικοδομής)
Από την 1η Ιανουαρίου 2017, ποσό που επενδύεται σε κάθε φορολογικό έτος είτε άμεσα είτε έμμεσα σε εγκεκριμένη καινοτόμο μικρή και μεσαία επιχείρηση.	Μέχρι το 50% του φορολογητέου εισοδήματος όπως υπολογίζεται πριν από αυτή την έκπτωση (το ποσό της έκπτωσης δεν πρέπει να υπερβαίνει τις €150.000/χρόνο).

Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων

Οι εγγεγραμμένες στην Κύπρο εταιρίες φορολογούνται με σταθερό συντελεστή 15,0% επί των κερδών και δεν προβλέπεται φόρος επί των κερδών από αγοραπωλησία μετοχών εισηγμένων σε οποιοδήποτε Χρηματιστήριο.

Οι ναυτιλιακές εταιρίες φορολογούνται αποκλειστικά με βάση τη χωρητικότητα (tonnage) των πλοίων ως εξής: οι πρώτοι 1.000 τόνοι με 0,365 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 9.000 με 0,3103 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 15.000 με 0,2008 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 15.000 με 0,1278 ευρώ/τόνο και κάθε τόνος επιπλέον των 40.000 με 0,073 ευρώ/τόνο.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της φορολόγησης των επιχειρήσεων στην Κύπρο. Είναι τα ακόλουθα:

- Ο φορολογικός συντελεστής για τις Κυπριακές Εταιρίες είναι 15%.
- Ορισμένοι τύποι εισοδήματος υπόκεινται επίσης σε ειδική συνεισφορά για την άμυνα. (Τόκοι, μερίσματα, ενοίκια, μισθώματα)
- Ο Προσωρινός Φόρος είναι πληρωτέος σε δύο ισόποσες δόσεις στις 31 Ιουλίου και 31 Δεκεμβρίου του τρέχοντος έτους και ο φόρος αυτοαξιολόγησης (φορολογικό υπόλοιπο από το προηγούμενο έτος) καταβάλλεται την 1η Αυγούστου (το επόμενο έτος).
- Η προθεσμία για ηλεκτρονική υποβολή της φορολογικής δήλωσης της Κυπριακής Εταιρείας είναι 31 Μαρτίου – 15 μήνες μετά το τέλος του ημερολογιακού έτους.
- Τα φορολογητέα κέρδη περιλαμβάνουν τα κέρδη που πραγματοποιεί η εταιρεία από την επιχειρηματική της δραστηριότητα.
- Επιπρόσθετα μια εταιρεία υπόκειται σε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών βάσει των διατάξεων του σχετικού νόμου για το κέρδος από τη διάθεση:
  - ακίνητων που βρίσκονται στην Κύπρο;
  - μετοχών εταιρειών των οποίων η περιουσία αποτελείται, μεταξύ άλλων, από ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στην Κύπρο;
  - ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται στην Κύπρο και το 50% τουλάχιστον της αγοραίας αξίας αυτών των μετοχών προέρχεται από την εν λόγω ιδιοκτησία.
- Η Κυπριακή Εταιρεία υποχρεούται να καταβάλλει φόρο εταιρειών για όλα τα κέρδη της από την Κύπρο και το εξωτερικό.
- Εάν η εταιρεία δεν έχει έδρα στην Κύπρο αλλά διαθέτει γραφείο ή υποκατάστημα στην Κύπρο, πληρώνει μόνο εταιρικό φόρο επί των κερδών της από τις δραστηριότητές της στην Κύπρο.

Παράλληλα, εντός του 2022 ψηφίστηκαν δύο τροποποιητικοί νόμοι με φορολογικά κίνητρα, οι οποίοι βρίσκονται στους ακόλουθους υπερσυνδέσμους:

- 1) <https://www.nomoplatform.cy/bills/o-peri-forologias-toy-eisodimatos-tropoioitikos-ar-2-nomos-toy-2022/>
- 2) <https://www.nomoplatform.cy/bills/o-peri-forologias-toy-eisodimatos-tropoioitikos-ar-4-nomos-toy-2022/>

Γ.4 Ειδικότεροι φόροι

Η εγγραφή και εισφορά στο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι αναγκαστική για όλο τον ενεργά απασχολούμενο πληθυσμό στην Κύπρο, είτε είναι μισθωτοί είτε είναι αυτοτελώς εργαζόμενοι. Η εισφορά καταβάλλεται από κοινού, από εργοδότες και εργοδοτούμενους (μισθωτούς). Οι αυτοτελώς εργαζόμενοι οφείλουν να καταβάλλουν ολόκληρο το ποσό οι ίδιοι.

Για τους μισθωτούς, η εισφορά είναι 21,5%. Η εισφορά, η οποία υπολογίζεται πάνω στα ημερομίσθια ή τον μισθό του μισθωτού μέχρι ένα ανώτατο όριο που καθορίζεται κάθε χρόνο, βαρύνει τον εργοδότη, τον μισθωτό και το κράτος σε αναλογία 8,3%, 8,3% και 4,9%, αντίστοιχα.

Αναλυτικότερα, τα ποσοστά εισφορών για μισθωτούς θα διαφοροποιηθούν ως ακολούθως:

1. 21,5%, από το οποίο 8,3% καταβάλλεται από τον μισθωτό, 8,3% από τον εργοδότη και 4,9% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, από το έτος εισφορών που αρχίζει κατά ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019,
2. 22,8%, από το οποίο 8,8% καταβάλλεται από τον μισθωτό, 8,8% από τον εργοδότη και 5,2% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, από το έτος εισφορών που αρχίζει κατά ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2024,
3. 24,1%, από το οποίο 9,3% καταβάλλεται από τον μισθωτό, 9,3% από τον εργοδότη και 5,5% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, από το έτος εισφορών που αρχίζει κατά ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2029,
4. 25,4%, από το οποίο 9,8% καταβάλλεται από τον μισθωτό, 9,8% από τον εργοδότη και 5,8% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, από το έτος εισφορών που αρχίζει κατά ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2034, και
5. 26,7%, από το οποίο 10,3% καταβάλλεται από τον μισθωτό, 10,3% από τον εργοδότη και 6,1% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, από το έτος εισφορών που αρχίζει κατά ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2039.

Συντελεστές ΦΠΑ

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας ανέρχεται στο 19% με τις ακόλουθες εξαιρέσεις :

- Συντελεστής 0%: Μισθώσεις, επιδιορθώσεις και υπηρεσίες εξυπηρέτησης αναγκών πλοίων και αεροπλάνων, παραδόσεις αγαθών που τελούν υπό τελωνειακό καθεστώς, παραδόσεις αγαθών από ενδοκοινοτικό Κράτος Μέλος
- Συντελεστής 5%: Παράδοση ή ανέγερση κατοικίας, προσώπων και των αποσκευών με αστικά και αγροτικά λεωφορεία, παραδόσεις τροφίμων, ποτών - εξαιρουμένων των αναψυκτικών και οινοπνευματωδών, εντομοκτόνων, λιπασμάτων ζώων, φαρμάκων και εμβολίων για ιατρική και κτηνιατρική χρήση, βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά, υπηρεσίες και δικαιώματα συγγραφέων, καλλιτεχνών κ.α
- Συντελεστής 9%: Υπηρεσίες εστίασης, διανομή σε ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και παρόμοιους χώρους, μεταφορά επιβατών στο εσωτερικό της Κυπριακής Δημοκρατίας, θαλάσσια εγχώρια μεταφορά επιβατών κ.ά.

Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο

Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1η Μαΐου 2004 τέθηκε σε εφαρμογή στην Κύπρο, το Δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η νομική βάση του Δασμολογίου είναι ο Κανονισμός 2658/87/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Το Παράρτημα Ι του Κανονισμού αυτού που τροποποιείται κάθε χρόνο περιλαμβάνει τη Συνδυασμένη Ονοματολογία και το Κοινό Εξωτερικό Δασμολόγιο και αποτελεί το κατ' έτος δασμολόγιο της Κοινότητας.

Για περισσότερες πληροφορίες, αναφορικά με την δασμολογική κατάταξη εμπορευμάτων, τους δασμούς αντιντάμπινγκ / Αντισταθμιστικούς δασμούς, τις δασμολογικές ποσοστώσεις, τη συνδυασμένη ονοματολογία - δασμολόγιο-TARIC, το TARIC Σύστημα Ολοκληρωμένου Δασμολογίου, μπορούν να επισκεφτούν τον υπερσύνδεσμο:

https://www.mof.gov.cy/mof/customs/customs.nsf/ced06_gr/ced06_gr?OpenDocument

Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ)

Μια ζώνη ελεύθερων συναλλαγών αντιπροσωπεύει μια ξεχωριστή οικονομική περιοχή όπου τα εμπορεύματα μπορούν να αποθηκεύονται, να κατασκευαστούν, να διακινηθούν ή να επανασχεδιαστούν και στη συνέχεια να επανεξαχθούν, σύμφωνα με μια αυστηρή τοπική τελωνειακή νομοθεσία.

Τύποι ζωνών ελεύθερου εμπορίου στην Κύπρο

Η Κύπρος είναι ένας οικονομικός κόμβος πολύ γνωστός διεθνώς για δύο τύπους ζωνών ελεύθερου εμπορίου:

α) Εμπορική ζώνη ελέγχου τύπου I: αυτή η ζώνη ελεύθερου εμπορίου στην Κύπρο χαρακτηρίζεται από ελέγχους που βασίζονται κυρίως στην παρουσία φράχτη.

β) Εμπορική ζώνη ελέγχου τύπου II: αντιπροσωπεύεται από μια ζώνη ελεύθερων συναλλαγών όπου οι έλεγχοι βασίζονται κυρίως στις διατυπώσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανονισμούς της διαδικασίας τελωνειακής αποταμίευσης.

Η Κύπρος περιλαμβάνει δύο ζώνες ελεύθερων συναλλαγών τύπου II :

- α) Το κύριο λιμάνι της Λεμεσού και β) Το κύριο λιμάνι της Λάρνακας.

Αυτές οι ζώνες ελεύθερων συναλλαγών χρησιμοποιούνται για διαμετακομιστικό εμπόριο και θεωρούνται ότι δεν αποτελούν μέρος της κανονικής τελωνειακής περιοχής της ΕΕ. Ως εκ τούτου, τα είδη, εκτός ΕΕ που αποθηκεύονται σε αυτές τις κυπριακές ζώνες ελεύθερων συναλλαγών δεν φορολογούνται στους εισαγωγικούς δασμούς, τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης ή τον ΦΠΑ.

Το τοπικό Τμήμα Τελωνείων εποπτεύει τις κανονικές ζώνες, καθώς και τις ζώνες ελεύθερων συναλλαγών τύπου II στη χώρα, επιβάλλοντας απαγορεύσεις ή επιβάλλοντας περιορισμούς σε ορισμένα είδη δραστηριοτήτων, ανάλογα με τη φύση του είδους.

Ζώνη ελεύθερου εμπορίου Λάρνακας στην Κύπρο

Η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών Λάρνακας στην Κύπρο είναι η πιο γνωστή ζώνη ελεύθερου εμπορίου στη χώρα και ιδρύθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, με καθορισμένο στόχο τη διευκόλυνση επενδύσεων με εξαγωγικό προσανατολισμό, δημιουργώντας ένα ακόμη πιο κερδοφόρο επιχειρηματικό περιβάλλον στο η χώρα.

Αυτή η κυπριακή ζώνη ελεύθερου εμπορίου δημιουργήθηκε για να ολοκληρώσει και να επιδοτήσει το εξωτερικό εμπόριο και το διεθνές εμπόριο, προσφέροντας διαφορετικά κίνητρα όπως η ακύρωση των δασμών και των φόρων σε σχέση με τα εμπορεύματα που εισάγονται εδώ. Οι δικηγόροι μας στην Κύπρο μπορούν να παράσχουν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με αυτό το θέμα, εάν είναι απαραίτητο.

Οι επιχειρηματίες που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν γη σε αυτήν την περιοχή μπορούν να επικοινωνήσουν με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για να προμηθευτούν ένα έντυπο αίτησης, προκειμένου να αποκτήσουν ένα κομμάτι γης σε αυτήν την περιοχή.

Ένα άλλο έντυπο αίτησης πρέπει να διαβιβαστεί στο Τμήμα Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης για να λάβει την κατάλληλη έγκριση σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία που εφαρμόστηκε το 2004.

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων

Οι ξένοι επενδυτές μπορούν να συμμετέχουν σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας μέχρι και 100%, είτε προέρχονται από κράτη μέλη της ΕΕ, είτε από τρίτες χώρες Στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας λειτουργεί εδώ και μερικά χρόνια η Υπηρεσία Μονοθυριδικής Πρόσβασης για την ταχεία σύσταση επιχειρήσεων (<http://www.businessincyprus.gov.cy>). Αναλυτικές πληροφορίες για το επενδυτικό καθεστώς στην Κύπρο έχουν αναρτηθεί στο διαδικτυακό τόπο του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων –CIPA (www.investcyprus.org.cy).

Η Κύπρος διαθέτει δύο διεθνή αεροδρόμια στη Λάρνακα και στην Πάφο και ένα ευρύ δίκτυο συνδέσεων με Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Ασία που εξυπηρετείται από μεγάλο αριθμό διεθνών αερομεταφορέων. Στον τομέα των λιμενικών υποδομών, διαθέτει δύο λιμάνια για εμπορευματική και επιβατική χρήση στη Λεμεσό και στη Λάρνακα, δύο για μικρά σκάφη στην Πάφο και στο Λασιό και ένα αποκλειστικά για βιομηχανική χρήση στο Βασιλικό. Λειτουργούν, επίσης, τρεις τερματικοί σταθμοί καυσίμων σε Λάρνακα, Δεκέλεια και Βασιλικό. Το οδικό δίκτυο είναι ανεπτυγμένο, εκτεινόμενο σε 12.280 χλμ, και η ποιότητα του οδοστρώματος υψηλή.

Η Κύπρος είναι γνωστή διεθνώς ως ένα αξιόπιστο κέντρο εγγραφής υπεράκτιων εταιρειών λόγω του ευνοϊκού φορολογικού της περιβάλλοντος, της υψηλής ποιότητας εταιρικών υπηρεσιών της (corporate services), του εξειδικευμένου πολύγλωσσου εργατικού δυναμικού της και της συμμετοχής της στην Ευρωζώνη. Πέραν αυτού, όμως, η Κύπρος αποτελεί και ένα από τους ελκυστικότερους επενδυτικούς προορισμούς της νοτιοανατολικής Ευρώπης και Μέσης Ανατολής. Η τραπεζική κρίση του 2013 και τα συνεχή κύματα κατασχέσεων ακινήτων προσέλκυσαν το ενδιαφέρον χιλιάδων επενδυτών από την Ρωσία, το ΗΒ, την Κίνα, ΗΠΑ, Ουκρανία, Νορβηγία, Λευκορωσία κ.τ.λ.

Ενδεικτικά, να αναφέρεται πώς, το 2014, η ιδιωτική επενδυτική εταιρεία του Wilbur L. Ross, εξαγόρασε μετοχικό κεφάλαιο αξίας €400 εκατομμύριων της μεγαλύτερης εμπορικής τράπεζας του νησιού, με στόχο τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων της (non-performing loans) και την δημιουργία μηχανισμού κατασχέσεων και προώθησης ακινήτων.

Η αγορά ακινήτων, όμως, παρόλο που είναι ο αδιαμφισβήτητος πρωταθλητής δεν είναι ο αποκλειστικός λόγος για να επενδύσει κάποιος στην Κύπρο.

Κίνητρα – Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Η Ευρωζώνη αποτελεί μία ατελή νομισματική ένωση. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως δεν υπάρχει μία κεντρική κυβέρνηση η οποία να καθορίζει ενιαία δημοσιονομική πολιτική και κατ'επέκταση κοινούς φορολογικούς συντελεστές.

Η κυπριακή κυβέρνηση ήδη από τη δεκαετία του 90 έχει αποφασίσει να διατηρεί τον χαμηλότερο εταιρικό φόρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενώ έχει ως προτεραιότητα της την παροχή φοροαπαλλαγών σε κατοίκους τρίτων χωρών που πραγματοποιούν επενδύσεις μέσω της Κύπρου.

Αυτό επιτυγχάνεται, σε μεγάλο βαθμό, μέσα από τις συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας τις οποίες έχει υπογράψει με μεγάλη μερίδα τρίτων χωρών, μεταξύ αυτών η Ρωσία, η Νορβηγία, η Ουκρανία, η Λευκορωσία, ο Καναδάς, το Καζακστάν, τα ΗΑΕ.

Το ελκυστικό φορολογικό σύστημα της Κύπρου έχει οδηγήσει στο παράδοξο η Κύπρος να είναι ο μεγαλύτερος

επενδυτής στην Ρωσία, αφού από το μικρό νησί προέρχεται το 30% όλων των ξένων επενδύσεων προς την Ρωσία την περίοδο 1990 - 2020.

Φορολογικά πλεονεκτήματα για ξένους επενδυτές

Οι ξένοι επενδυτές στην Κύπρο λόγω της ευνοϊκής φορολογικής πολιτικής αλλά και των συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας απολαμβάνουν τις πιο κάτω φοροαπαλλαγές και μειωμένους φορολογικούς συντελεστές:

- εξαίρεση από φόρο μερισμάτων (dividend tax),
- εξαίρεση από φόρο επί των τραπεζικών καταθέσεων (tax on certificate of deposit),
- εξαίρεση από φόρο επί των κεφαλαιουχικών κερδών (capital gains tax),
- απουσία φόρου κληρονομιάς (estate duty or inheritance tax),
- εξαίρεση από φόρο όλων των πηγών εισοδημάτων από τα καταπιστεύματα (trust),
- εξαίρεση από τις αξίες εξαγοράς των ασφαλιστικών συμβολαίων.

Δ.2 Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων

Η Κυβέρνηση της Κύπρου διατηρεί αποκλειστικά ή πλειοψηφικά μερίδια σε περισσότερες από 40 κρατικές επιχειρήσεις και σημειώνει αργή πρόοδο προς την ιδιωτικοποίηση ορισμένων από αυτές. Δεν υπάρχει ολοκληρωμένος κατάλογος όλων των διαθέσιμων κρατικών επιχειρήσεων, αλλά οι πιο σημαντικές είναι οι ακόλουθες:

- Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ);
- Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ);
- Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού;
- Αρχή Λιμένων Κύπρου;
- Ραδιοφωνικός Οργανισμός Κύπρου (CyBC);
- Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου; και
- Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών.

Αυτές οι κρατικές επιχειρήσεις λειτουργούν σε ανταγωνιστικό περιβάλλον (εσωτερικά και διεθνώς) και ανταποκρίνονται όλο και περισσότερο στις συνθήκες της αγοράς. Το κρατικό μονοπώλιο της ΑΗΚ στην παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας έληξε το 2014, αν και ο ανταγωνισμός παραμένει δύσκολος λόγω του μικρού μεγέθους της αγοράς και των καθυστερήσεων στην εφαρμογή νέων κανόνων αγοράς. Ως κράτος μέλος της ΕΕ, η Κύπρος είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Συμφωνία Δημοσίων Προμηθειών του ΠΟΕ (ΣΔΣ).

Οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για την Εταιρική Διακυβέρνηση δεν είναι υποχρεωτικές για τις κρατικές επιχειρήσεις της Κύπρου, αν και ορισμένες από τις μεγαλύτερες κρατικές επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να υιοθετούν στοιχεία βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης στις λειτουργικές τους διαδικασίες.

Κάθε μία από τις κρατικές επιχειρήσεις υπόκειται σε ειδική νομοθεσία. Οι περισσότερες διοικούνται από ένα διοικητικό συμβούλιο, το οποίο συνήθως διορίζεται από την κυβέρνηση στην αρχή της θητείας της και κατά τη διάρκεια της θητείας της. Οι πρόεδροι του διοικητικού συμβουλίου των κρατικών επιχειρήσεων είναι συνήθως τεχνοκράτες. Οι εκπρόσωποι των εργατικών συνδικάτων και οι μέτοχοι μειοψηφίας συμβάλλουν στη λήψη αποφάσεων. Αν και απολαμβάνουν αρκετή ανεξαρτησία, αναφέρονται στον αρμόδιο υπουργό. Οι κρατικές επιχειρήσεις υποχρεούνται από το νόμο να δημοσιεύουν ετήσιες εκθέσεις και να υποβάλλουν τα βιβλία τους στον Γενικό Ελεγκτή.

Η Κύπρος έχει σημειώσει περιορισμένη πρόοδο προς τις ιδιωτικοποιήσεις, παρά τις προηγούμενες δεσμεύσεις προς τους διεθνείς πιστωτές το 2013 να συγκεντρώσουν 1,6 δισεκατομμύρια δολάρια (1,4 δισεκατομμύρια ευρώ) από ιδιωτικοποιήσεις έως το 2018. Το 2017, τα κόμματα της αντιπολίτευσης ψήφισαν νομοθεσία για την κατάργηση της Μονάδας Ιδιωτικοποιήσεων, ενός ανεξάρτητου φορέα που ιδρύθηκε τον Μάρτιο του 2014.

Παρά την αργή πρόοδο στον ηλεκτρισμό και τις τηλεπικοινωνίες, η κυβέρνηση της Κύπρου συνεχίζει να επιδιώκει ιδιωτικοποιήσεις σε άλλους τομείς. Τον Αύγουστο του 2020, η κυβέρνηση ανέθεσε το έργο ιδιωτικοποίησης της μαρίνας και του λιμανιού Λάρνακας σε κυπρο-ισραηλινή κοινοπραξία, βάσει σύμβασης μίσθωσης 40 ετών. Το έργο, που ξεκινά τον Απρίλιο του 2022, θα ολοκληρωθεί σε τέσσερις φάσεις έως το 2037. Προβλέπει λιμενικές υποδομές, μαρίνα, ανάπτυξη γης, οδικό δίκτυο, χώρους πρασίνου, πάρκα και πεζόδρομους καθώς και οικιστικές μονάδες και χώρους εστίασης και αναψυχής. Με κόστος περίπου 1,2 δισ. ευρώ, αυτό το έργο θα είναι η μεγαλύτερη επένδυση στην Κύπρο μέχρι στιγμής.

Η κυβέρνηση συνεχίζει επίσης, τις προσπάθειες να πουλήσει το κρατικό λαχείο, να βρει μακροπρόθεσμους επενδυτές για να μισθώσει κρατικά ακίνητα στην περιοχή του Τροόδους και να χαράξει ένα στρατηγικό σχέδιο για το πώς θα χειριστεί το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στο:

Invest in Cyprus

Λεωφόρος Μακαρίου III 9. Κτίριο Σεβέρης, 4ος Όροφος. 1965 Λευκωσία, Κύπρος

Τηλ: +357 22 441133

Fax: +357 22 441134

Email: info@investcyprus.org.cy - Ιστοσελίδα: <https://www.investcyprus.org.cy>

Δ.3 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές

Στην αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της [Κύπρου](#), κατά μια βαθμίδα, από «BBB-» σε «BBB» προχώρησε το βράδυ της Παρασκευής 2 Σεπτεμβρίου 2022, ο διεθνής Οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης [Standard & Poor's](#), ο οποίος καθόρισε την προοπτική της κυπριακής Οικονομίας ως σταθερή.

Ο Οίκος Standard & Poor's αιτιολογεί την απόφασή του για αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Δημοκρατίας στη βάση των ισχυρών επιδόσεων της κυπριακής Οικονομίας την τελευταία δεκαετία, της διαφοροποιημένης οικονομίας, που αποδείχθηκε σχετικά ανθεκτική στους εξωτερικούς κλυδωνισμούς, περιλαμβανομένης και της πανδημίας Covid-19, καθώς επίσης και της προσδοκίας ότι οι ισχυρές επιδόσεις θα συνεχιστούν παρά τις επιπτώσεις από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Επιπρόσθετα, ο Οίκος επισημαίνει ότι η σταθερή προοπτική αντικατοπτρίζει την άποψή του ότι οι κίνδυνοι οι οποίοι είναι συνυφασμένοι με την πιστοληπτική αξιολόγηση είναι γενικά ισοζυγισμένοι, σε συνδυασμό με την προσδοκία ότι η δημοσιονομική θέση της Κύπρου θα συνεχίσει να βελτιώνεται.

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Οίκος Standard & Poor's τονίζει ως τους σημαντικότερους παράγοντες για τη μελλοντική αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, τη βελτίωση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, την περαιτέρω μείωση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων που θα μπορούσε να οδηγήσει στη μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων για το Δημόσιο, την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και τη βελτίωση της πρόσβασης των τραπεζών στην αγορά κεφαλαίου.

Ε. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ε.1 Οι σημαντικότεροι κλάδοι ενδιαφέροντος

Οι σημαντικότεροι κλάδοι ενδιαφέροντος περαιτέρω ανάπτυξης του διμερούς εμπορίου είναι οι ακόλουθοι :

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Κατασκευές, δομικά υλικά	Διατήρηση κατασκευαστικής δραστηριότητας στην Κύπρο
2	Τρόφιμα ποτά	Ισχυρή ζήτηση και είσοδος νέων προϊόντων
3	Τουρισμός	Στήριξη τουριστικών ροών προς την Ελλάδα
3	Καλλυντικά	Προοπτικές αντηλιακών και φυσικών προϊόντων

ΣΤ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΣΤ.1 Κλάδος Αγοράς ακινήτων

Αδιαμφισβήτητα ο πιο δημοφιλής τρόπος πραγματοποίησης επενδύσεων στην Κύπρο αποτελεί η αγορά ακινήτων.

Παρόλα αυτά, μόνον, το 15% των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στην αγορά ακινήτων της Κύπρου από ξένους επενδυτές την περίοδο 2013 - 2019 είχαν ως στόχο την δημιουργία μιας παθητικής πηγής εισοδήματος (passive income generating properties).

Το ενδιαφέρον των ξένων επενδυτών στην Κύπρο είναι εστιασμένο στην αγορά τουριστικού σπιτιού.

Συγκεκριμένα, βάσει στοιχείων που έχει προετοιμάσει η Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου από τις συνολικές αγορές που πραγματοποιήθηκαν για την αγορά ακίνητης περιουσίας στην Κύπρο το 2021 από ξένους υπηκόους:

- το 50% των πωλητηρίων εγγράφων αφορούσε αγορά δεύτερης τουριστικής κατοικίας,
- το 25% είχαν ως απώτερο στόχο την απόκτηση καθεστώτος μόνιμης διαμονής στο νησί,
- το 10% - την απόκτηση διαβατηρίου,
- το 10% αφορούσε επενδύσεις με στόχο τη λήψη παθητικού εισοδήματος,
- το 3% αφορούσε επενδύσεις διεθνών εταιρειών για αγορά γραφείων που θα στεγαζόταν η εταιρεία τους,
- και το 2% αφορούσε την αγορά εμπορικών ακινήτων εξαιρουμένων γραφείων (π.χ. βιομηχανικές μονάδες, ξενοδοχεία κτλ.).

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναφερθεί πώς περίπου το 60% της συνολικής αξίας όλων των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν το 2021 από ξένους επενδυτές αφορούσαν το πρόγραμμα απόκτηση κυπριακού διαβατηρίου.

Παρόλο που είναι δύσκολο να εξάγουμε ασφαλή συμπεράσματα λόγω απουσίας αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, μέσα από δείκτες που έχουν προετοιμαστεί από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το τμήμα μετανάστευσης μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι το 70% των επενδυτών που έχουν αγοράσει ακίνητα με στόχο την απόκτηση μόνιμης διαμονής δεν διαμένουν σε αυτά ενώ το 85% αγόρασαν ακίνητα πολυτελείας (Class A Villa, Luxury Apartments on Tall Buildings).

Όπως, όμως, μπορεί να διαπιστωθεί από τον πίνακα πιο πάνω, οι επενδυτές αυτοί φαίνεται να αγοράζουν τα ακίνητα με τις χαμηλότερες αποδόσεις.

ΣΤ.2 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΥΨΗΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Την άνοιξη του 2021, μια ομάδα κυπριακών επιχειρηματιών συζητούσαν ενεργά τις τεχνολογικές και επιχειρηματικές δυνατότητες του νησιού. Αυτή η ομάδα έχει καταλήξει σε μια λίστα περιοχών προς βελτίωση για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος. Έτσι ιδρύθηκε ο οργανισμός TechIsland. Η αποστολή της είναι να βοηθήσει στην επιτάχυνση της ανάπτυξης της

τεχνολογικής βιομηχανίας και να τοποθετήσει την Κύπρο στον παγκόσμιο τεχνολογικό χάρτη.

Μέσα σε λίγους μόνο μήνες, 137 εταιρείες τεχνολογίας που απασχολούν πάνω από 8750 άτομα στην Κύπρο εντάχθηκαν στον οργανισμό. Ήδη οι εταιρίες αυτές ξεπερνούν τις 200. Μαζί, κυκλοφόρησαν το μανιφέστο εξηγώντας το όραμά τους, τους βασικούς τομείς εστίασης και τους στόχους τους.

Επί του παρόντος, η TechIsland έχει θέσει μια φιλόδοξη αποστολή να καταστήσει τη βιομηχανία της τεχνολογίας τον πιο επιδραστικό παράγοντα για την αύξηση του ΑΕΠ, την αύξηση των φορολογικών εσόδων και την επέκταση της αγοράς εργασίας στο νησί μέχρι το έτος 2030.

Ο κλάδος της τεχνολογίας μπορεί να γίνει το νέο στήριγμα της κυπριακής οικονομίας και να προσφέρει υψηλού επιπέδου ευκαιρίες σταδιοδρομίας στους νέους. Αυτά είναι μερικά από τα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν από τα ευρήματα μιας έρευνας που διεξήχθη τον περασμένο Οκτώβριο από το IMR/University of Nicosia™ για λογαριασμό του μη κερδοσκοπικού οργανισμού TechIsland.

ΣΤ.3 ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Κυπριακή Δημοκρατία (ROC) βρίσκεται στο σταυροδρόμι της Ευρώπης, της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, προσφέρει ευκαιρίες σε παρόχους υπηρεσιών στον τομέα της ενέργειας και της ενέργειας στους τομείς της παροχής συμβουλών, της περιβαλλοντικής αξιολόγησης, της υπεράκτιας έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, φυσικό αέριο για οικιακή χρήση και βάση βοηθητικών ενεργειακών υπηρεσιών για την ευρύτερη περιοχή.

Επί του παρόντος, το νησί τροφοδοτείται σχεδόν αποκλειστικά από βαρύ μαζούτ και περιορισμένες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η κυβέρνηση καταβάλλει προσπάθειες για εισαγωγή φυσικού αερίου για οικιακή χρήση. Η Κύπρος σχεδιάζει να αυξήσει την ανάπτυξη του ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) για να επιτύχει τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ και να αποφύγει σημαντικές κυρώσεις για τις εκπομπές άνθρακα της ΕΕ. Προχωρά επίσης στην κατασκευή μονάδας εισαγωγής υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) με Πλωτή Μονάδα Αποθήκευσης και Επαναεριοποίησης (FSRU).

Η εξερεύνηση και η εκμετάλλευση κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) του ROC επιβραδύνθηκε λόγω του COVID-19, αλλά συνεχίστηκε φέτος και αναμένεται να συνεχιστεί και το επόμενο έτος.

Το 2014, η Κυπριακή Δημοκρατία τερμάτισε το κρατικό μονοπώλιο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) στην παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας. Η προώθηση του ανταγωνισμού παραμένει δύσκολη λόγω του μικρού μεγέθους της εγχώριας αγοράς. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), σε συνεργασία με τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) και άλλους ενεργειακούς φορείς, εργάζεται για την άμβλυνση των περιορισμών ανταγωνισμού στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής

ΑΠΕ

Η Κυπριακή Δημοκρατία (ROC) επιδιώκει να διευρύνει το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) στο ενεργειακό μείγμα της χώρας. Η επίτευξη των μειώσεων των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που επιβάλλει η ΕΕ θα απαιτήσει αυξημένες επενδύσεις στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, τόσο σε εμπορική κλίμακα όσο και σε ατομική κλίμακα κτιρίων, καθώς και έναν σημαντικό μετασχηματισμό των οδικών μεταφορών. Η κυβέρνηση έχει διαθέσει το 41% των κεφαλαίων της για το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRP) 1,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων για να εξασφαλίσει την πράσινη μετάβαση της Κύπρου με τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την επίτευξη των στόχων για το κλίμα. Σ

Σχεδιάζει να εισαγάγει πράσινη φορολογία, να χρηματοδοτήσει διάφορα προγράμματα υποστήριξης για την εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης και επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, να συμβάλει στο έργο EuroAsia Interconnector που θα συνδέσει το σημερινό αυτόνομο δίκτυο της Κύπρου με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ, και να προωθήσει τη βιώσιμη και πράσινη κινητικότητα για να το βοηθήσει να επιτύχει τους στόχους ΑΠΕ που έχει ορίσει η ΕΕ. Επίσης υπάρχει προοπτική για προγράμματα με βάση το πράσινο υδρογόνο.

Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1. Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδος	Τηλ: 00357 22 445111, 22 445122	gremb.nic@mfa.gr
Γραφείο ΟΕΥ	Τηλ: 00357 22 672219, 22 672604	ecocom-nicosia@mfa.gr
Προξενικό Γραφείο	Τηλ: 00357 22 445050	grcon.nic@mfa.gr
Γρ. Δημόσιας Διπλωματίας	Τηλ: 00357 22 665683	grpress@cytanet.com.cy
Προξενικό Λιμεναρχείο	Τηλ: 00357 25 576326	hma.ammochostou@hcg.gr
Γραφείο ΕΟΤ	Τηλ. 00357 22 873022-3	ntogcy@cytanet.com.cy

2. Υπουργεία – Υπηρεσίες

Υπουργείο Οικονομικών : Λευκωσία, τηλ. 0035722602723, φαξ 602747, e-mail: registry@mof.gov.cy , ιστοσελίδα: <http://mof.gov.cy/gr/>

Υπουργείο Οικονομικών(Τμήμα Τελωνείων) 22 601713 22 302031 headquarters@cust oms.mof.gov.cy - www.mof.gov.cy/customs

Γενικό Λογιστήριο/ Δ/ση Δημοσίων Συμβάσεων (Υπουργείο Οικονομικών): Λευκωσία, τηλ. 0035722605050, φαξ 605051, e-mail: cyepro-helpdesk@eurodyn.com , ιστοσελίδα: <https://www.eprocurement.gov.cy/epps/home.do>

Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (Υπουργείο Οικονομικών): Λευκωσία, τηλ. 0035722602129, φαξ 661313, e-mail: enquiries@cystat.mof.gov.cy

ιστοσελίδα: https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας: Λευκωσία, τηλ. 0035722867100, φαξ 375120 , e-mail: perm.sec@meci.gov.cy , ιστοσελίδα: <https://meci.gov.cy/gr/>

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας): Λευκωσία, τηλ. 0035722404301-2, 404388, φαξ 304887, e-mail: deptcomp@drcor.mcit.gov.cy , ιστοσελίδα: <https://www.companies.gov.cy/gr/>

Υπηρεσία Ενέργειας Κύπρου (Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας): Λευκωσία, τηλ. 0035722409303, φαξ 304964, e-mail: energyservice@meci.gov.cy ιστοσελίδα: <http://energy.gov.cy/?opendocument>

Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης (Υπουργείο Ενέργειας Εμπορίου Βιομηχανίας) 22 409318 22 409432 businessincyprus@meci.gov.cy

www.businessinc yprus.gov.cy

Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων : Λευκωσία, τηλ. 0035722441133, φαξ 441134, e-mail: info@investcyprus.org.cy , ιστοσελίδα: www.investcyprus.org.cy

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Λευκωσία, τηλ. 0035722401600, φαξ 670993, e-mail: administration@mlsi.gov.cy , ιστοσελίδα: www.mlsi.gov.cy

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722201000, φαξ 201020, e-mail: eac@eac.com.cy , ιστοσελίδα: <https://www.eac.com.cy/EL/Pages/default.aspx>

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722712300, φαξ 570308, e-mail: info@cse.com.cy ιστοσελίδα: <https://www.cse.com.cy/el-GR/home/>

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος : Λευκωσία, τηλ. 0035722408300, φαξ 408343, e-mail: registry@moa.gov.cy , ιστοσελίδα: <https://moa.gov.cy/>

Υφυπουργείο Ναυτιλίας: Λεμεσός, τηλ 0035725848100, φαξ 848200, e-mail: maritimeadmin@dms.gov.cy, ιστοσελίδα: https://www.dms.gov.cy/dms/shipping.nsf/home_en/home_en?OpenForm

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια – Επιχειρηματικοί Σύνδεσμοι

Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο: Λευκωσία, τηλ. 0035722889800, φαξ 669048, e-mail: chamber@ccci.org.cy, ιστοσελίδα: <https://ccci.org.cy/>

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λευκωσίας: Λευκωσία, τηλ.: 00357 22889600, φαξ 667433, e-mail: reception@ccci.org.cy, ιστοσελίδα: www.ncci.org.cy

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λεμεσού: Λεμεσός, τηλ. 0035725855000, φαξ 661655, e-mail: info@limassolchamber.eu, ιστοσελίδα: www.limassolchamber.eu

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λάρνακας: Λάρνακα, τηλ. 0035724823855, φαξ 628281, e-mail: lcci@spidernet.com.cy, ιστοσελίδα: www.larnakachamber.com.cy

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πάφου: Πάφος, τηλ. 0035726818173, φαξ 944602, e-mail: info@pcci.org.cy, ιστοσελίδα: <https://pcci.org.cy/>

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αμμοχώστου: Λεμεσός, τηλ. 0035725370165, φαξ 370291, e-mail: info@famagustachamber.org.cy, ιστοσελίδα: www.famagustachamber.org.cy

Επιχειρηματικός Σύνδεσμος Κύπρου-Ελλάδας: Λευκωσία, τηλ. 0035722889890, φαξ 667593, e-mail: cyprusgreece@ccci.org.cy, ιστοσελίδα: <https://www.cyprus-greece.org/>

Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722665102, φαξ 669459, e-mail: info@oeb.org.cy, ιστοσελίδα: <https://www.oeb.org.cy/>

Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722877644, φαξ 730373, e-mail: yemp@etek.org.cy, ιστοσελίδα: <https://www.etek.org.cy/>

4. Τράπεζες

Κεντρική Τράπεζα Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722714100, φαξ 714959, ιστοσελίδα: <https://www.centralbank.cy/en/home>, e-mail: cbcinfo@centralbank.cy

Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου: Λευκωσία, τηλ 0035722664293, φαξ 665135, e-mail: info@acb.com.cy, ιστοσελίδα: <http://acb.com.cy/?lang=el>

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

IMH: Λευκωσία, τηλ 0035722505555, φαξ 679820, e-mail: info@imhbusiness.com , ιστοσελίδα: <https://www.imhbusiness.com/>

Display Art Plc: Λευκωσία, τηλ 0035722485420, φαξ 485933, e-mail: info@displayartgroup.com, ιστοσελίδα: www.displayartgroup.com

Arvani Investments Ltd : Λευκωσία, τηλ. 0035722315477, φαξ 314106, email: info@arvani.com.cy

CK Matrix Exhibition Partners: Λευκωσία, τηλ 0035722898999, φαξ 898995, email: info@ckmatrix.com ιστοσελίδα: <http://www.ckmatrix.com/>

FMW Financial Media Way : Λευκωσία, τηλ 0035722432005, φαξ 342006, email: info@fmw.com.cy, ιστοσελίδα: <https://www.fmw.com.cy/>

Υφυπουργείο Τουρισμού: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 691100, φαξ 331644, e-mail: cytour@visitcyprus.com , ιστοσελίδα : www.tourism.gov.cy

Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος: 22 873300 22 873013 info@cba.org.cy www.cyprusbarassociation.org

Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων - ΠΑΣΥΞΕ : τηλ. 0035722452820, φαξ 375460, e-mail: cha@cyprushotelassociation.org, ιστοσελίδα: <https://www.cyprushotelassociation.org/>

Σύνδεσμος Εγκριμένων Λογιστών Κύπρου: 22 870030 22 766360 info@icpac.org.cy www.icpac.org.cy

Σύνδεσμος Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου – ACTA: τηλ. 0035722666435, φαξ 660330, e-mail: acta@acta.org.cy, ιστοσελίδα: www.acta.org.cy

Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου - ΣΤΕΚ: τηλ. 00357 22374433, φαξ 374466, e-mail: info@acte.com.cy ιστοσελίδα: www.acte.com.cy

Cyprus Hotels: ιστοσελίδα www.cyprus-hotels.com

Infocredit Group Ltd: 22 398000 22 458937 info@infocreditgroup.com <https://www.infocreditgroup.com/>

6. Διπλωματικές Αποστολές

Υπουργείο Εξωτερικών: Λευκωσία, τηλ. 0035722651000, φαξ 661881, e-mail: info@mfa.gov.cy ιστοσελίδα: <https://mfa.gov.cy/el/>